

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLVI/283/2018
Rady Gminy Rzekuń
z dnia 28 marca 2018 r.

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RZEKUŃ**

Rzekuń – Marzec 2018 r.

Zleceniodawca: Wójt Gminy Rzekuń

Autorzy:	<ol style="list-style-type: none">1) główny projektant: mgr inż. architekt Aleksander Wietrow Nr upr. w pl. przestrz. – 464/882) zespół autorski: mgr inż. Marta Stepnowska3) współpraca w zakresie ochrony środowiska: Pracownia Badań Ekologicznych „NATURA” - - Marek Wierzba
Kierownik Pracowni	mgr inż. arch. Aleksander Wietrow

SPIS TREŚCI

I	WPROWADZENIE	6
1.	Przedmiot i cel opracowania.	6
2.	Podstawy formalno – prawne opracowania.	6
3.	Materiały wyjściowe.	6
3.1.	Materiały geodezyjno-kartograficzne i inwentaryzacyjne.	6
3.2.	Obowiązujące plany miejscowe.	6
3.3.	Opracowania planistyczne i strategiczne.	7
3.4.	Opracowania oraz materiały studialne i analityczne.	7
4.	Charakterystyka gminy.	8
4.1.	Położenie gminy.	8
4.2.	Podstawowe dane charakteryzujące gminę.	8
4.3.	Funkcje gminy.	8
II	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	10
1.	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.	10
2.	Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.	10
3.	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.	10
3.1.	Stan środowiska.	11
3.2.	Użytkowanie gruntów.	12
3.3.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna.	12
3.4.	Leśna przestrzeń produkcyjna.	13
3.5.	Pozarolnicza działalność gospodarcza.	15
3.6.	Zasoby wodne.	15
3.7.	Budowa geologiczna i regionalizacja fizycznogeograficzna.	16
3.8.	Klimat.	16
3.9.	Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.	16
4.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.	17
5.	Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.	20
6.	Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.	20
6.1.	Procesy demograficzne.	20
6.2.	Rynek pracy.	22
6.3.	Strefa społeczna.	23
6.4.	Strefa gospodarcza.	25
7.	Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.	27
8.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.	28
8.1.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające analizę zapisów dokumentów strategicznych.	29
8.1.1.	Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju.	29
8.1.2.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.	30
8.1.3.	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.	35
8.1.4.	Strategia Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016 – 2025.	37
8.2.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.	41
8.2.1.	Analiza ekonomiczna.	41
8.2.2.	Analiza środowiskowa.	47
8.2.3.	Analiza społeczna.	49
8.3.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.	51
8.4.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury	55

	technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.	
8.5.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.	58
8.5.1.	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.	61
8.5.2.	Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.	63
8.5.3.	Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.	64
8.5.4.	Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy.	65
8.5.5.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy.	66
9.	Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.	67
10.	Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	68
10.1.	Obszary Natura 2000.	68
10.2.	Pomniki przyrody.	68
10.3.	Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.	70
10.4.	Korytarze ekologiczne.	71
10.5.	Lasy ochronne.	71
11.	Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	71
12.	Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.	72
13.	Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	72
14.	Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.	73
14.1.	Komunikacja.	73
14.2.	Infrastruktura techniczna.	77
14.2.1.	Zaopatrzenie w wodę.	77
14.2.2.	Odprowadzenie ścieków.	77
14.2.3.	Gospodarka odpadami.	78
14.2.4.	Ciepłownictwo.	78
14.2.5.	Gazownictwo.	78
14.2.6.	Telekomunikacja.	79
14.2.7.	Energetyka.	79
15.	Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych.	79
16.	Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.	80
III	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	81
1.	Główne problemy wymagające rozwiązania.	81
2.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.	81
3.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.	83
3.1.	Użytkowanie terenów.	83
3.2.	Kierunki zagospodarowania terenów.	85
3.3.	Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów.	86
3.4.	Tereny z ograniczeniem zabudowy.	88
3.5.	Tereny wyłączone spod zabudowy.	88
4.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody.	89
5.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.	90
6.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.	91
6.1.	Komunikacja.	91
6.1.1.	Komunikacja drogowa.	91

6.1.2.	Komunikacja kolejowa.	92
6.1.3.	Łądowisko sanitarne.	93
6.2.	Infrastruktura techniczna.	93
6.2.1.	Zaopatrzenie w wodę.	93
6.2.2.	Odprowadzenie i oczyszczenie ścieków.	94
6.2.3.	Elektroenergetyka.	94
6.2.4.	Telekomunikacja.	96
6.2.5.	Ciepłownictwo.	96
6.2.6.	Gazownictwo.	96
6.2.7.	Gospodarka odpadami.	97
7.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.	97
8.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.	98
9.	Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.	98
10.	Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.	99
11.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.	99
12.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych.	100
13.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.	100
14.	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.	100
15.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane.	100
16.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.	100
17.	Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.	101
IV	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTĘZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	102

I. WPROWADZENIE

1. Przedmiot i cel opracowania.

Studium jest opracowaniem planistycznym obejmującym cały obszar gminy, określającym uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej. Zawiera diagnozę stanu istniejącego zagospodarowania gminy i uwarunkowanie rozwoju: przyrodnicze, kulturowe, społeczne, ekonomiczne, funkcjonalne i strukturalne.

Ponadto uwzględnia powiązania zewnętrzne gminy oraz wskazuje na koordynację działań.

Celem niniejszego opracowania „*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rzekuń*” jest określenie polityki przestrzennej na obszarze gminy Rzekuń, w nawiązaniu do celów i kierunków polityki przestrzennej regionu, uwzględniając jednocześnie uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska i dotychczasowego zagospodarowania terenów.

Studium będzie opracowaniem wspomagającym: promocję gminy, lokalizację zadań ponadlokalnych oraz koordynację opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na studium składają się:

- 1) tekst Studium – stanowiący **załącznik nr 1**;
- 2) rysunki Studium - 2 plansze graficzne w skali 1: 25 000 – stanowiące **załącznik nr 2**:
 - rys. nr 1 – plansza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
 - rys. nr 2 – plansza kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag – stanowiące **załącznik nr 3**.

2. Podstawy formalno – prawne opracowania.

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1073),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233),
- Uchwała Nr XXXIX/262/2013 Rady Gminy Rzekuń z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń.

3. Materiały wyjściowe.

3.1. Materiały geodezyjno-kartograficzne i inwentaryzacyjne.

- Mapa topograficzna gminy, skala 1:25 000.
- Mapy ewidencyjne, skala 1:5 000.

3.2. Obowiązujące plany miejscowe.

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rzekuń – Uchwała Nr IV/19/2006 Rady Gminy w Rzekuniu z dnia 29 grudnia 2006 r.
- Zmiany w Miejscowym Ogólnym Planie Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rzekuń – Uchwała Nr XIII/106/2000 Rady Gminy w Rzekuniu z dnia 28 czerwca 2000r.

- Zmiany w Miejscowym Ogólnym Planie Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rzekuń – etap II - Uchwała Nr XVIII/119/2000 Rady Gminy w Rzekuniu z dnia 27 grudnia 2000 r.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru gminy Rzekuń, obejmującego tereny w obrębach wsi Ławy, Goworki, Nowa Wieś Wschodnia, Teodorowo - Uchwała Nr XVIII/116/2011 Rady Gminy Rzekuń z dnia 25 listopada 2011 r.
- Zmiana Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego gminy Rzekuń w zakresie związanym ze zmianą przebiegu części trasy linii elektroenergetycznej 400 kV Narew – Ostrołęka - Uchwała Nr XLIV/285/2013 Rady Gminy Rzekuń z dnia 29 listopada 2013 r.
- Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru gminy Rzekuń, obejmującego tereny w obrębach wsi: Ławy, Nowa Wieś Wschodnia, Teodorowo - Uchwała Nr L/327/2014 Rady Gminy Rzekuń z dnia 27 maja 2014 r.

3.3. Opracowania planistyczne i strategiczne.

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.).
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Uchwała nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.).
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 Innowacyjne Mazowsze, (Uchwała nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.).
- Gminna ewidencja zabytków.
- Mapy z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.
- Strategia Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016 – 2025 (Uchwała Nr XV/122/2016 Rady Gminy Rzekuń z dnia 9 marca 2016 r.).
- Aktualnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń (Uchwała nr IV/12/2010 Rady Gminy Rzekuń z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń).

3.4. Opracowania oraz materiały studialne i analityczne.

- Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Rzekuń, powiat ostrołęcki, woj. mazowieckie.
- Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń.
- Materiały nadesłane do Urzędu Gminy przez instytucje i organizacje w odpowiedzi na zawiadomienie Urzędu Gminy Rzekuń o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń.
- Materiały archiwalne i statystyczne Urzędu Gminy w Rzekuniu oraz Urzędu Stanu Cywilnego w Rzekuniu.

4. Charakterystyka gminy.

4.1. Położenie gminy.

Gmina Rzekuń położona jest w północno - wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ostrołęckim, przy trasie wiodącej z centrum kraju do wschodniej granicy państwa oraz na Pojezierze Suwalskie. Gmina położona jest między Doliną Dolnej Narwi a Międzyrzeczem Łomżyńskim.

Naturalną granicą gminy od strony północno - zachodniej i zachodniej jest rzeka Narew. Poprzez rzekę sąsiaduje z gminą Lelis, Olszewo Borki oraz gminą Młynarze. W środkowo - zachodniej części granica gminy biegnie wzdłuż granic miasta Ostrołęki. Od północnego - wschodu gmina sąsiaduje z gm. Miastkowo położoną w woj. podlaskim, od wschodu z gm. Troszyn, od południowego - wschodu z gm. Czerwin, zaś od południa z gm. Goworowo.

Gmina Rzekuń jest jedną z jedenastu gmin powiatu ostrołęckiego. Gmina leży w odległości ok. 100 km na północ od Warszawy i w bezpośrednim zasięgu oddziaływania miasta Ostrołęka. Miejscowość Rzekuń oddalona jest od innych sąsiednich miast powiatowych o ok. 50 km od Przasnysza, ok. 42 km od Makowa Mazowieckiego oraz ok. 40 km od Ostrowi Mazowieckiej.

4.2. Podstawowe dane charakteryzujące gminę.

Liczba ludności w gminie Rzekuń w 2016 r. wynosiła 10 560 osób, w tym: 5 292 kobiet i 5 268 mężczyzn. Gęstość zaludnienia – 78 osób/km². Liczba miejscowości w gminie Rzekuń – 21. (dane pochodzące z UG w Rzekuniu).

Z dniem 01.01.2018 r. gmina Rzekuń zmieniła swoje granice, poprzez włączenie do miasta Ostrołęki fragmentów trzech obrębów ewidencyjnych: Nowej Wsi Wschodniej, Ław i Goworek. Łączny wymiar terenu, o który pomniejszono gminę wynosi 482, 75 ha (207,99 ha z obrębu Nowa Wieś Wschodnia, 195,67 ha z obrębu Ławy oraz 79,09 ha z obrębu Goworki). Obecnie powierzchnia gminy Rzekuń wynosi 13 089 ha. W wyniku zmiany granic gmina Rzekuń straciła 236 mieszkańców.

Wybrane wskaźniki charakteryzujące gminę (stan na 01.01.2018 r.):

- Ogółem powierzchnia gminy – 13 089 ha.
- Grunty orne – 5 163 ha.
- Łąki – 1 476 ha.
- Pastwiska – 1 633 ha.
- Sady – 58 ha.
- Nieużytki – 195 ha.
- Grunty pod rowami – 82 ha.
- Grunty pod stawami – 9 ha.
- Grunty zadrzewione i zakrzewione – 125 ha.
- Grunty leśne – 3 467 ha.
- Liczba miejscowości / sołectw – 21.

4.3. Funkcje gminy.

Bezpośrednie sąsiedztwo gminy Rzekuń z miastem Ostrołęka stanowi, że północna i centralna część gminy staje się zapleczem mieszkaniowym oraz magazynowym Ostrołęki. Jest to najintensywniej zainwestowana część gminy, o najlepiej rozwiniętej sieci osadniczej

oraz infrastrukturze technicznej. Tereny gminy połączone są z terenami miasta poprzez ciągi komunikacyjne dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. W strukturze osadniczej wieś gminna pełni funkcję gminnego ośrodka rozwoju. Pozostała część gminy to teren w znacznej części pokryty użytkami rolnymi i lasami. Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych jest bardzo korzystna w porównaniu do średniej krajowej. Stosownie do naturalnych warunków rozwój rolnictwa jest i będzie w dużym stopniu ukierunkowany na chów bydła i produkcję mleka.

W zachodniej i północno-zachodniej części gminy Rzekuń, wzdłuż rzeki Narew, zlokalizowany jest obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dolina Dolnej Narwi, charakteryzujący się znacznymi walorami krajobrazowo – przyrodniczymi.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

Największą część gminy stanowią tereny gruntów ornych, łąk i pastwisk oraz tereny leśne. Większe zwarte kompleksy lasów występują: wzdłuż szosy z Ostrołęki do Łomży, pomiędzy miejscowościami Czarnowiec, Korczaki, Kamianka i Borawe oraz pomiędzy miejscowościami Dzbenin, Korczaki, Kamianka i od zachodu przylegają do Narwi.

W najbliższym sąsiedztwie miasta Ostrołęki dotychczasowe przeznaczenie terenów to głównie:

- tereny zabudowy mieszkalno – usługowej i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Dzbenin, Tobolice, Czarnowiec, Rzekuń, Ławy, Goworki, Laskowiec),
- tereny przemysłowo – składowe (Ławy i Goworki).

Pozostałe miejscowości stanowią głównie zwartą zabudowę mieszkaniową jednorodziną, mieszkalno-usługową oraz zabudowę siedliskową.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa, wojewódzka, drogi powiatowe, drogi gminne i linie kolejowe. Obszar gminy posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg powiatowych i gminnych, która zapewnia powiązanie wszystkich miejscowości z siedzibą gminy.

Przez teren gminy przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia, linie energetyczne wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz gminne sieci: wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe.

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy Rzekuń odbywa się przed wszystkim z ujęć znajdujących się na terenie gminy. Obecnie na terenie gminy istnieją dwie stacje uzdatniania wody: w Rzekuniu i Drwęczy. W miejscowościach Rozwory, Susk Nowy znajdują się studnie głębinowe z punktami czerpania wody.

Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje miejscowości: Rzekuń, Tobolice, Czarnowiec, Ławy, Laskowiec, Teodorowo. Jest ona włączona do istniejącej sieci kanalizacyjnej w Ostrołęce.

Gmina Rzekuń nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Ścieki w gospodarstwach, które nie są jeszcze objęte siecią kanalizacji sanitarnej, gromadzone są w szczelnych zbiornikach i okresowo dowożone do oczyszczalni w Ostrołęce lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN200. Na gazociągu tym zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa w Rzekuniu. Na terenie gminy istnieje sieć gazociągów średniego ciśnienia zasilanych ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia. Sieć gazowa obsługuje głównie odbiorców indywidualnych

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowej i siedliskowej poprzez podstawowy układ komunikacyjny, powiązane są ściśle i funkcjonalnie z ośrodkiem gminnym i miastem Ostrołęka. Tereny leśne, rolne i doliny cieków wodnych stanowią naturalne powiązanie z doliną rzeki Narew. Zabudowa mieszkaniowo – usługowa i przemysłowa kształtuje się głównie wzdłuż tras komunikacyjnych w poczuciu harmonii i estetyki.

Zabudowa gminy składa się z budynków z różnych okresów, z różnych materiałów o różnych standardach użytkowych i technicznych. Zabudowa gminy w całości nie przedstawia szczególnych wartości kulturowych. Zachowało się natomiast kilka obiektów o charakterze zabytkowym.

Na terenie gminy w sąsiedztwie z dzielnicą przemysłową miasta Ostrołęki znajdują się duże zakłady przemysłowe, bazy i składy.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa, wojewódzka oraz sieć dróg powiatowych i gminnych.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.

3.1. Stan środowiska.

Gmina Rzekuń charakteryzuje się zróżnicowanym środowiskiem przyrodniczym, które pomimo znacznych przekształceń, zachowało wiele elementów wymagających ochrony.

Są to:

- doliny rzeczne Narwi i mniejszych cieków,
- obszary leśne,
- obiekty zabytkowe,
- pomniki przyrody,
- kompleksy gleb w klasach III – gleby chronione,
- trwałe użytki zielone,
- zasoby wód powierzchniowych i podziemnych.

Krajobraz przyrodniczy gminy Rzekuń tworzony jest przede wszystkim przez: Dolinę Narwi wraz z przyległymi ciekami oraz starorzeczami, obniżenia terenu z występującymi niewielkimi zbiornikami wodnymi, lasy i zadrzewienia śródpolne. Struktura krajobrazu obszaru gminy prezentuje układy mozaikowe. Obszary upraw rolniczych sąsiadują z lasami i użytkami zielonymi, a także z cennymi zbiorowiskami bagiennymi i kserofitycznymi (na wydmach) tworząc niejednorodną strukturę sprzyjającą różnorodności biologicznej.

Znaczny obszar gminy Rzekuń wykazuje krajobraz kulturowy tzn. mozaikowy krajobraz rolniczy z luźną zabudową wsi, który jest uwarunkowany przede wszystkim przez wieloletni charakter użytkowania gruntów na obszarze gminy. Ponad połowa powierzchni gminy Rzekuń wykorzystywana jest rolniczo (grunty orne, łąki, pastwiska i sady). Cechą charakterystyczną tych krajobrazów oprócz terenów otwartych są także śródpolne zakrzewienia i zadrzewienia, przydrożne szpalery drzew i krzewów, rowy melioracyjne i zabudowa wiejska.

Ze względu na swoją topografię, dużą lesistość, wysokie walory przyrodnicze oraz krajobrazowe, a także obecność obszaru Natura 2000, obszar gminy w znacznej mierze pokryty jest korytarzami ekologicznymi. Największy udział ma korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym Dolina Środkowej Narwi, ciągnący się wzdłuż rzeki Narew oraz obejmujący kompleksy leśne w południowej części gminy.

Gmina Rzekuń należy do obszarów bez większych źródeł zanieczyszczenia środowiska. Do źródeł zanieczyszczenia środowiska można zaliczyć pojedynczo występujące większe obiekty usługowe, hodowlane, zabudowę zagrodową i procesy chemizacji rolnictwa.

Nierozwiązana gospodarka ściekowa w zakresie ścieków socjalno – bytowych na terenie gminy stanowi problem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna oczyszczalnia ścieków socjalno - bytowych. Skanalizowane jest jedynie sześć miejscowości w gminie, z której ścieki odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Ostrołęce, zlokalizowanej w granicach miasta w bliskim sąsiedztwie gruntów wsi Dzbenin. Ścieki w gospodarstwach niekorzystających z gminnej

sieci kanalizacyjnej, gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i okresowo dowożone do tej oczyszczalni lub oczyszczane są w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Znaczący udział w jakości powietrza na terenie gminy mają zanieczyszczenia napływające spoza obszaru gminy, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru. Na samym terenie gminy Rzekuń nie występują znaczące punktowe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Jednak gmina ta sąsiaduje ze strefą bezpośrednich wpływów Elektrowni Ostrołęka, zlokalizowanej w północno-wschodniej części miasta. Gmina Rzekuń cechuje dość korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi, jednak o higienie atmosfery decyduje przede wszystkim bliskość miasta Ostrołęki i zakłady przemysłowe znajdujące się na jej terenie (głównie elektrownia).

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy nie jest objęta monitoringiem.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy położone jest miejskie składowisko odpadów komunalnych obsługujące zarówno gminę Rzekuń jak i miasto Ostrołęka.

Stan kondycji lasów prywatnych ulega powolnemu pogorszeniu, głównie ze względu na silną antropopresję i oddziaływanie przemysłu zlokalizowanego w Ostrołęce.

3.2. Użytkowanie gruntów.

Ogólna powierzchnia gminy Rzekuń po zmianie granic wynosi 13 089 ha (131 km²). Największy udział w strukturze użytkowania gruntów posiadają grunty orne – 39,44 % ogólnej powierzchni gminy. Znaczną powierzchnię zajmują trwałe użytki zielone. Łąki zajmują 11,28 % powierzchni gminy, a pastwiska 12,48 % powierzchni gminy. Sady zajmują niewiele – ok. 0,44 % powierzchni gminy. Rowy melioracyjne związane głównie z obszarami rolniczymi – 0,63 % powierzchni gminy, zaś grunty pod stawami 0,07 % powierzchni gminy. Grunty rolne zabudowane stanowią 1,90 % obszaru gminy. Łącznie użytki rolne zajmują obszar odpowiadający 66,24 % powierzchni gminy.

Znaczny udział w strukturze użytkowania mają grunty leśne, stanowiące 26,49 % obszaru gminy. Nieużytkowane tereny o niskiej przydatności rolniczej, często znajdujące się w pobliżu lasu stopniowo ulegają sukcesji i przekształcają się w lasy z samosiewów. Takich terenów (terenów zadrzewionych i zakrzewionych) w gminie jest 125 ha (0,96 %). Pełnią one funkcje ekologiczną, podobnie jak nieużytki, których jest 195 ha (1,49 %). Są to grunty zbyt mokre lub zbyt suche do prowadzenia działalności rolniczej lub tereny w pobliżu zabudowań i terenów przemysłowych.

Wskaźnikiem potencjalnych możliwości prowadzenia rekreacji i wypoczynku na terenie gminy jest obszar wód powierzchniowych płynących i stojących (starorzeczca). Powierzchnia wód wynosi ponad 35 ha (0,27 % pow. gminy), co jest powierzchnią znaczącą w kontekście zagospodarowania jej do celów rekreacyjnych lub część jako użytki ekologiczne służące szeroko pojętej edukacji ekologicznej.

Pozostała powierzchnia gminy jest wykorzystywana pod różnego rodzaju zabudowę i tereny komunikacyjne.

3.3. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna koncentruje się głównie w północnej i centralnej części obszaru opracowania.

Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych jest korzystna w porównaniu do średniej krajowej. Stosownie do naturalnych warunków rozwój rolnictwa jest i będzie w dużym stopniu ukierunkowany na chów bydła i produkcję mleka. Należy także liczyć się z przyrostem liczby gospodarstw większych obszarowo, w których liczebność stada bydła przekracza 10, a nawet 20 sztuk. Niezbędne jest propagowanie wśród rolników

odpowiednich urządzeń i sposobów postępowania (płyty gnojowe, zbiorniki na gnojówkę, właściwe rozlewacze gnojówki i gnojowicy) chroniącego wody gruntowe i powierzchniowe przed biogenami z produkcji zwierzęcej.

Do najczęściej występującego na terenie gminy Rzekuń kompleksu przydatności rolniczej gleb zalicza się kompleks 6 żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby oraz kompleks 7 żytni bardzo słaby (żytnio-lubinowy).

W gruntach ornych gminy Rzekuń wydzielono 4 typy gleb: brunatne wyługowane, pseudobielicowe, czarne ziemne zdegradowane i właściwe oraz gleby murszaste. Największy udział mają gleby brunatne wyługowane, następnie gleby pseudobielicowe. Gleby brunatne wyługowane występują na terenie całej gminy, zaś gleby pseudobielicowe występują głównie w centralnej części gminy.

W gruntach ornych przeważają gleby słabe i bardzo słabe, zaliczane do V i VI klasy bonitacyjnej, których procentowy udział w tych użytkach wynosi 62,7 %, gleby klasy IV w gruntach ornych zajmują 32,6 %, zaś gleby o wysokiej przydatności rolniczej III klasy wynoszą zaledwie 2,0 %. Gleby klasy VIz w gruntach ornych stanowią 2,7 %.

W trwałych użytkach zielonych największy udział mają klasy bonitacyjne gleb słabych i bardzo słabych. Dobre klasy gleb (III) stanowią jedynie znikomy udział, tj. 2,0% w ogólnej powierzchni użytków zielonych.

Czynniki sprzyjające rozwojowi rolnictwa:

- korzystne warunki środowiskowe w zakresie czystości gleb, dające możliwości rozwoju produkcji zdrowej żywności,
- przewaga prywatnej własności gruntów,
- możliwość uzupełnienia źródeł dochodów gospodarstw rolnych, a tym samym szans na inwestycje, wskutek przydatności terenu dla rozwoju agroturystyki,
- możliwość zwiększenia popytu na produkty rolne na rynku lokalnym na potrzeby turystów.

Czynniki ograniczające możliwości rozwoju rolnictwa:

- istniejące niedoinwestowanie w zakresie trwałych środków produkcji w poszczególnych gospodarstwach,
- niedoinwestowanie w zakresie przetwórstwa płodów rolnych, ograniczone możliwości chemizacji rolnictwa.

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk, oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

3.4. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Ogólna powierzchnia lasów w gminie Rzekuń wg stanu ewidencji gruntów wynosiła 3 782,05 ha (stan z 2016 r., dane GUS). W tej powierzchni znajdowało się 1 112,55 ha lasów będących w Administracji Lasów Państwowych i 2 669,50 ha lasów prywatnych. Po zmianie granic (z dniem 01.01.2018 r.) powierzchnia lasów w gminie zmalała o 252,7497 ha i wynosi obecnie 3 467 ha (1 112,55 ha lasów będących w Administracji Lasów Państwowych i 2 416,75 ha lasów prywatnych).

Powierzchnia lasów wynikająca z ewidencji gruntów różni się od powierzchni lasów podanych w operatach urządzania lasu w związku z tym, że do ewidencji gruntów do lasów wliczane są także powierzchnie pod różnym wykorzystaniem, służącym gospodarce leśnej (grunty pod drogami leśnymi, obiektami służącymi prowadzonej gospodarce leśnej, itp.). Powierzchnie wykazane w operatach urządzania lasów są powierzchniami zalesionymi, na które są opracowane zasady hodowli lasu. Gmina Rzekuń charakteryzuje się lesistością zbliżoną do przeciętnej występującej w Polsce.

Rozmieszczenie lasów na obszarze gminy nie jest równomierne. Są one zgrupowane w trzech kompleksach. Pierwszy rozciąga się wzdłuż szosy z Ostrołęki do Łomży: są to lasy indywidualnej własności. Drugi - pomiędzy miejscowościami Czarnowiec, Korczaki, Kamianka, Borawe stanowiący kompleks lasów Skarbu Państwa. Trzeci znajduje się pomiędzy miejscowościami: Dzbenin, Korczaki, Kamianka i od zachodu przylega do Narwi. Największa powierzchnia lasów występuje w miejscowości Borawe. Zajmują one obszar ponad 1 020 ha stanowiąc ponad 40% ogólnej powierzchni gruntów w tej miejscowości.

Ponadto, na terenie gminy Rzekuń występują grunty zadrzewione i zakrzewione o powierzchni 125 ha.

Lasy państwowe stanowią jeden większy kompleks o powierzchni około 1000 ha. Pomiedzy tym kompleksem a obszarem miasta Ostrołęka jest jeszcze kilka małych (do kilku hektarów) kompleksów leśnych. Największą powierzchnię zajmują lasy we wsi Borawe – ponad 813 ha. Znacznie mniejszą, we wsiach: Przytuły Stare, Czarnowiec i Korczaki. W pozostałych wsiach, lasy państwowe zajmują po kilka hektarów gruntu lub w ogóle nie występują. Dominującym typem siedliskowym w Lasach Państwowych na terenie gminy jest bór świeży.

Lasy prywatne charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem, chociaż dają się wyróżnić dwa kilkuset hektarowe kompleksy leśne indywidualnej własności w części północno-wschodniej i północno-zachodniej gminy. Istotne jest także znaczące rozdrobnienie stanu posiadania, przejawiające się niewielkimi powierzchniami działek i dużą ilością właścicieli. Największa powierzchnia lasów prywatnych znajduje się na gruntach wsi Korczaki. Zajmują one ponad 390 ha gruntów. Podobnie duży kompleks lasów prywatnych znajduje się na gruntach wsi Kamianka – 340 ha. W sołectwach: Borawe, Czarnowiec, Laskowiec, Przytuły Stare, Nowa Wieś Wschodnia i Ławy, lasy prywatne zajmują powierzchnie od 175 do 230 ha. W pozostałych wsiach powierzchnia lasów wynosi od kilku do ok. 90 ha. Dominującym typem siedliskowym występującym w lasach prywatnych na terenie gminy jest również bór świeży.

Gospodarka leśna prowadzona jest na terenach należących do Lasów Państwowych zgodnie z zasadami hodowli lasów oraz niskim pozyskaniem surowca drzewnego z jednostki powierzchni. Na terenie Lasów Państwowych dominują gospodarcze i ochronne funkcje lasu. Lasy wodochronne chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, a drzewostany o najlepszej jakości uznane jako drzewostany nasienne gospodarcze, są lasem o charakterze zbliżonym do naturalnego.

Gospodarkę leśną w lasach Skarbu Państwa i lasach prywatnych na terenie gminy Rzekuń prowadzi Nadleśnictwo Ostrołęka.

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej powstającym wskutek działalności nieleśnej,
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności.

3.5. Pozarolnicza działalność gospodarcza.

Turystyka

Na obszarze gminy brak terenów atrakcyjnych turystycznie w skali kraju.

Ze względu na walory przyrodniczo - krajobrazowe doliny Narwi oraz związane z nią kompleksy leśne, południowo - zachodnia (Kamianka) i północna (Laskowiec) część gminy jest atrakcyjna jako tereny rekreacyjne i wypoczynkowe dla mieszkańców Ostrołęki.

Do rozwoju turystyki ważne są: stan środowiska, czystość, stan infrastruktury techniczno – sanitarnej oraz doinwestowanie terenów w urządzenia i obiekty do użytkowania turystycznego wraz z zabezpieczeniem dostępności i łączności. Spełnienie tych warunków zapewni zwiększenie liczby przejazdów turystów.

Przemysł

Obszar gminny należy do nisko uprzemysłowionych, co jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia ochrony jego walorów przyrodniczych.

Tereny przemysłowe występują w głównej mierze na terenie wsi Ławy i Goworki – w sąsiedztwie miasta Ostrołęki. Rozwój przemysłu związany jest ściśle z istniejącymi i rozwijającymi się terenami przemysłowymi.

Czynniki sprzyjające rozwojowi:

- tradycyjne i istniejące zagospodarowanie,
- oparcie istniejących gałęzi przemysłu na miejscowych surowcach,
- dobre połączenie komunikacyjne z miastem Ostrołęka, Łomżą oraz Ostrowią Mazowiecką.

Czynniki ograniczające możliwości rozwoju:

W odniesieniu do wszystkich zakładów przemysłowych niezbędne jest ograniczenie ich uciążliwości dla środowiska, a w tym szczególnie:

- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem,
- zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- ograniczenie uciążliwości transportu obsługującego zakłady,
- porządkowanie i rekultywacja zakładów.

3.6. Zasoby wodne.

Sieć hydrograficzna gminy Rzekuń i jej najbliższego sąsiedztwa jest zróżnicowana. Obszar w całości leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni II-rzędu rzeki Narew, stanowiącej główną i bardzo silną bazę drenażu. Sieć hydrograficzną uzupełniają małe ciekі powierzchniowe: Czeczotka I, Czeczotka II, kanał Troszyn-Susk, Struga Daniszewo - służące obecnie głównie celom regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych. Uzupełnienie sieci wód powierzchniowych stanowią również rowy melioracyjne odwadniające teren ze spływem w kierunku rzeki Narew oraz starorzecza tej rzeki.

Rzeka Narew stanowi naturalną granicę gminy od strony północno - zachodniej i zachodniej. Rzeka ma charakter rzek nizinnych ze względu na małe spadki poprzeczne i podłużne. Najwyższe stany wód w rzekach występują wczesną wiosną w okresach roztopów wiosennych, a najniższe w okresie letnim.

W obszarze bezpośredniego zagrożenia powodziowego, znajduje się tylko niewielka - północna i zachodnia (wzdłuż doliny Narwi) część gminy. Z uwagi na ukształtowanie terenu, lokalizację gospodarstw rolnych i zabudowań nie występuje potrzeba budowy wałów i budowli hydrotechnicznych.

3.7. Budowa geologiczna i regionalizacja fizycznogeograficzna.

Gmina Rzekuń położona jest w północno - wschodniej części Polski, nad rzeką Narew.

Pod względem tektonicznym obszar gminy Rzekuń należy do wyniesienia mazurskiego (anteklizy mazurskiej). Jednostka ta jest częścią prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Według podziału fizyczno - geograficznego obszar gminy leży w zasięgu dwóch jednostek: Międzyrzecza Łomżyńskiego i Doliny Dolnej Narwi.

Na obszarze Międzyrzecza Łomżyńskiego przeważają utwory lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego stadiau Mławy w postaci piasków i glin zwałowych. Gliny zwałowe występują w pasie ciągnącym się z północnego wschodu w kierunku południowo - zachodnim i są odgórnie spiaszczone. Występowanie glin ma charakter wyspowy poprzedzielany piaskami, które miejscami zostały zwydmione. Na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego utwory współczesne występują tylko w dolinach cieków i dość rozległych, płytkich obniżeniach terenu głównie jako torfy, które na znacznych obszarach przeszły fazę murszenia.

Wzdłuż doliny Narwi ciągnie się pas piasków, które zostały zwydmione i uformowane w pagórki i parabole.

W dolinie rzeki Narew przeważają utwory współczesne, takie jak mady, utwory bagienne oraz piaski tarasów akumulacyjnych.

3.8. Klimat.

Klimat w gminie charakteryzuje się:

- okresem wegetacyjnym wystarczającym dla rozwoju większości roślin uprawnych (średnia temperatura powyżej 5°C) trwającym ok. 200 – 210 dni,
- przeciętną liczbą dni mroźnych (poniżej zera) w roku - przeciętnie 50-60, dni bardzo mroźnych 3-5 dni, przymrozki występują w czasie 110 -138 dni,
- pokrywa śnieżna utrzymuje się przez okres ok. 80-87 dni, a średnia jej grubość to 8 cm,
- średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,5 m/s,
- średnio w roku notuje się 50 dni z mgłą.

Najkorzystniejsze warunki termiczne posiadają tereny dostatecznie przewietrzane i charakteryzujące się głębokim zaleganiem wód gruntowych. Terenów takich jest jednak niewiele. Na obszarze gminy dominują tereny o niekorzystnych warunkach termicznych z uwagi na występowanie w ich obrębie podwyższonego zwierciadła wody gruntowej. Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi charakteryzują się wilgotne obniżenia oraz doliny rzek. Narażone są one na zwiększone amplitudy temperatury w okresie lata w dni pogodne oraz na spadki temperatur w okresie zimowym.

3.9. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.

Na terenie gminy Rzekuń znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Dolnej Narwi PLB140014 oraz pomniki przyrody. Ponadto występują gatunki zwierząt, roślin i grzybów objęte ochroną gatunkową ścisłą i częściową. Od północy do granic gminy przylega obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska (PLH200024).

Obszar gminy Rzekuń, ze względu na swoją topografię, dużą lesistość, wysokie walory przyrodnicze oraz krajobrazowe, a także obecność obszaru Natura 2000 w znacznej

mierze pokryty jest korytarzami ekologicznymi. Największy udział ma korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym Dolina Środkowej Narwi, ciągnący się wzdłuż rzeki Narew oraz obejmujący kompleksy leśne w południowej części gminy. Na wschód od wspomnianych lasów wokół wsi Daniszewo rozciąga się fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym - Lasy Ostrołęckie. Północno-wschodnie krańce gminy pokryte są korytarzem o nazwie Dolina Rzeki Ruż mającym międzynarodowe znaczenie.

Stan zasobów przyrodniczych na przedmiotowym terenie jest zróżnicowany. Największą różnorodnością biologiczną odznaczają się tereny położone w dolinie Narwi - fragmenty łąk i łągów w obniżeniach terenu, naturalne lasy oraz starorzecza. Sieć Natura 2000, w której skład wchodzi wszystkie te cenne elementy jest dobrym systemem obszarowej ochrony przyrody, w którym działalność gospodarcza człowieka ulega zrównoważeniu. Umożliwia to trwanie zarówno naturalności ekosystemów, jak i gospodarowania na danym obszarze.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Teren gminy znajduje się między obszarami o silnej kulturze kurpiowskiej - między Puszcą Zieloną a Puszcą Białą. Większa część gminy nie jest utożsamiana z kulturą kurpiowską, mocno osadzoną w świadomości mieszkańców terenów po północnej stronie Narwi. Przez szereg wieków kultura tego regionu bardziej była związana z tradycjami „włościańskimi” i szlacheckimi oraz pracą na roli. Do chwili obecnej przetrwało wiele przykładów budownictwa drewnianego na tych terenach: zagrody, domy. W większości obiekty te są wpisane do rejestru zabytków i objęte zostały ochroną konserwatorską, jednak znajdują się one w złym stanie technicznym i wymagają znacznych nakładów na ich renowację i utrzymanie.

Na terenie gminy Rzekuń znajduje się wiele stanowisk archeologicznych o rozpiętości czasowej od epoki kamiennej do okresu nowożytnego. Liczne znaleziska archeologiczne świadczą o zasiedlaniu tych terenów już w zamierzchłych czasach. Pochodzenie wykopalisk z różnych epok wskazuje na pewną ciągłość osadnictwa.

Historyczne wartości kulturowe wpisane do rejestru zabytków:

- 1) Rzekuń - ul. Kościuszki, Kościół murowany, rzymskokatolicki, parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusowego, 1914-1935r. – nr rej. A – 432, decyzja nr 1044/91 z dn. 10.01.1974 r.;
- 2) Rzekuń - ul. Kościuszki, Cmentarz parafialny rzym.- kat. 1.połowa XIXw., - nr rej. A – 548, decyzja nr 226 z dn. 13.01.1986 r.;
- 3) Susk Stary - dwór w zespole dworsko - folwarcznym, połowa XIX w., – nr rej. A – 461, decyzja nr 23/81/129 z dnia 30.03.1981 r.;
- 4) Susk Stary – pozostałości parku dworskiego, 4. ćwierć XVIII w. – nr rej. A – 461, decyzja nr 186 z dn. 27.01.1984r.;
- 5) Czarnowiec – krąg kamienny, okres kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, stanowisko nr 3 – nr dec. 316 z dn. 22.06.1992 r.;
- 6) Przytuły Stare - park dworski, XVIII/XIX w. – nr rej. A – 513, decyzja nr 182 z dn. 27.01.1984 r.

Poniżej przedstawiono spis obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz spis stanowisk archeologicznych, znajdujących się na terenie gminy Rzekuń.

Tabela nr 1. Spis obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

L.p.	Adres	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków
1.	Czarnowiec	pozostałości parku dworskiego	połowa XIX w.	---
2.	Daniszewo	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej	1915-1918 r.	---
3.	Kamianka	cmentarz przykościelny	1940 r.	---
4.	Kamianka	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej	1915 – 1918 r.	---
5.	Nowa Wieś Wschodnia, ul. Łomżyńska 26	dwór drewniany	1907 r.	A-454 22.08.1979
6.	Rzekuń, ul. Kościuszki	cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	1.połowa XIX w.	A-548 13.01.1986
7.	Rzekuń, ul. Kościuszki	kaplica na cmentarzu parafialnym	1.połowa XIX w.	---
8.	Rzekuń, ul. Kościuszki	kościół rzymskokatolicki, parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusowego, murowany	1914-1935 r.	A-432 10.01.1974
9.	Rzekuń, ul. Kościuszki	ogrodzenie cmentarza rzymskokatolickiego, parafialnego	1.połowa XIX w.	---
10.	Rzekuń, ul. Kościuszki	otoczenie kościoła rzymskokatolickiego, parafialnego p.w. Najświętszego Serca Jezusowego	1914-1935 r.	---
11.	Stare Przytuły	cmentarz przykościelny (na terenie parku)	1939 r.	---
12.	Stare Przytuły	dawna gorzelnia	1920 r.	---
13.	Stare Przytuły	dawna obora	1920 r.	---
14.	Stare Przytuły	park dworski	XVIII/XIX w.	A-513 27.01.1984
15.	Stary Susk	dwór	połowa XIX w.	A-461 30.03.1981
16.	Stary Susk	park dworski	4. ćwierć XVIII w.	A-461 27.01.1984

Zródło: Gminna Ewidencja Zabytków w Rzekuniu.

Tabela nr 2. Stanowiska archeologiczne.

Lp.	Obszar AZP	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na obszarze
1	37-73	Rogal (Laskowiec)	1	1
2	37-73	Rogal (Laskowiec)	2	4
3	38-72	Nowa Wieś Wschodnia	1	11
4	38-72	Nowa Wieś Wschodnia	2	12
5	38-73	Przytuły Nowe	1	4

6	38-73	Przytuły Nowe	2	5
7	38-73	Rozwory	1	6
8	38-73	Rozwory	2	7
9	38-73	Rozwory	3	8
10	38-73	Ołdaki	3	9
11	38-73	Rozwory	4	10
12	38-73	Rozwory	5	11
13	38-73	Rozwory	6	12
14	38-73	Ołdaki	4	13
15	38-73	Przytuły Stare	1	14
16	38-73	Przytuły Kupnice	1	16
17	38-73	Ołdaki	5	17
18	38-73	Rozwory	7	18
19	38-73	Rozwory	8	19
20	38-73	Rozwory	9	20
21	38-73	Rozwory	10	21
22	38-73	Rozwory	11	22
23	38-73	Rozwory	12	23
24	38-73	Rozwory	13	24
25	38-73	Przytuły Stare	3	25
26	38-73	Przytuły Stare	4	26
27	38-73	Przytuły Stare	5	27
28	39-71	Dzbenin	1	10
29	39-71	Dzbenin	2	11
30	39-71	Dzbenin	3	12
31	39-72	Susk Stary	2	7
32	39-72	Susk Stary	4	9
33	39-72	Susk Stary	5	10
34	39-72	Susk Nowy	4	11
35	39-72	Rzekuń	3	13
36	39-72	Rzekuń	4	14
37	39-72	Rzekuń	5	15
38	39-72	Rzekuń	6	16
39	39-72	Rzekuń	9	19
40	39-72	Rzekuń	10	20
41	39-72	Tobolice	1	21
42	39-72	Ławy	2	26
43	39-72	Ławy	3	27
44	39-72	Goworki	2	29
45	39-72	Susk Nowy	6	30
46	39-72	Susk Nowy	7	31

47	39-72	Susk Nowy	8	32
48	39-72	Susk Nowy	9	33
49	39-73	Zabiele	1	1
50	39-73	Zabiele	2	2
51	39-73	Zabiele	3	3
52	39-73	Zabiele	4	4
53	39-73	Zabiele	5	5
54	39-73	Zabiele	6	6
55	39-73	Zabiele	7	7
56	39-73	Zabiele	8	8
57	39-73	Zabiele	9	9
58	39-73	Zabiele	11	11
59	39-73	Zabiele	14	14
60	39-73	Zabiele	15	15
61	39-73	Zabiele	16	23
62	39-73	Susk Nowy	10	34
63	40-71	Korczaki	1	27
64	40-71	Kamianka	1	28
65	40-72	Czarnowiec	1	8
66	40-72	Czarnowiec	2	9
67	40-72	Daniszewo	1	10
68	40-72	Drwęcz	1	11
69	40-72	Drwęcz	2	12
70	40-72	Drwęcz	3	13
71	40-72	Drwęcz	4	14
72	40-72	Czarnowiec	3	18

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków w Rzekuniu.

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Dla gminy Rzekuń nie ma opracowanego audytu krajobrazowego.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.

6.1. Procesy demograficzne.

W wyniku zmiany granic gmina Rzekuń straciła 236 mieszkańców i z początkiem 2018 r. liczba ludności w gminie wynosiła 10 334 osoby. Jednak ze względu na brak wystarczających zaktualizowanych danych odnośnie sytuacji demograficznej po zmianie granic, do przeanalizowania procesów i analiz demograficznych oraz społecznych posłużono się danymi z końca 2016 r.

Na dzień 31.12.2016 r. gminę zamieszkiwało 10 560 osób (dane Urzędu Gminy w Rzekuniu). Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę ludności w poszczególnych sołectwach gminy Rzekuń zameldowanych na stałe.

Tabela nr 3. Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw gminy Rzekuń zameldowanych na stałe (stan 31.12.2016 r.).

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców ogółem
1	Borawe	959
2	Czarnowiec	448
3	Daniszewo	196
4	Drwęcz	204
5	Dzbenin	938
6	Goworki	109
7	Kamianka	263
8	Korczaki	151
9	Laskowiec	1182
10	Ławy	919
11	Nowa Wieś Wschodnia	322
12	Nowa Wieś Wschodnia Oś. Leśniewo	184
13	Ołdaki	178
14	Przytuły Nowe	119
15	Przytuły Stare	231
16	Rozwory	252
17	Rzekuń	2406
18	Susk Nowy	309
19	Susk Stary	247
20	Teodorowo	248
21	Tobolice	405
22	Zabiele	290
Razem		10 560

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Największą ilość mieszkańców mają tereny charakteryzujące się dobrym powiązaniem komunikacyjnym z miastem oraz położone wokół ośrodka gminnego i Ostrołęki. Są to miejscowości: Rzekuń, Laskowiec, Dzbenin, Ławy i Borawe.

Gmina charakteryzuje się systematycznym przyrostem ludności. Stopniowo zwiększająca się liczba ludności gminy jest wynikiem dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego i stosunkowo wysokiego salda migracji. Od 2002 roku notowany jest wzrost ludności gminy spowodowany przede wszystkim dodatnią migracją ludzi młodych na teren gminy. Obserwuje się brak zdecydowanego czynnika mogącego wpłynąć na przełamanie w/w tendencji. Korzystnym jest również utrzymujący się dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego.

Przyrost ludności związany jest także z bliskością ośrodka miejskiego jakim jest Ostrołęka. Przyrost ten rozkłada się nierównomiernie. Największy notują wsie: Laskowiec, Rzekuń, Dzbenin, Tobolice, Ławy, Czarnowiec, Borawe.

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę ludności w latach 2011- 2016 r.

Tabela nr 4. Liczba ludności w latach 2011- 2016.

Rok	Stan ludności
2011	9 718
2012	9 936
2013	10 085
2014	10 257
2015	10 399
2016	10 560

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Można jednoznacznie stwierdzić, że w analizowanym okresie, systematycznie wzrastała liczba ludności, co jest zjawiskiem korzystnym nie tylko demograficznie ale i gospodarczo.

Gęstość zaludnienia w gminie w przeciągu ostatnich 6 lat wzrosła o 7 osób, z 71 km² (2010) na do 78 km² (2016), co potwierdza napływ ludności do gminy w analizowanym okresie.

Struktura wiekowa ludności w gminie na koniec 2016 r. kształtuje się następująco.

Tabela nr 5. Struktura wiekowa ludności w gminie na koniec 2016 roku.

L.p.	Wyszczególnienie ludności	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
1	Ogółem	10 560	2 265	6 795	1 500
2	Mężczyźni	5 268	1 182	3 604	482
3	Kobiety	5 292	1 083	3 191	1 018

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

W strukturze wiekowej dominuje grupa ludności w wieku produkcyjnym w przewadze mężczyzn nad kobietami. W grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym dominują również mężczyźni. W ostatniej grupie ludności w wieku poprodukcyjnym zdecydowaną przewagę mają kobiety. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 64,3 % ogółu liczby mieszkańców gminy Rzekuń, w wieku przedprodukcyjnym 21,5 %, a w wieku poprodukcyjnym 14,2 %.

W gminie Rzekuń z uwagi na poziom wykształcenia największy udział ma ludność posiadająca wykształcenie średnie. Odsetek ludności posiadającej wykształcenie wyższe posiada tendencję wzrostową. Najwięcej ludzi posiadających wyższe wykształcenie jest w wieku 20 – 39 lat. Stosunkowo duży udział w gminie Rzekuń stanowi ludność z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym.

6.2. Rynek pracy.

Liczba bezrobotnych na dzień 31.12.2016 r. w gminie Rzekuń wyniosła 556 osoby, w tym 297 kobiet. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w tym samym roku wynosiła 8,1 %, w tym kobiety 9,4 % i mężczyźni 6,9 %. W porównaniu z rokiem 2015 r. liczba osób pozostających bez pracy spadła (dane GUS).

6.3. Strefa społeczna.

W miejscowości Rzekuń prowadzona jest obsługa ludności w zakresie usług podstawowych i ponadpodstawowych. Są to usługi w zakresie administracji gminnej, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, sakralne, bankowe, obsługi rolnictwa, handlu, gastronomii, rzemiosła.

Na terenie gminy Rzekuń nie funkcjonuje posterunek policji. Jego rolę pełni punkt przyjęć interesantów Rewiru Dzielnicowych II. Obsługę wykonuje trzech policjantów.

Usługi ponadlokalne, jak: administracja państwowa i samorządowa, sądownictwo, urzędy skarbowe, szkoły wyższe, szpitale, obiekty kultury itp. znajdują się w Ostrołęce.

Jako zadanie priorytetowe w zakresie infrastruktury społecznej zakłada się poprawę stanu technicznego obiektów, standardu wyposażenia oraz poziomu świadczonych usług.

Warunki mieszkaniowe

Sieć osadnicza występuje głównie na terenie wysoczyzny oraz w rejonie jej krawędzi i ma w przeważającej części charakter typowo wiejski. Tworzą ją układy zabudowy siedliskowej zwartej wzdłuż dróg lub rozproszonej. Miejscowości położone bliżej Ostrołęki mają również typ osiedli podmiejskich o zabudowie jednorodzinnej. Rozmieszczenie wsi na terenie gminy, poza terenami kompleksów leśnych jest w miarę równomierne.

Nierównomiernie natomiast rozkłada się zaludnienie poszczególnych obszarów. Największą ilość mieszkańców mają tereny położone wokół ośrodka gminnego oraz Ostrołęki i mające dobre powiązania komunikacyjne z miastem. Są to miejscowości: Rzekuń, Laskowiec, Dzbenin, Ławy i Borawe. Miejscowości te zamieszkuje 61% mieszkańców gminy.

Zasoby mieszkaniowe w gminie tworzy 3 171 mieszkań, w których znajduje się 15 935 izb. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 363 492 m². Liczba budynków mieszkalnych w gminie wynosi 3 030 szt. (stan z 2016 r., dane GUS).

Mieszkania wyposażone w instalacje w stosunku do ogółu mieszkań (stan z 2016 r., dane GUS):

- łazienka – 88,6 %,
- centralne ogrzewanie – 82,9 %.

Ilość mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne (stan z 2016 r., dane GUS):

- ustęp splukiwany – 2 865 szt.,
- łazienka – 2 808 szt.,
- centralne ogrzewanie – 2 630 szt.

Na terenie gminy Rzekuń przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, to 114,6 m², a przeciętna powierzchnia użytkowania mieszkania na 1 osobę to 34,2 m². Przeciętna liczba izb w mieszkaniu – 5,03. Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie – 3,36 (stan z 2016 r., dane GUS). Z uwagi na powierzchnię użytkową mieszkania przypadającą na 1 osobę oraz przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania sytuacja w gminie Rzekuń jest korzystniejsza od przeciętnej na terenie całego województwa mazowieckiego.

Oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Rzekuniu,
- Gimnazjum w Rzekuniu,
- Szkoła Podstawowa w Borawem,

- Szkoła Podstawowa w Drwęży,
- Szkoła Podstawowa w Dzbeninie,
- Szkoła Podstawowa w Laskowcu,
- Szkoła Podstawowa w Ołdakach,

oraz:

- Przedszkole Samorządowe w Rzekuniu,
- Zakład Poprawczy i Schronisko dla nieletnich w Laskowcu,
- Oddziały przedszkolne działające przy szkołach we wsi: Borawe, Dzbenin, Ołdaki, Laskowiec.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy Rzekuń funkcjonuje Niepubliczny Zakład Obsługi Zdrowotnej – Przychodnia Lekarska „MEDYK”. Przychodnia realizuje zadania z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W godzinach nocnych, w dni wolne od pracy, niedziele i święta oraz opiekę w nagłych przypadkach zachorowań pełni całodobowo dyżur lekarski w Ostrołęce. Na terenie miejscowości Rzekuń jest także 1 specjalistyczna praktyka stomatologiczna oraz 1 apteka. Ponadto, z zakresu opieki społecznej działa w Rzekuniu Ośrodek Pomocy Społecznej.

Kultura

Podstawowe potrzeby w zakresie kultury zaspokajają: Gminna Biblioteka Publiczna w Rzekuniu oraz jej filia w Laskowcu i Borawem.

Administracja publiczna i obsługa finansowa

Funkcje w zakresie administracji publicznej i obsługi finansowej skoncentrowane są w Rzekuniu. Najważniejsze z nich to:

- Urząd Gminy w Rzekuniu,
- Bank Spółdzielczy w Ostrołęce, Punkt Kasowy w Rzekuniu,
- Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej, Punkt Kasowy w Rzekuniu,
- Zakład Obsługi i Gminy.

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej:

Na terenie gminy funkcjonuje sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: w miejscowości Rzekuń oraz we wsi: Borawe, Dzbenin, Kamianka, Rozwory, Zabiele.

Agroturystyka

Na terenie gminy znajduje się 6 gospodarstw agroturystycznych po jednym gospodarstwie w miejscowościach: Dzbenin, Kamianka, Susk Stary, Zabiele oraz dwa gospodarstwa w miejscowości Przytuły Stare.

Poczta i telekomunikacja

Na terenie gminy funkcjonuje Urząd Pocztowy w Rzekuniu przy ul. Kościuszki oraz w Ławach przy ul. Granicznej – Urząd Pocztowy Ostrołęka 2. Wszystkie miejscowości mają możliwość korzystania z połączeń telefonicznych.

Sport, rekreacja

Na obszarze gminy znajdują się następujące obiekty sportowe:

- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Gimnazjum w Rzekuniu,
- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Laskowcu,

- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Ołdakach,
- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Borawem,
- wielofunkcyjne boisko Orlik 2012 przy Szkole Podstawowej w Rzekuniu,
- boisko do piłki nożnej przy Szkole Podstawowej w Ołdakach,
- hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Rzekuniu,
- sala gimnastyczna przy Gimnazjum w Rzekuniu,
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Borawem,
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Ołdakach,
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 1 w Laskowcu.

Na terenie gminy funkcjonują także siłownie napowietrzne w następujących miejscowościach: Rzekuń, Borawe, Laskowiec, Ołdaki, Rozwory, Przytuły Stare, Tobolice, Kamianka, Daniszewo, Dzbenin, Nowa Wieś Wschodnia, Czarnowiec, Susk Nowy, Susk Stary, Teodorowo.

Place zabaw zlokalizowane są w następujących miejscowościach: Rzekuń, Dzbenin, Ołdaki, Drwęcz, Borawe, Laskowiec, Susk Nowy, Nowa Wieś Wschodnia, Rozwory, Przytuły Stare, Daniszewo, Czarnowiec, Tobolice, Kamianka, Teodorowo, Susk Stary.

Świetlice wiejskie funkcjonują w: Drwęczu, Susku Starym, Nowej Wsi Wschodniej, Czarnowcu, Tobolicach, Susku Nowym, Daniszewie, Rozworach, Rzekuniu.

Kościoły

Na obszarze gminy znajdują się cztery kościoły w następujących parafiach:

- Parafia pw. Najśw. Serca Jezusowego w Rzekuniu,
- Parafia pw. MB Częstochowskiej w Borawem oraz Kościół filialny pw. św. Anny w Kamiance,
- Parafia pw. św. Antoniego Padewskiego w Przytułach Starych,
- Parafia św. Wojciecha w Wojciechowicach, Filia w Laskowcu, pw. św. Wincentego Pallottiego.

Cmentarze

Na terenie gminy funkcjonują następujące cmentarze: parafialne - zlokalizowane w Rzekuniu (wpisane do rejestru zabytków) oraz we wsiach: Borawe, Kamianka i Przytuły Stare.

Tereny specjalne

Na terenie gminy funkcjonuje Zakład Karny w Przytułach Starych oraz Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Laskowcu.

6.4. Strefa gospodarcza

Rolnictwo

Wg powszechnego spisu rolnego z 2010 r. na terenie gminy Rzekuń łączna powierzchnia gospodarstw rolnych wynosiła 8 240 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 9,93 ha (dane GUS).

W strukturze obszarowej największy udział mają gospodarstwa o powierzchni od 5 do 15 ha. W okresie pomiędzy spisami rolnymi notuje się korzystną tendencję wzrostu udziału gospodarstw dużych, ale też niekorzystny trend wzrostu liczby gospodarstw najmniejszych, w tym działek rolnych. Utrzymanie się trendu wzrostu małych gospodarstw nie będzie sprzyjać wzrostowi towarowej produkcji rolniczej, tak by zapewnić odpowiednią dochodowość ich właścicielom.

W strukturze użytkowania gruntów rolnych największy jest udział gruntów ornych, znaczący łąk i pastwisk; natomiast bardzo mała powierzchnia przeznaczona jest pod sady.

W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż podstawowych. Natomiast w produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła mlecznego. Na wysokim poziomie przedstawia się również hodowla trzody chlewnej.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Infrastrukturę społeczną uzupełnia sieć placówek handlowych i usługowych stopnia podstawowego, kształtujących się według zapotrzebowania społecznego.

Handel:

Na terenie gminy znajduje się około 21 sklepów branży spożywczo – przemysłowej, w poszczególnych miejscowościach:

- 5 sklepów w Rzekuniu,
- 4 sklepy w Borawem,
- 2 sklepy w Laskowcu,
- 2 sklepy w Ławach,
- 1 sklep w: Przytułach Starych, Dzbeninie, Rozworach, Kamiance, Zabieliu, Czarnowcu, Tobolicach i Nowej Wsi Wschodniej.

Gastronomia:

Na terenie gminy znajduje się 5 placówek gastronomicznych:

- „Benzi – Bar” – Ławy, ul. Graniczna 8,
- restauracja „TRUCK-DRIVER” – Ławy 97,
- restauracja „Zielony Zakątek” – Susk Stary 10,
- Bar „As” – Rzekuń, ul. Kościuszki 77,
- Sala Bankietowa „Elba” – Ławy, ul. Przemysłowa 1.

Działalność produkcyjna, usługowa i handlowa (lokalizacja zakładów może ulegać zmianie):

- Kamianka:
 - „TAGS” - Przedsiębiorstwo Budowlano – Montażowe.
- Laskowiec:
 - Zakład Usług Komunalnych – Wiesław Kisiel.
- Goworki:
 - MAREX Sp. J. – S. Gołębiewski, Z. Bałazy.
- Ławy:
 - PEKPOL Ostrołęka - Zakłady Mięsne,
 - „Benzol” - Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ul. Graniczna,
 - PEGAS OiL Sp. z o. o., ul. Składowa,
 - PHU „Targor” Sp. J. – Rutkowscy,
 - Zalewski Jan „ELEKTRO-SERWIS”,
 - „TARGOR – TRUCK” – stacja CPN,
 - „MARMURY GRANITY” – PIASTA,
 - LUSAR – zakład szklarski,
 - XELLA POLSKA Sp. z o.o.,
 - SPS Handel, ul. Przemysłowa,
 - PROMOTTECH – Jachimowicz, Borowski, ul. Graniczna,
 - IKAR SERWIS Sp. c.- Piskowski, Jaczak, Ambres, ul. Przemysłowa,

- MPK, ul. Przemysłowa,
- Agencja Celna,
- AGRANA FRUIT POLSKA ul. Ławska,
- Hurtownia EUROCASH, ul. Przemysłowa,
- MELVIT, ul. Przemysłowa, Ławy,
- Adam Pawłowski i Janusz Pawłowski – hurtownia alkoholi,
- ALTI PLUS S.A ul. Graniczna.
- Rzekuń:
 - „Agromasz” Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe Sp. z o.o.
- Tobolice:
 - „WALD – POL” – firma produkcyjno – handlowa, ul. Brzozowa.

Zakłady Pracy Chronionej:

- MAR – BET – M. Olszewska – Ławy ul. Graniczna,
- Gnatowski Waldemar – Ławy ul. Graniczna,
- Agromasz – Rzekuń – Kolonia.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Niebezpieczeństwo pożarowe.

Największe zagrożenie pożarami występuje w gospodarstwach rolnych z uwagi na duże nagromadzenie materiałów palnych, często źle przechowywanych, wyeksploatowany sprzęt mechaniczny do prac polowych (ciągniki), a także zły stan techniczny instalacji elektrycznych.

Na obszarze gminy zagrożone pożarami są również lasy, szczególnie z młodszym drzewostanem, głównie przez pozostawianie odpadów w lesie oraz przez rolników przy wypalaniu traw.

Na terenie wsi Ławy funkcjonuje zakład zaliczony do grupy „zakładów o zwiększonym ryzyku” – rozlewnia gazu płynnego PEGAS OiL Sp. z o. o. przy ul. Składowej 9. Działalność rozlewni gazu umieszczona jest w wykazie Komendy Wojewódzkiej PSP w Warszawie.

Zagrożenie komunikacyjne

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 61 relacji Ostrołęka – Łomża – Augustów - Suwałki. Obciążenie pojazdami tej drogi jest wysokie, głównie dużymi samochodami dostawczymi, w tym TIR-ami, i systematycznie rośnie. Zdarzające się wypadki i kolizje stanowią zagrożenie dla ludności, szczególnie, że przewożone są również materiały niebezpieczne, takie jak: pochodne ropy naftowej, amoniak, gazy techniczne.

Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy występują tereny zalewowe. Tylko niewielka - północna i zachodnia (wzdłuż doliny Narwi) część gminy znajduje się w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodziowego. Z uwagi na ukształtowanie terenu, lokalizację gospodarstw rolnych i zabudowań nie występuje potrzeba budowy wałów i budowli hydrotechnicznych.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Rzekuń przedstawiono na planszy „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” oraz na planszy „Kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

Zagrożenie terenami osuwiskowymi

W miejscowości Laskowiec i Teodorowo występuje zagrożenie terenami osuwiskowymi, które należy wzmocnić przy prowadzeniu robót budowlanych.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikają z istniejących uwarunkowań, a także, w dużej mierze z zadań inwestycyjnych, jakie będą realizowane na terenie gminy przez różne podmioty.

W pierwszej fazie opracowania „Studium...” wystąpiono do odpowiednich jednostek z prośbą o współpracę przy opracowaniu „Studium...” i przekazanie przez każdą z nich swoich zamierzeń inwestycyjnych dotyczących obszaru gminy, które powinny zostać uwzględnione w opracowaniu.

Zgłoszone zostały następujące wnioski:

- Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. (obecnie ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A.) – zgłosił wniosek o poszerzenie obszaru kolejowego w miejscowości Ławy.
- Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie – zwraca się z prośbą o zapewnienie możliwości przestrzennych przebiegu drogi wojewódzkiej nr 627 w standardzie drogi klasy GP.
- Polskie Koleje Państwowe Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie – zgłosiły wniosek o zmianę przeznaczenia terenów dla działek w miejscowościach Tobolice i Borawe oraz wskazały istniejące tereny zamknięte na obszarze gminy Rzekuń.
- PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa – informuje, aby w projekcie Studium uwzględnić wskazane wytyczne dotyczące rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną.
- Zarząd Województwa Mazowieckiego w Warszawie – zgłosił wniosek o uwzględnienie w Studium ustaleń zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, a w szczególności dotyczących planowanej: rozbudowy i przebudowy drogi krajowej nr 61, w tym budowy trasy obwodowej miasta Ostrołęki wraz z nową przeprawą mostową na Narwi, budowy nowej drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka – Wyszaków, modernizacji linii kolejowej nr 29 relacji Ostrołęka – Tłuszcz, budowy linii elektroenergetycznych oraz uwzględnienie w Studium obszarów Natura 2000.
- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Warszawie Zakład w Białymstoku – zwraca się z prośbą o umieszczenie w opracowaniu Studium niezbędnych zapisów dotyczących wymogów i warunków wynikających z istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia zlokalizowanego na terenie gminy oraz warunków i wymogów jakie muszą być spełnione przy dalszej gazyfikacji obszaru gminy.
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zarząd Zlewni Narwi w Dębem – zwraca się prośbą o uwzględnienie w projekcie Studium opracowania pod nazwą „Studium ochrony przeciwpowodziowej – Etap I” rzeka Narew.
- Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków – zgłosił wniosek o uwzględnienie w projekcie Studium uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz określenie zasad ich ochrony.
- Starostwo Powiatowe w Ostrołęce – informuje o konieczności uwzględnienia w Studium uwarunkowań wynikających z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych (obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych).

W związku z podaniem ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzenia „Studium ...” zostały zgłoszone również wnioski przez mieszkańców gminy bądź przez zainteresowanych Inwestorów. Najwięcej wniosków dotyczyło zmiany przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową i mieszkaniową. Wpłynęły również wnioski dotyczące m.in. zmiany przeznaczenia pod zalesienie, działalność przemysłową, oraz na przeznaczenie terenu pod wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.

8.1. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające analizę zapisów dokumentów strategicznych.

W Studium uwzględnia się wytyczne zawarte w dokumentach dotyczących polityki przestrzennej ustalonej na poziomie krajowym, wojewódzkim oraz gminnym, takich jak: koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju, strategia rozwoju i plan zagospodarowania przestrzennego województwa, czy strategia rozwoju gminy.

8.1.1. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju.

Najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju jest „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. W dokumencie tym przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej realizacji oraz wskazano zasady i mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Celem strategicznym powyższego dokumentu jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

KPZK 2030 wyznacza 6 celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

W kontekście potrzeb rozwojowych gminy Rzekuń kluczowe mają zapisy dotyczące obszarów wiejskich. Na obszarach wiejskich wskazuje na konieczność podniesienia ich innowacyjności oraz poziomu cywilizacyjnego. W szczególności należy wzmocnić rozwój kapitału ludzkiego, infrastruktury technicznej i społecznej oraz wszelkich form działalności gospodarczej. Należy także dążyć do zwiększania dostępności transportowej wewnątrz

regionów, wzmocnienia powiązań transportowych pomiędzy regionami oraz zwiększenia odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego. w tym: zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Polityka przestrzenna wobec obszarów wiejskich zmierza do uruchomienia istniejącego potencjału rozwojowego tych obszarów w celu zwiększenia ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i pracy, wypoczynku oraz prowadzenia działalności gospodarczej i poprawy warunków życia mieszkańców. W przypadku administracyjnych obszarów wiejskich podlegających presji urbanizacyjnej usytuowanych w zasięgu funkcjonalnych obszarów miejskich niezbędne jest rozwijanie powiązań komunikacyjnych, sieci usług publicznych i kooperacji gospodarczej w obrębie obszaru funkcjonalnego wokół miasta przy zachowywaniu wartości charakterystycznych dla obszarów wiejskich związanych z walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi oraz tkanką społeczności lokalnych.

8.1.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

Dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju województwa jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego”, zatwierdzony Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 180/14 z dnia 7 lipca 2014 r.

Plan ten określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Formułuje kierunki polityki przestrzennej, które wraz z uwarunkowaniami przestrzennymi uwzględnia się w programach rozwoju i programach operacyjnych województwa. Plan jest elementem regionalnego planowania strategicznego. W systemie planowania przestrzennego pełni on funkcję koordynacyjną między planowaniem krajowym, a planowaniem miejscowym.

W planie województwa uwzględniono zadania rządowe i zadania samorządu województwa, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz ustalono obszary, na których przewiduje się realizację tych celów.

Polityka przestrzenna zawarta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego została rozpisana na polityki adresowane do wybranych obszarów tematycznych i terytoriów. Poniżej przedstawiono wybrane, najważniejsze ustalenia Planu w kontekście wyznaczenia kierunków rozwoju gminy Rzekuń.

Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych.

Rozwój przemysłu jest priorytetem strategicznym rozwoju województwa mazowieckiego, jak również jest głównym działaniem na rzecz rozwoju bazy ekonomicznej miast i ośrodków osadniczych oraz wzrostu ich konkurencyjności.

Miastem pełniącym rolę ośrodka subregionalnego, położonego w sąsiedztwie gminy Rzekuń jest Ostrołęka.

Polityka poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa.

Głównym celem tej polityki jest zwiększanie dostępności transportowej województwa mazowieckiego, poprawę spójności wewnętrznej i konkurencyjności regionu, integrację różnych systemów transportowych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Przez teren gminy Rzekuń przebiega droga krajowa nr 61 oraz droga wojewódzka nr 627.

Plan przewiduje rozbudowę i przebudowę drogi krajowej nr 61 oraz budowę obwodnicy miasta Ostrołęki wraz z nową przeprawą mostową na Narwi. Przebieg drogi

planowany jest przez następujące miejscowości gminy Rzekuń: Ławy, Goworki, Tobolice oraz po granicy miejscowości: Dzbenin, Czarnowiec i Korczaki.

Plan zakłada również budowę odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka – Wyszków oraz dostosowanie do standardu klasy GP drogi wojewódzkiej nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia – Kosów Lacki – Sokołów Podlaski. Sieć dróg wojewódzkich w celu zintegrowania i usprawnienia układu wymaga uzupełnienia o nowe odcinki, m.in. odcinek Ostrołęka – Warszawa, poprzez wykorzystanie istniejącej drogi nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka z niezbędnymi obejściami oraz z wykorzystaniem nowej drogi wojewódzkiej wzdłuż linii kolejowej Ostrołęka – Wyszków.

Plan przewiduje także modernizację istniejącego układu kolejowego dla poprawy sprawności i szybkości połączeń oraz bezpieczeństwa ruchu.

Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Głównym celem rozwoju infrastruktury energetycznej na terenie województwa mazowieckiego jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu i kraju.

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne najwyższych napięć t.j. 400 kV i 220 kV, stanowiące elementy sieci przesyłowej. W granicach gminy znajdują się także linie wysokiego napięcia 110 kV stanowiące sieć dystrybucyjną.

W celu ukształtowania pierścieniowej struktury elektroenergetycznych sieci przesyłowych najwyższych napięć pozwalającej na zwiększenie niezawodności zaopatrzenia regionu w energię elektryczną poprzez zdywersyfikowanie kierunków jej dostaw oraz istotne zwiększenie zdolności transformacji mocy z sieci przesyłowej najwyższych napięć 400 kV i 220 kV do sieci dystrybucyjnych wysokiego napięcia 110 kV – *Plan* ustala rozbudowę i modernizację systemu przesyłowego, w tym m.in.:

- realizację inwestycji o znaczeniu krajowym związanych z tworzeniem transgranicznego połączenia Polska – Litwa, w wyniku którego elektroenergetyczny system przesyłowy Polski, w tym województwa mazowieckiego, zostanie zintegrowany z systemami przesyłowymi państw bałtyckich, w tym m.in. - budowę linii 400 kV o relacjach: Ostrołęka–Stanisławów (z częściowym wykorzystaniem tras istniejących linii 220kV), oraz Ostrołęka – Łomża,
- ukształtowanie nowych międzyregionalnych powiązań w systemie przesyłowym, w tym budowę linii 400 kV o relacjach: Ostrołęka – Ełk, Ostrołęka – Olsztyn Mątki (z częściowym wykorzystaniem tras istniejących linii 220 kV).

W celu poprawy regionalnego i lokalnego bezpieczeństwa elektroenergetycznego na poziomie dystrybucyjnym *Plan* ustala:

- rozbudowę i modernizację sieci wysokiego napięcia 110 kV w tym linii realizujących powiązania z sąsiednimi województwami;
- budowę i modernizację sieci dystrybucyjnych średnich i niskich napięć związaną z przyłączaniem nowych odbiorców, poprawą parametrów dostarczanej energii, zmniejszeniem strat sieciowych (największe potrzeby modernizacji sieci lokalnych występują na terenach wiejskich, szczególnie we wschodnich i północno-wschodnich obszarach województwa) oraz z przyłączaniem rozproszonych źródeł energii opartych o wykorzystanie źródeł odnawialnych.

W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, *Plan* ustala następujące działania w zakresie rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków:

- budowa magistral przesyłowych i poprawa stanu technicznego sieci;
- wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich, szczególnie w zwartych systemach osadniczych;
- wyposażenie w oczyszczalnie ścieków i kanalizacje jednostek osadniczych o skupionej zabudowie o równoważnej liczbie mieszkańców od 2000 do 15 000;
- budowę systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego.

Na terenie gminy Rzekuń występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią. *Plan* ustala kierunki działań zmierzające do ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska i dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, m.in.:

- uwzględnianie obszarów zagrożenia powodzią w m.in.: studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,;
- uwzględnienie map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym, sporządzonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej;
- podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań inwestycyjnych z zakresu podniesienia bezpieczeństwa powodziowego oraz działań służących osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu wód;
- wdrażanie rozwiązań przyjaznych środowisku, polegających na zwiększeniu skuteczności zarządzania falą powodziową poprzez m.in.:
 - kształtowanie pokrycia terenu w sposób ograniczający odpływ powierzchniowy i sprzyjający retencji wód;
 - ochronę naturalnych terenów podmokłych i stosowanie metod agrotechnicznych w rolnictwie;
 - dostosowanie sposobu zagospodarowania terenu do jego naturalnych cech, predyspozycji i walorów oraz odporności środowiska na antropopresję;
 - stosowanie dobrych praktyk w formie standardów architektonicznych, urbanistycznych i budowlanych na terenach zagrożonych występowaniem powodzi i podstopień,
 - dostosowywanie zagospodarowania terenów nadrzecznych do poziomu zagrożenia powodziowego;
- prowadzenie robót utrzymaniowych oraz regulacyjnych i udrażniających dla zapewnienia bezpieczeństwa przepływu wód wezbraniowych, kształtujących przemieszczanie się wezbrań w korytach rzek;
- wzmacnianie instytucjonalnego systemu zarządzania kryzysowego, ostrzegania i prognozowania zagrożenia oraz likwidacji skutków powodzi;
- szeroka edukacja prowadząca do zwiększania świadomości społeczności lokalnych o zagrożeniach powodziowych;
- zapewnienie alternatywnych dróg dojazdu i zaopatrzenia energetycznego dla obszarów zagrożonych powodzią poprzez odpowiednie dostosowanie istniejącej

infrastruktury (nasypy drogowe i kolejowe, mosty, przepusty, linie energetyczne, rurociągi itp.).

Polityka rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich.

Gmina Rzekuń jest gminą wiejską. W zakresie zrównoważonego kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, *Plan* ustala m.in.

- wzmacnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej (mleczarstwa);
- przeciwdziałanie fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez działania na rzecz poprawy struktury obszarowej gospodarstw,
- ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze poprzez przeciwdziałanie przeznaczaniu przez gminy gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze;
- zachowywanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowywanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności;
- upowszechnianie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego.

Potencjał kulturowy gminy Rzekuń powinien być chroniony m.in. poprzez ochronę unikalnych elementów architektury wiejskiej, rewitalizację wsi, wykorzystanie wartości kulturowych wsi do rozwoju turystyki, w tym agroturystyki.

W celu poprawy warunków i jakości życia na obszarach wiejskich należy m.in.:

- poprawić dostępność komunikacyjną, poprzez rozwój ponadlokalnych i lokalnych systemów infrastruktury transportowej, rozwój transportu publicznego, a także modernizację istniejącej sieci drogowej (m.in. remonty, odnowa nawierzchni),
- poprawić pewność zasilania w energię elektryczną obszarów wiejskich, m.in. poprzez budowę, modernizację oraz wymianę sieci i urządzeń elektroenergetycznych w zakresie niskich i średnich napięć;
- usprawnić usługi publiczne podstawowego i średniego rzędu;
- rozbudować system wodociągowo-kanalizacyjny.

Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska.

W gminie Rzekuń, wzdłuż rzeki Narew, znajduje się obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dolina Dolnej Narwi.

W celu ochrony walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności *Plan* ustala między innymi takie kierunki działań jak:

- utrzymanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną
- dążenie do minimalizacji negatywnych oddziaływań inwestycji, w tym transportowych, na obszary chronione cenne przyrodniczo;
- wprowadzenie systemu ochrony prawnej korytarzy ekologicznych;
- ochronę dolin rzecznych, obszarów mokradłowych i kompleksów leśnych, które stwarzają doskonałe warunki migracyjne zwierząt;

- zwiększanie potencjału społecznego, w tym edukacyjno-turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności objętych ochroną prawną, z równoczesnym uwzględnieniem działań kompensujących wzrost presji ruchu turystycznego,
- ochronę gruntów leśnych przed zmianą funkcji na nieleśną;
- ochronę terenów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych i nadwodnych, stanowiących ostoje wielu gatunków roślin i zwierząt;

Plan ustala główne kierunki działań w związku z ochroną powierzchni ziemi, m.in.:

- ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zachowanie naturalnych form rzeźby terenu oraz ochronę dziedzictwa geologicznego;
- wprowadzanie zalesień na gruntach rolnych V i VI klasy bonitacyjnej;
- utrzymanie istniejących oraz wprowadzenie nowych zadrzewień i zakrzewień na gruntach użytkowanych rolniczo, w celu ograniczenia procesów erozyjnych.

Zintegrowana polityka opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.

Zachowanie ciągłości dziedzictwa kulturowego regionu, będzie możliwe poprzez działania polegające m.in. na:

- ochronie i przywracaniu wartości dziedzictwa materialnego o wyrazistej tożsamości, w tym rewitalizację i rewaloryzację zdegradowanych obiektów i obszarów historycznych, a zwłaszcza architektury drewnianej, dworskiej, przemysłowej, obiektów budownictwa obronnego;
- ochronie regionalnego krajobrazu architektonicznego;
- rewitalizacji i zabezpieczeniu obiektów, zespołów budowlanych i układów urbanistycznych;
- ochronie dziedzictwa archeologicznego;
- zachowanie różnorodności kulturowej regionu: pielęgnowanie tradycji i lokalnego folkloru w powiązaniu z zasobami dziedzictwa materialnego;
- ochronie miejsc kultu religijnego;
- popularyzacji i zwiększaniu dostępności do zasobów dziedzictwa,
- kształtowaniu pasm przyrodniczo-kulturowych, w tym pasma rzeczno-Narwi, wykorzystanie sieci miast historycznych oraz atrakcji krajobrazowo-architektonicznych dla wyznaczania szlaków turystyki kulturowej;

Polityka wzrostu atrakcyjności turystycznej.

Według *Planu* preferowaną formą turystyki na terenie gminy Rzekuń jest turystyka przyrodnicza i kwalifikowana, do której szczególne uwarunkowania posiadają obszary najatrakcyjniejsze przyrodniczo i krajobrazowo, m.in. obszary Natura 2000. W zakresie rozwoju infrastruktury na potrzeby w/w turystyki *Plan* ustala:

- uporządkowanie istniejącej sieci szlaków turystycznych oraz ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych oraz wyznaczanie i urządzenie nowych, w tym szlaków ponadregionalnych: rowerowych, kolejowych i wodnych;
- budowę miejsc postojowych wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę oraz platform widokowych;

- budowę mostów i przepraw promowych przez rzekę Narew;
- rozwój zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu z przystaniami, wypożyczalnią kajaków;
- budowę i modernizację urządzeń sportowo-rekreacyjnych między innymi do uprawiania sportów zimowych.

8.1.3. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.

Regionalnym dokumentem strategicznym, który zawiera wykładnie niezbędnych prorozwojowych założeń jest „Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 Innowacyjne Mazowsze”, uchwalona przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 158/13 z dnia 28 października 2013 roku. Celem dokumentu jest wskazanie celów rozwojowych, których realizacja zapewni utrzymanie trwałego rozwoju oraz działań, które należy realizować aby osiągnąć zaplanowane cele.

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Istotą strategii jest wskazanie celów rozwojowych, których realizacja zapewni utrzymanie trwałego rozwoju. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku dotyczy wszystkich uczestników życia społeczno-gospodarczego regionu. Wskazuje działania, które należy realizować, aby osiągnąć przyjęte cele rozwojowe.

Celem głównym Strategii jest „zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie”.

Układ celów Strategii został podporządkowany długookresowym priorytetom rozwoju regionalnego, wyrażonym w scenariuszu zrównoważonego rozwoju.

Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym”. Jego osiągnięcie wymaga realizacji działań w następujących kierunkach:

- tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji;
- rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców;
- wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych;
- umiędzynarodowienie gospodarcze;
- tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych – głównie w przemyśle rolno-spożywczym.

Oprócz celu priorytetowego w dokumencie przyjęto trzy cele strategiczne:

1. „Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii” będzie realizowany poprzez działania w kierunkach:

- wykorzystanie i wzmacnianie specjalizacji regionalnych;
- wspieranie rozwoju nowych technologii;
- rozwój i uzupełnianie funkcji metropolitalnych – Warszawa jako ośrodek stołeczny;
- wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych;
- restrukturyzacja miast tracących funkcje gospodarcze;
- wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich;
- zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług.

2. „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego” wymaga realizacji działań w kierunku:
 - zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;
 - spójności wewnątrzregionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach;
 - rozwoju form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;
 - zapobiegania nadmiernej suburbanizacji i kreowania ładu przestrzennego;
 - udrożnienia systemu tranzytowego.
3. „Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki” będzie następować poprzez wdrażanie działań w kierunku:
 - rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego;
 - aktywizacji rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;
 - rozwoju priorytetowych dla regionu dziedzin nauki;
 - wzrostu wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
 - przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;
 - wyrównania szans edukacyjnych;
 - podnoszenia standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Uzupełnieniem powyższych celów strategicznych są dwa cele ramowe:

1. „Zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska” będzie realizowany poprzez działania w następujących kierunkach:
 - dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie;
 - wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji;
 - zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska;
 - modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej;
 - przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym;
 - poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń;
 - produkcja energii ze źródeł odnawialnych.
2. „Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia” będzie wymagać realizacji działań w kierunku:
 - wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu;
 - upowszechnienia kultury i twórczości;
 - kreowania miast jako centrów aktywności kulturalnej;
 - wspierania rozwoju przemysłu kreatywnego;
 - wykorzystania dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej.

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą

rozwoju regionu. Powiat ostrołęcki, wraz z gminą Rzekuń, zaliczony został do obszaru problemowego ostrołęcko-siedleckiego.

Głównymi ośrodkami życia społeczno-gospodarczego tego obszaru są Siedlce oraz Ostrołęka, a także Wyszaków, Ostrów Mazowiecka, Sokołów Podlaski, Garwolin i Węgrów. Przeważającą część mieszkańców stanowi ludność zamieszkująca obszary wiejskie.

Do Ostrołęki, jako miasto o średnim natężeniu problemów, będą skierowane interwencje na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Obszar ten, szczególnie w części północno-wschodniej, jest niedoinwestowany pod względem infrastrukturalnym, ma słabą dostępność do usług publicznych i niewielki potencjał rozwojowy. Występuje znaczne bezrobocie. Zakres usług skoncentrowanych w obrębie istniejącej sieci miast jest niewystarczający, zbyt niski jest poziom dochodów własnych oraz poziom inwestycji w pozarolniczych działach gospodarki.

Polityka prowadzona wobec tego obszaru powinna skutkować podniesieniem jakości życia i polepszeniem warunków prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. poprzez uzupełnienie istniejącej infrastruktury komunikacyjnej) oraz wykształcenia zdolności absorpcyjnych obszaru, a zwłaszcza ośrodków miejskich (Ostrołęki i Siedlec). Ważnym elementem prowadzonej polityki powinno być zwiększenie dostępu do usług publicznych oraz podniesienie ich jakości, a także wykorzystanie w gospodarce podregionu potencjału sektora rolniczego.

Wśród działań kierowanych do OSI ostrołęcko-siedleckiego na tle strategicznych kierunków rozwoju województwa, wymienić należy:

- poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru, poprzez m.in. modernizację połączenia kolejowego Ostrołęka – Warszawa, budowę autostrady A2 do wschodnich granic województwa, odtworzenie połączenia kolejowego Siedlce – Ostrołęka – Olsztyn w celach umożliwienia rozwoju przewozów pasażerskich i towarowych;
- rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym: umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu: energetycznego, papierniczego, celulozowego, drzewnego, maszynowego, metalowego;
- poprawę jakości i dostępności usług publicznych, poprzez: rozwój Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach, utworzenie publicznej wyższej szkoły zawodowej w Ostrołęce.
- przekształcenia w rolnictwie, w tym głównie: sprzężenie potencjału naukowego Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach sektorem rolniczym subregionu w celu zwiększenia efektywności sektora rolniczego, wspieranie grup producenckich oraz klastrów, zwłaszcza w zakresie surowców energetycznych, mleczarstwa, produkcji owoców i warzyw, pszczelarstwa.

8.1.4. Strategia Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016 – 2025.

Gmina Rzekuń ponadto posiada opracowaną „Strategię Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016-2025”. Strategia rozwoju gminy jest drugim obok Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju danego obszaru. Strategia rozwoju gminy to koncepcja systemowego działania, polegająca na: formułowaniu długookresowych celów i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystywanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

Wizja rozwoju gminy stanowi projekcję stanu, który powinien być osiągnięty do roku docelowego, założonego z uwzględnieniem bieżących i przyszłych potrzeb oraz uwarunkowań: „Gmina Rzekuń miejscem rozwoju konkurencyjnej, przyjaznej środowisku gospodarki, opartej o lokalny potencjał, racjonalnie wykorzystujący zasoby przyrodnicze”.

Cele strategiczne wynikają z wizji rozwoju gminy i stanowią jej swoistą konkretyzację. Wyznaczają one kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego. Cele strategiczne, pomimo swej ogólności, są związane z konkretną rzeczywistością oraz prognozą jej zmian w przyszłości.

Aby móc racjonalnie kształtować rozwój gminy Rzekuń w przyszłości, w pierwszym kroku sformułowano cele strategiczne, które wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego. Cele strategiczne, pomimo swej ogólności, są związane z konkretną rzeczywistością oraz prognozą jej zmian w przyszłości.

Cele strategiczne gminy Rzekuń:

- Cel nr 1 – Rozwój gospodarczy bazujący na lokalnym potencjale.
- Cel nr 2 – Poprawa jakości życia i wsparcie integracji społecznej.
- Cel nr 3 – Zrównoważone wykorzystywanie zasobów.

Tabela nr 6. Cele strategiczne i kierunki działań gminy określone w Strategii Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016-2025.

L.p.	Cele strategiczne	Kierunki działań gminy
1	Rozwój gospodarczy bazujący na lokalnym potencjale	<p>Wielofunkcyjny rozwój gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie produkcji żywności wysokiej jakości na bazie produktów lokalnych; – wsparcie tworzenia gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych; – wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego (szkolenia, doradztwo) – promocja najnowszych osiągnięć w zakresie dobrych praktyk rolniczych poprzez wsparcie i udział w targach, konferencjach, wystawach itp.; – wsparcie rozwoju agroturystyki i turystyki kulturowej; – wsparcie usług pozarolnych, w tym np. osadnictwa mieszkańców miast na wsi, usług opiekuńczych dla osób starszych i dzieci, usług związanych z opieką zdrowotną itp. <p>Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie przy powstawaniu i rozwoju wyspecjalizowanych podmiotów gospodarczych; – wsparcie powstawania klastrów oraz sieci współpracy pomiędzy przedsiębiorcami; – kształtowanie i promowanie postaw przedsiębiorczych. <p>Poprawa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa, rozbudowa i modernizacja już istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej; – budowa przydomowych systemów oczyszczania ścieków tam, gdzie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione; – budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej; – budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej celom społecznym (np. boisk); – rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego – upowszechnienie dostępu do Internetu i e-usług.

		<p>Promocja gospodarcza gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja gminy w ramach współpracy ponadlokalnej i krajowej z innymi samorządami; – wspieranie działań promujących lokalną kulturę i tradycję; – inicjowanie i wspieranie wystaw, targów, konferencji promujących gminę na forum lokalnym, ponadlokalnym i międzynarodowym.
2	Poprawa jakości życia i wsparcie integracji społecznej	<p>Wzrost jakości i dostępności usług społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa i podniesienie jakości usług w zakresie ochrony zdrowia (w tym współrealizacja profilaktyki zdrowotnej poprzez kampanie edukacyjne w zakresie chorób nowotworowych, układu krążenia, ochrona zdrowia psychicznego itp.); – aktywizacja zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie i osób niepełnosprawnych, poprzez np. działania zmierzające do likwidacji barier technicznych i architektonicznych, promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród przedsiębiorców, likwidacja barier społecznych osób niepełnosprawnych poprzez kampanie informacyjne, pomoc w życiowym usamodzielnianiu i integracji ze środowiskiem lokalnym; – rozwój osobisty mieszkańców w każdym wieku, poprzez zwiększenie dostępności do kultury, wzbogacenie oferty kształcenia, promocja postawy uczenia się przez całe życie oraz promocja aktywnego stylu życia. <p>Kapitał społeczny motorem procesów rozwojowych w gminie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja współpracy i aktywności wśród lokalnej społeczności poprzez kształtowanie postaw obywatelskich, udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, edukacja obywatelska; – wspieranie inicjatyw mieszkańców, organizacji pozarządowych lokalnych grup działania, – stowarzyszeń i innych w budowie partnerstwa i tworzeniu polityki rozwoju; – wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. <p>Wsparcie aktywności zawodowej mieszkańców gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy, poprzez: modernizację i doposażenie istniejącej bazy techniczno-dydaktycznej, wspieranie procesów doskonalenia zawodowego nauczycieli, współpracę pomiędzy jednostkami edukacyjnymi na terenie gminy, zwiększenie wykorzystania nowoczesnych metod i narzędzi edukacyjnych; – wzrost kompetencji zawodowych mieszkańców gminy poprzez pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na aktywną politykę rynku pracy, wsparcie przedsiębiorczości w tworzeniu nowych miejsc pracy, podnoszenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych; <p>Rewitalizacja obszarów</p> <ul style="list-style-type: none"> – przywracanie budynkom zlokalizowanym w gminie funkcji społecznych, poprzez remont, adaptację i modernizację;

		<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie, remont, rozbudowa obiektów na potrzeby mieszkalnictwa socjalnego, w tym także dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; – rewitalizacja i konserwacja zabytków i obiektów o dużym znaczeniu kulturowym na terenie gminy; – rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.
3	Zrównoważone wykorzystanie zasobów	<p>Poprawa efektywności energetycznej w gminie oraz wzrost wykorzystania energii z OZE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa i wzrost podłączeń do sieci gazowej na terenie gminy; – wzrost efektywności energetycznej w budynkach indywidualnych i gminnych poprzez np. ich termomodernizację, – wymiana stolarki okiennej, montaż urządzeń grzewczych o lepszej sprawności i wydajności, wykorzystanie energii OZE do produkcji energii cieplnej, elektrycznej i kogeneracja; – wymiana tradycyjnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne o niższej emisyjności, w tym także zastosowanie OZE; – zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej w budynkach indywidualnych oraz gminnych; – promocja wykorzystania OZE w rolnictwie, w tym m.in. kolektorów słonecznych, fotowoltaiki, mikrobiogazowni, biogazowni, pomp ciepła, siłowni wiatrowych, w tym także mikroinstalacji; – poprawa efektywności energetycznej w procesach związanych z rolnictwem wykorzystanie BAT; – promocja zielonych zamówień publicznych; – wdrożenie systemów zarządzania energią w samorządzie i jego jednostkach podległych; – promocja, edukacja, doradztwo w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej. <p>Zachowanie i ochrona bogactw przyrodniczych i krajobrazowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrona bioróżnorodności na obszarach wiejskich, w tym m.in. promocja szkoleń z zakresu programów rolno-środowiskowych, promocja zalesiania nieużytków i terenów o słabej jakości gleb, odtwarzanie zadrzewień śródpolnych; – doposażenie, dofinansowanie i utrzymywanie sprawnego systemu reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń i klęsk żywiołowych; – tworzenie w miarę potrzeby nowych miejsc ochrony bioróżnorodności (place, skwery itp.). <p>Racjonalne i efektywne korzystanie z zasobów naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych lokalnego społeczeństwa, poprzez upowszechnienie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, aktywizacja społeczeństwa na rzecz ochrony lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych, kształtowanie postaw prośrodowiskowych wśród dzieci i młodzieży; – ograniczenie energochłonności i materiałochłonności

		lokalnych przedsiębiorstw i ludności; – prowadzenie działań sprzyjających efektywności wykorzystania zasobów naturalnych w gminie.
--	--	---

Źródło: Opracowanie własne na podst. Strategii Rozwoju Gminy Rzekuń na lata 2016-2025.

8.2. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

8.2.1. Analiza ekonomiczna.

Wydatki i dochody budżetu Gminy Rzekuń w latach 2012 – 2016.

Rok 2012.

➤ Dochody:

Plan dochodów budżetu Gminy na rok 2012 wynosi 30 135 891,18 zł, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 4 290 447,00 zł,
- dochody bieżące – w kwocie 25 845 444,18 zł.

Wykonanie dochodów: 53 544 503,19 zł co stanowi 177,68 % planu, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 2 058 593,86 zł, co stanowi 47,98 % planu,
- dochody bieżące – w kwocie 51 485 909,33 zł, co stanowi 199,21 % planu.

Tabela nr 7. Wykonanie planu dochodów wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej w 2012 r.

Lp.	Dział	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
1	Rolnictwo i łowiectwo	858 283,02	942 834,97	109,85%
2	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	814 000,00	818 231,85	100,52%
3	Transport i łączność	40 000,00	254 127,00	635,32%
4	Gospodarka mieszkaniowa	3 740 791,00	1 404 606,91	37,55%
5	Działalność usługowa	5 000,00	5 000,00	100,00%
6	Administracja publiczna	108 357,00	1 756 343,78	1 620,89%
7	Urzędy naczelnych organów władzy	1 512,00	1 512,00	100,00%
8	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	60 000,00	60 000,00	100,00%
9	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	10 551 857,00	11 06 0176,77	104,82%
10	Różne rozliczenia	8 279 616,66	9 743 315,08	117,68%
11	Oświata i wychowanie	1 022 576,50	810 698,79	79,28%
12	Pomoc społeczna	3 105 748,00	3 117 982,74	100,39%
13	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	101 493,00	101 045,14	99,56%
14	Edukacyjna opieka wychowawcza	76 657,00	75 977,05	99,11%
15	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 370 000,00	23 392 651,11	1 707,49%
	Razem	30 135 891,18	53 544 097,05	177,68%

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

➤ Wydatki:

Plan wydatków budżetu Gminy Rzekuń wynosi 38 752 746,64 zł, z tego:

- wydatki majątkowe – 15 205 150,00 zł,
- wydatki bieżące – 23 547 596,64 zł.

Wykonanie wydatków: 33 279 111,73 zł co stanowi 85,88 % planu, z tego:

- wydatki majątkowe – 11 922 296,50 zł, co stanowi 78,41 % planu,
- wydatki bieżące – 21 356 815,23 zł, co stanowi 90,70 % planu.

Budżet Gminy Rzekuń za rok 2012 zamknął się nadwyżką w kwocie 20 265 391,46 zł, przy planowanym deficycie 8 616 855,46 zł, co jest wynikiem uzyskanych dochodów ponad plan oraz nie zrealizowanych w 100 % wydatków (głównie majątkowych).

Rok 2013.

➤ Dochody:

Plan dochodów budżetu Gminy na rok 2013 wynosi 28 599 094,28 zł, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 612 280,68 zł,
- dochody bieżące – w kwocie 27 986 813,60 zł.

Wykonanie dochodów: 24 394 187,25 zł, co stanowi 85,30 % planu, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 1 195 598,70 zł, co stanowi 195,27 % planu,
- dochody bieżące – w kwocie 23 198 588,55 zł, co stanowi 82,90 % planu.

Tabela nr 8. Wykonanie planu dochodów wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej w 2013 r.

Lp.	Dział	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
1	Rolnictwo i łowiectwo	265 413,55	265 413,55	100,00%
2	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	670 300,00	750 169,82	111,92%
3	Transport i łączność	74 000,00	92 314,26	124,75%
4	Gospodarka mieszkaniowa	254 700,00	841 791,69	330,50%
5	Administracja publiczna	140 720,00	167 546,22	119,06%
6	Urzędy naczelnych organów władzy	1 551,00	1 551,00	100,00%
7	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	12 608 792,00	12 773 013,85	101,30%
8	Różne rozliczenia	8 671 584,32	9 828 954,69	113,35%
9	Oświata i wychowanie	1 218 785,00	974 781,08	79,98%
10	Pomoc społeczna	3 064 388,00	3 045 788,05	99,39%
11	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	202 316,41	183 061,87	90,48%
12	Edukacyjna opieka wychowawcza	111 844,00	111 133,09	99,36%
13	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 314 700,00	-4 641 331,92	-353,03%
	Razem	28 599 094,28	24 394 187,25	85,30%

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

➤ Wydatki:

Plan wydatków budżetu Gminy Rzekuń wynosi 39 823 668,58 zł, z tego:

- wydatki majątkowe – 16 420 648,74 zł,
- wydatki bieżące – 23 403 019,84 zł.

Wykonanie wydatków: 35 861 315,04 zł, co stanowi 90,05 % planu, z tego:

- wydatki majątkowe – 15 022 852,73 zł, co stanowi 91,49 % planu,
- wydatki bieżące – 20 838 462,31 zł, co stanowi 89,04 % planu.

Budżet Gminy Rzekuń za rok 2013 zamknął się deficytem w kwocie 11 467 127,79 zł, przy planowanym deficycie 11 224 574,30 zł. Wynik ten jest rezultatem przewagi wydatków nad dochodami Gminy.

Rok 2014.

➤ Dochody:

Plan dochodów budżetu Gminy na rok 2014 wynosi 33 648 673,22 zł, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 2 840 147,54 zł,
- dochody bieżące – w kwocie 30 808 525,68 zł.

Wykonanie dochodów: 30 266 187,90 zł, co stanowi 89,95 % planu, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 1 926 281,85 zł, co stanowi 67,82 % planu,
- dochody bieżące – w kwocie 28 339 906,05 zł, co stanowi 91,99 % planu.

Tabela nr 9. Wykonanie planu dochodów wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej w 2014 r.

Lp.	Dział	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
1	Rolnictwo i łowiectwo	1 458 876,52	1 464 234,56	100,37%
2	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	672 598,00	755 417,73	112,31%
3	Transport i łączność	1 068,35	1 068,35	100,00%
4	Gospodarka mieszkaniowa	198 211,00	90 722,11	45,77%
5	Administracja publiczna	216 271,00	182 086,89	84,19%
6	Urzędy naczelnych organów władzy	76 064,00	55 870,34	73,45%
7	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	13 532 448,00	13 733 705,34	101,49%
8	Różne rozliczenia	8 699 961,87	8 781 369,24	100,94%
9	Oświata i wychowanie	984 029,00	1 069 830,75	108,72%
10	Pomoc społeczna	3 048 366,79	3 010 922,12	98,77%
11	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	3 049 699,94	194 833,14	6,39%
12	Edukacyjna opieka wychowawcza	108 776,00	104 657,64	96,21%
13	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 338 082,80	568 785,32	42,51%
14	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19 999,99	20 014,41	100,07%
15	Kultura fizyczna	244 219,96	232 669,96	95,27%

	Razem	33 648 673,22	30 266 187,90	89,95%
--	--------------	----------------------	----------------------	---------------

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

➤ Wydatki:

Plan wydatków budżetu Gminy Rzekuń wynosi 43 232 044,93 zł, z tego:

- wydatki majątkowe – 16 368 215,08 zł,
- wydatki bieżące – 26 863 829,85 zł.

Wykonanie wydatków: 37 331 135,31zł, co stanowi 86,35 % planu, z tego:

- wydatki majątkowe – 15 235 227,12 zł, co stanowi 93,08 % planu,
- wydatki bieżące – 22 095 908,19 zł, co stanowi 82,25 % planu.

Budżet Gminy Rzekuń za rok 2014 zamknął się deficytem w kwocie 7 064 947,41 zł, przy planowanym deficycie 9 583 371,71 zł. Wynik ten jest rezultatem przewagi wydatków nad dochodami Gminy oraz wynikiem niezrealizowania w 100 % zaplanowanych wydatków.

Rok 2015.

➤ Dochody:

Plan dochodów budżetu Gminy na rok 2015 wynosi 34 231 695,52 zł, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 3 239 610,20 zł,
- dochody bieżące – w kwocie 30 992 085,32 zł.

Wykonanie dochodów: 34 512 638,55 zł, co stanowi 100,82 % planu, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 3 062 230,28 zł, co stanowi 94,53 % planu,
- dochody bieżące – w kwocie 31 450 408,27 zł, co stanowi 101,48 % planu.

Tabela nr 10. Wykonanie planu dochodów wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej w 2015 r.

Lp.	Dział	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
1	Rolnictwo i łowiectwo	2 220 349,43	2 338 199,67	105,31%
2	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	740 000,00	824 354,04	111,40%
3	Gospodarka mieszkaniowa	106 400,00	115 867,01	108,90%
4	Administracja publiczna	120 928,00	130 793,52	108,16%
5	Urzędy naczelnych organów władzy	73 378,00	73 238,00	99,81%
6	Obrona narodowa	500,00	500,00	100,00%
7	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	100 400,00	35 400,00	35,26%
8	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	12 936 335,00	13 784 128,11	106,55%
9	Różne rozliczenia	8 640 908,53	8 610 073,79	99,64%
10	Oświata i wychowanie	1 061 782,53	874 117,28	82,33%
11	Pomoc społeczna	3 125 771,00	3 149 286,23	100,75%
12	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	3 326 679,03	2 659 246,69	79,94%
13	Edukacyjna opieka wychowawcza	62 805,00	61 880,00	98,53%

14	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 415 000,00	1 553 322,82	109,78%
15	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	272 967,00	272 967,00	100,00%
16	Kultura fizyczna	27 492,00	29 264,39	106,45%
	Razem	34 231 695,52	34 512 638,55	100,82%

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

➤ Wydatki:

Plan wydatków budżetu Gminy Rzekuń wynosi 34 976 807,86 zł, z tego:

- wydatki majątkowe – 7 165 527,07 zł,
- wydatki bieżące – 27 811 280,79 zł.

Wykonanie wydatków: 30 265 857,54 zł, co stanowi 86,53 % planu, z tego:

- wydatki majątkowe – 6 307 965,44 zł, co stanowi 88,03 % planu,
- wydatki bieżące – 23 957 892,10 zł, co stanowi 86,14 % planu.

Budżet Gminy Rzekuń za rok 2015 zamknął się nadwyżką w kwocie 4 246 781,01 zł, przy planowanym deficycie 745 112,34 zł. Wynik ten jest rezultatem niezrealizowania w 100% zaplanowanych wydatków.

Rok 2016.

➤ Dochody:

Plan dochodów budżetu Gminy na rok 2016 wynosi 36 499 340,91 zł, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 150 750,00 zł,
- dochody bieżące – w kwocie 36 348 590,91 zł.

Wykonanie dochodów: 38 093 018,45 zł, co stanowi 104,37 % planu, z tego:

- dochody majątkowe – w kwocie 421 033,02 zł, co stanowi 103,64 % planu,
- dochody bieżące – w kwocie 37 671 985,43 zł, co stanowi 279,29 % planu.

Tabela nr 11. Wykonanie planu dochodów wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej w 2016 r.

Lp.	Dział	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
1	Rolnictwo i łowiectwo	312 440,91	638 428,85	204,34%
2	Przetwórstwo przemysłowe	0,00	3 570,71	0,00
3	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	800 000,00	771 561,05	96,45%
4	Transport i łączność	30 750,00	0,00	0,00
5	Gospodarka mieszkaniowa	88 500,00	84 518,81	95,50%
6	Administracja publiczna	152 054,00	130 657,65	85,93%
7	Urzędy naczelnych organów władzy pañ. kontr. i ochr. prawa oraz sądownictwa	8 704,00	8 519,00	97,87%
8	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	120 000,00	120 000,00	100,00%
9	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie	14 063 994,00	14 785 163,78	105,13%

	posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem			
10	Różne rozliczenia	8 280 915,00	8 556 638,76	103,33%
11	Oświata i wychowanie	750 733,00	688 066,56	91,65%
12	Pomoc społeczna	10 338 440,00	10 230 370,03	98,95%
13	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	0,00	184 495,45	0,00
14	Edukacyjna opieka wychowawcza	55 810,00	55 663,29	99,74%
15	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 497 000,00	1 588 695,51	106,13%
16	Kultura fizyczna	0,00	246 669,00	0,00%
	Razem	36 499 340,91	38 093 018,45	104,37%

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

➤ Wydatki:

Plan wydatków budżetu Gminy Rzekuń wynosi 44 337 113,78 zł, z tego:

- wydatki majątkowe – 11 072 610,82 zł,
- wydatki bieżące – 33 169 702,96 zł.

Wykonanie wydatków: 38 332 998,15 zł co stanowi 86,46 % planu, z tego:

- wydatki majątkowe – 8 397 082,54 zł, co stanowi 75,84 % planu,
- wydatki bieżące – 29 935 915,61 zł, co stanowi 90,25 % planu.

Budżet Gminy Rzekuń za rok 2016 zamknął się deficytem w kwocie 239 979,70 zł, przy planowanym deficycie 7 837 772,87 zł. Wynik ten jest rezultatem przewagi wydatków nad dochodami Gminy oraz wynikiem niezrealizowania w 100% zaplanowanych wydatków.

Podsumowując:

Tabela nr 12. Wydatki i dochody budżetu Gminy Rzekuń zrealizowane w latach 2012 – 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Plan dochodów budżetu [zł]	30 135 891,18	28 599 094,28	33 648 673,22	34 231 695,52	36 499 340,91
Wykonanie dochodów [zł]	53 544 503,19	24 394 187,25	30 266 187,90	34 512 638,55	38 093 018,45
Plan wydatków budżetu [zł]	38 752 746,64	39 823 668,58	43 232 044,93	34 976 807,86	44 337 113,78
Wykonanie wydatków [zł]	33 279 111,73	35 861 315,04	37 331 135,31	30 265 857,54	38 332 998,15
Planowany deficyt [zł]	8 616 855,46	11 224 574,30	9 583 371,71	745 112,34	7 837 772,87
Zamknięcie budżetu [zł]	+ 20 265 391,46	- 11 467 127,79	- 7 064 947,41	+ 4 246 781,01	- 239 979,70

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

8.2.2. Analiza środowiskowa.

➤ Zasoby i warunki mieszkaniowe.

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. W poniższych tabelach przedstawiono zmiany jakie zaszły na przestrzeni ostatnich 5 lat, jeśli chodzi o liczbę budynków mieszkalnych oraz powierzchnię użytkową mieszkań w gminie.

Tabela nr 13. Liczba budynków mieszkalnych w gminie w latach 2012-2016.

Rok	Liczba budynków mieszkalnych
2012	2 697
2013	2 783
2014	2 859
2015	2 952
2016	3 030

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

Tabela nr 14. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2012-2016.

Rok	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania
2012	11 893
2013	13 960
2014	11 861
2015	13 736
2016	11 862

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

Tabela nr 15. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w latach 2012-2016.

Rok	Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań
2012	312 073
2013	326 033
2014	337 894
2015	351 630
2016	363 492

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

W latach 2012 - 2016 liczba budynków mieszkalnych oraz powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Rzekuń systematycznie wzrasta. Jednocześnie z roku na rok wzrasta: liczba izb mieszkalnych, powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oraz powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę. Powyższe dane wskazują na nieśląbną tendencję rozwojową mieszkalnictwa w gminie. Zauważalnym jest utrzymujący się duży wzrost nowododanych powierzchni mieszkalnych. Średnio rocznie oddawanych jest do użytkowania 12 662 m² powierzchni użytkowej mieszkań.

Liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach mieszkaniowych gminy Rzekuń wynosi - 1 mieszkanie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane

są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Liczba rodzin w gminie, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, wzrosła w ostatnich latach do 32 (dane GUS). Wysokość kwot przeznaczonych na ten cel także zwiększyła się.

W gminie Rzekuń występuje ciągły rozwój zabudowy indywidualnej, a w szczególności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Poniżej przedstawiono ilość pozwoleń na budowę w latach 2012 – 2016.

Tabela nr 16. Ilość wydanych pozwoleń na budowę w gminie w latach 2012-2016.

Rodzaj planowanej inwestycji	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Budowa i rozbudowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego	72	94	65	88	95
Budowa budynku mieszkalnego z usługami	1	2	0	0	0
Budowa budynku inwentarskiego	2	3	4	0	4
Budowa budynku rekreacji indywidualnej	1	1	0	2	0
Budowa budynku usługowego	2	5	3	10	8
Budowa budynku gospodarczego	13	16	13	18	16
Inne – sieci i przyłącza: wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne oraz drogi	87	130	85	62	108
Razem	178	251	170	180	231

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lokalizowana jest głównie wzdłuż istniejących i nowo wybudowanych dróg gminnych i powiatowych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Dużym znaczeniem w wyborze lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jest korzystne położenie oraz dogodne połączenie komunikacyjne z Ostrołęką.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie gminy Rzekuń wynika w dużej mierze z tendencji osiedlania się ludności poza obszarami zurbanizowanymi, ale jednak w bliskiej odległości miasta.

Uchwalone dokumenty kształtujące procesy przestrzenne wskazują na przewagę funkcji mieszkaniowej, w związku z czym prognozuje się kontynuację dotychczasowego trendu w zakresie jej rozwoju.

➤ **Bezdomność.**

Bezdomność w gminie Rzekuń jest jedynie zjawiskiem i nie urasta do rangi problemu społecznego. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzekuniu.

Poniżej przedstawiono liczbę osób bezdomnych w gminie objętych wsparciem w latach 2012 – 2016.

Tabela nr 17. Liczba bezdomnych w gminie w latach 2012-2016.

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015	2016 r.
Liczba rodzin	8	8	10	8	9
Liczba osób w rodzinach	14	14	10	8	9

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Liczba osób objętych wsparciem z powodu bezdomności jest znikoma. W latach 2012 – 2016 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka.

8.2.3. Analiza społeczna.

➤ Rynek pracy.

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

W latach 2012 – 2016 liczba osób bezrobotnych w gminie Rzekuń sukcesywnie malała. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące ilości osób pozostających bez pracy, w podziale na płeć, w latach 2012 – 2016.

Tabela nr 18. Liczba bezrobotnych w gminie w latach 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba mężczyzn bezrobotnych	361	348	307	321	259
Liczba kobiet bezrobotnych	389	387	349	314	297
Liczba osób bezrobotnych ogółem	750	735	656	635	556
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	11,5 %	11,1 %	9,8 %	9,4 %	8,1 %

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

Jak wynika z powyższej tabeli liczba osób pozostających bez pracy spada. Wśród bezrobotnych więcej jest kobiet (wyjątkiem jest rok 2015). Udział zarejestrowanych bezrobotnych, w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym także maleje.

Programami aktywizującymi ludność do pracy należy objąć zwłaszcza osoby młode z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Natomiast wobec osób pozostających długotrwałe bezrobotnych należy położyć szczególny nacisk na podniesienie lub zmianę posiadanych kwalifikacji zawodowych. Osobom powyżej 50 roku życia powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

➤ **Działalność gospodarcza.**

Liczba wpisów do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG); liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy w poszczególnych latach:

- 2010 r. – 520,
- 2011 r. – 538,
- 2012 r. – 519,
- 2013 r. – 569,
- 2014 r. – 469,
- 2015 r. – 492,
- 2016 r. – 519,
- 2017 r. – 537.

Biorąc pod uwagę powyższe, w gminie Rzekuń występuje tendencja otwierania nowych przedsiębiorstw.

➤ **Pomoc społeczna.**

Zadania pomocy społecznej w gminie Rzekuń wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzekuniu. Jednostka ta, zgodnie z ustawą, ma na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać samodzielnie. Zadaniem pomocy społecznej jest również podejmowanie działań zapobiegającym tym sytuacjom. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. OPS w Rzekuniu realizuje również inne zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich m.in.: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zadania OPS w 2016 r. realizowane były przez 8 pracowników zatrudnionych w dwóch działach oraz 4 osoby zatrudnione na samodzielnych stanowiskach.

Wykonanie wydatków w 2016 r. uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze ze wzrostu wydatków w zakresie zadań: opieka nad osobami starszymi, dodatki mieszkaniowe, świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dominującą pozycję zajmują środki finansowe wydatkowane na wykonywane zadania zlecone: świadczenia wychowawcze, rodzinne i alimentacyjne. W ramach wykonywania zadań własnych największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielenie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych, okresowych oraz finansowania posiłków uczniom w szkołach.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2012 – 2016.

Tabela nr 19. Liczba mieszkańców gminy objętych pomocą społeczną w latach 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	561	541	490	479	407
Liczba rodzin	291	279	256	252	253
Liczba osób w rodzinach	1 138	1 096	957	916	872
Udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	11,46 %	10,87 %	9,33 %	8,81 %	8,28 %

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

W analizowanym okresie liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie z roku na rok sukcesywnie malała. W roku 2016 r., w stosunku do 2012 r., zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej o 38 rodzin oraz liczba osób w tych rodzinach o 266 osoby. Malał również udział beneficjentów systemu w ogólnej ludności gminy. Powyższe ma związek z realizowanym w latach 2008 – 2014 r. projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób pozostających bez pracy. W wyniku realizacji projektu 73 osoby nabyły kompleksową wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia zatrudnienia oraz podniosły posiadane kwalifikacje lub zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe, a tym samym uzyskały zatrudnienie i usamodzielnili się.

8.3. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.

Liczba mieszkańców gminy Rzekuń systematycznie wzrasta. Największą ilość mieszkańców mają tereny położone wokół ośrodka gminnego i Ostrołęki. Są to miejscowości: Rzekuń, Laskowiec, Dzbenin, Ławy i Borawe.

Poniżej przedstawiono tabele zawierające dane dotyczące struktury wiekowej, ruchu naturalnego ludności oraz migracji ludności na pobyt stały w gminie Rzekuń w latach 2012-2016.

Tabela nr 20. Struktura wiekowa ludności w gminie w latach 2012 – 2016.

Liczba osób	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Wiek przedprodukcyjny	2 166	2 178	2 207	2 237	2 265
Wiek produkcyjny	6 480	6 569	6 661	6 716	6 795
Wiek poprodukcyjny	1 290	1 338	1 389	1 446	1 500
Razem	9 936	10 085	10 257	10 399	10 560

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Tabela nr 21. Ruch naturalny ludności w gminie w latach 2012 – 2016.

Rok	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny
2012	112	61	51
2013	113	80	33
2014	104	79	25
2015	105	94	11
2016	111	82	29

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

Tabela nr 22. Migracje ludności na pobyt stały w gminie w latach 2012 – 2016.

Rok	Zameldowania ogółem	Wymeldowania ogółem	Saldo migracji
2012	257	106	151
2013	190	89	101
2014	276	132	144
2015	brak danych	brak danych	brak danych
2016	282	129	153

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS.

Jak wynika z powyższych danych, w analizowanym okresie czasu, systematycznie wzrastała liczba ludności, co jest zjawiskiem korzystnym zarówno demograficznie, jak i gospodarczo. Jest to wynikiem dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego i stosunkowo wysokiego salda migracji. Obserwuje się brak zdecydowanego czynnika mogącego wpłynąć na przełamanie w/w tendencji. Korzystnym jest również utrzymujący się dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego.

Na przyrost ludności wpływa również w znacznym stopniu bliskość miasta powiatowego, jakim jest Ostrołęka. Obserwowany jest w całym kraju silny trend suburbanizacji, czyli emigrowania ludności z miast do stref podmiejskich, położonych blisko granicy z miastem. Również gmina Rzekuń korzysta ze swojego dogodnego położenia względem miasta Ostrołęki.

Aktualnie różnica pomiędzy osobami będącymi w wieku produkcyjnym, a poprodukcyjnym jest właściwa, gdyż liczba osób w wieku produkcyjnym jest ponad 4 razy większa. W przyszłości jednak ta tendencja demograficzna odwróci się i osób w wieku poprodukcyjnym będzie znacznie więcej niż w wieku produkcyjnym. Powyższe zmiany będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb seniorów. W tym przypadku trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

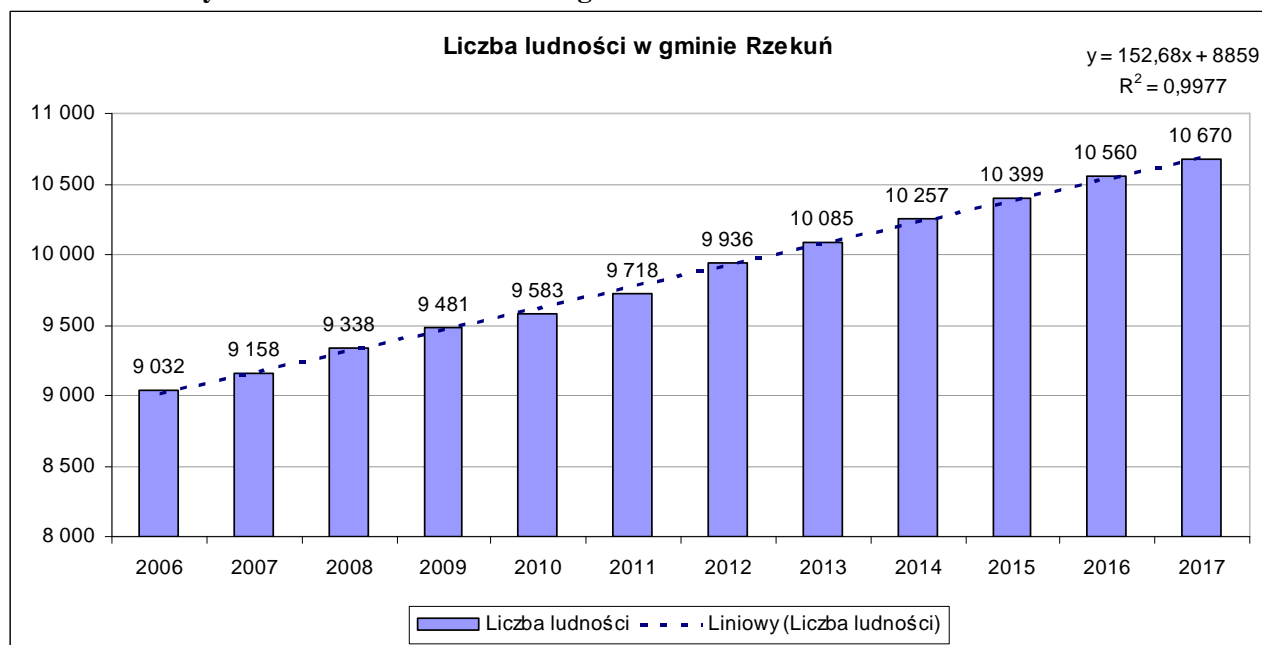
Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1, w związku z art. 10 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prognoza demograficzna na potrzeby Studium, sporządzana jest w celu określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Wyniki prognozy w zakresie liczby mieszkańców zostały przedstawione do roku 2045, czyli na okres najbliższych 28 lat.

Na podstawie wyżej przedstawionych danych statystycznych, określono, że procesy demograficzne gminie Rzekuń do roku 2045 będą charakteryzowały się:

- wzrostem liczby urodzeń i zgonów,
- dodatnim przyrostem naturalnym,
- dodatnim saldem migracji.

Jak wskazano poniżej liczba ludności systematycznie rośnie. Zmianę liczby ludności na przestrzeni 12 lat (2006-2017 r.) przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 1. Liczba ludności w gminie Rzekuń w latach 2012 – 2017.

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Od 2006 r. notowany jest ciągły nieprzerwany wzrost liczby ludności. W stosunku do roku 2006 nastąpił przyrost ludności o 1 638 osób, co jak na gminę wiejską jest wynikiem bardzo dobrym. Średnio rocznie w gminie Rzekuń przybywa 149 osób. Należy jednak wspomnieć, że w wyniku zmiany granic gminy Rzekuń i przyłączeniu części trzech miejscowości do Ostrołęki, z początkiem 2018 r. z gminy Rzekuń ubyło 236 mieszkańców.

W celu opracowania możliwie rzetelnej prognozy uchwycono zależność między wartością danej cechy a jej rozkładem w czasie. Powyższy wykres wskazuje na zależność liniową cechy. Dokonano zatem analizy trendu – wyznaczono na wykresie linię trendu, która jest wyraźnie wznosząca. Wartość współczynnika R^2 , który jest miarą dopasowania cech do siebie, wynosi aż 99%, co wskazuje na bardzo dokładne dopasowanie cech do siebie i daje realne szanse na dużą dokładność prognozy. Im wartość współczynnika R^2 jest bliższa 1, tym dopasowanie, a zarazem zależność, jest wyższa. Na wykresie wygenerowane zostało także równanie zależności liniowej, w którym zmienna X oznacza kolejny rok. W związku ze stratą 236 mieszkańców, w każdym kolejnym roku prognozowania odjęto tą wartość od wyniku prognozy w danym roku.

Po wykonaniu prognozowania dane o liczbie ludności przedstawiają się następująco:

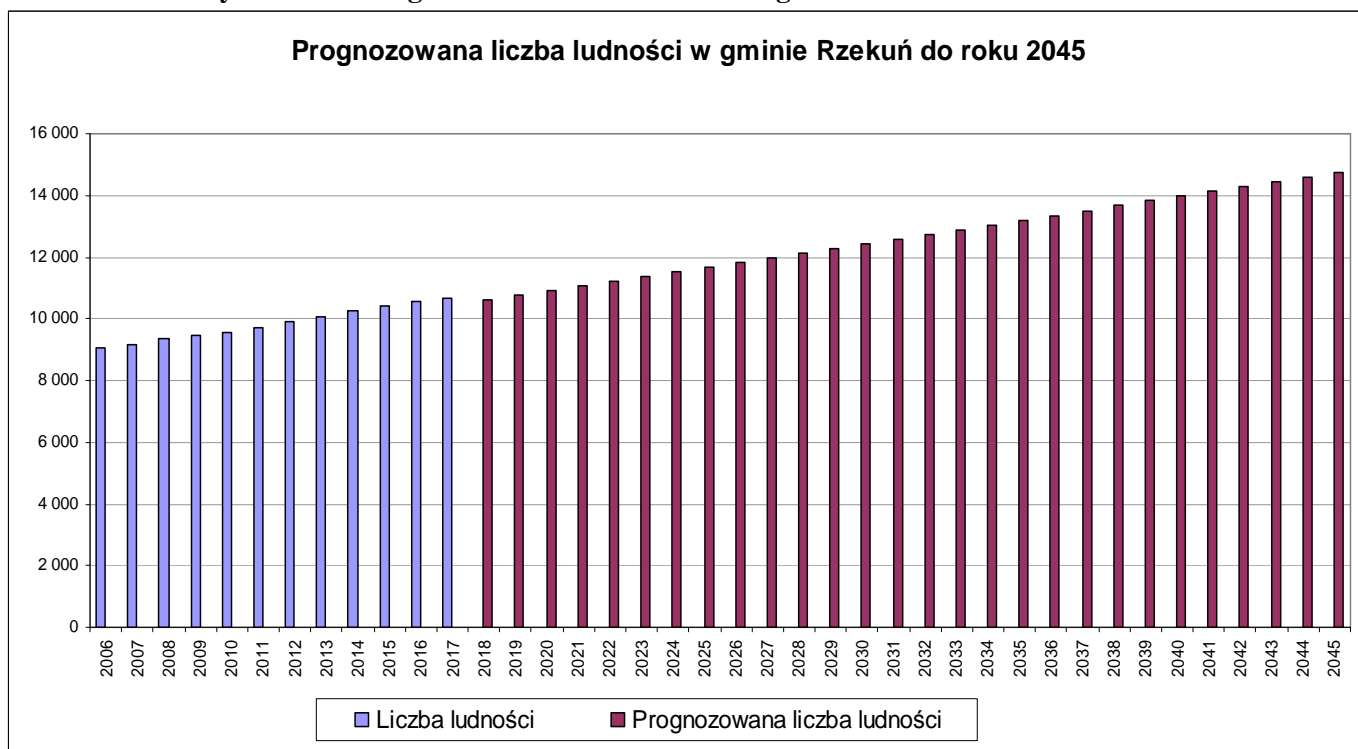
Tabela nr 23 Liczba ludności w latach 2006- 2017 oraz wartości prognozowane do roku 2045.

Rok	Stan ludności
2006	9 032
2007	9 158
2008	9 338
2009	9 481

2010	9 583
2011	9 718
2012	9 936
2013	10 085
2014	10 257
2015	10 399
2016	10 560
2017	10 670
2018	10 608
2019	10 761
2020	10 913
2021	11 066
2022	11 219
2023	11 371
2024	11 524
2025	11 677
2026	11 829
2027	11 982
2028	12 135
2029	12 287
2030	12 440
2031	12 593
2032	12 745
2033	12 898
2034	13 051
2035	13 203
2036	13 356
2037	13 509
2038	13 661
2039	13 814
2040	13 967
2041	14 119
2042	14 272
2043	14 425
2044	14 578
2045	14 730

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Wykres nr 2. Prognozowana liczba ludności w gminie Rzekuń do 2045 r.

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Analizując dane zamieszczone w powyższej tabeli należy stwierdzić, iż w okresie perspektywicznym 28 lat (perspektywa nie dłuższa niż 30 lat), przy utrzymującym się tempie wzrostu mieszkańców, liczba ludności gminy Rzekuń może wynieść 14 730 osób. Stanowi to wzrost o 4 060 osoby w stosunku do roku 2017 (138,05 %).

Wskazać jednak należy też na niepewność prognozowania demograficznego, ze względu na niemożność przewidzenia faktycznych zjawisk w gminie Rzekuń, które w istotny sposób mogą wpłynąć na zmiany liczby ludności. Powyższe uwarunkowania wymagają powiązania wyników prognozy demograficznej z aktualnymi czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Istotne ożywienie gospodarcze gminy i sąsiadującej Ostrołęki oraz pojawianie się na tych terenach dużych inwestorów o istotnym zapotrzebowaniu na siłę roboczą, może przyczynić się w perspektywie kilku najbliższych lat na jeszcze korzystniejszy stan i strukturę ludności. Ze względu na potrzebę pozyskania wykwalifikowanej siły roboczej konieczne będzie zaproponowanie nowych przestrzeni inwestycyjnych.

8.4. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Sieć komunikacyjna.

Przewiduje się budowę odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka – Wyszaków oraz rozbudowę i przebudowę drogi krajowej nr 61. Gmina planuje także budowy, przebudowy i remonty dróg gminnych.

Infrastruktura techniczna.

Na terenie gminy Rzekuń brak jest oczyszczalni ścieków. Ścieki w gospodarstwach domowych nie podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej są gromadzone w zbiornikach

bezodpływowych i okresowo dowożone do oczyszczalni ścieków w Ostrołęce lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w 2015 r.:

- zbiorniki bezodpływowe – 1 648,
- oczyszczalnie przydomowe – 45 (dane GUS).

Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacji sanitarnej w 2015 r. wynosiła 2 500 osób, czyli 24 % ogólnej liczby ludności w gminie. Liczba przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych i budynków zamieszkania zbiorowego wynosiła w 2015 r. - 581 szt. i w 2016 r. - 590 szt.

Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej w 2015 r. wynosiła 9 663 osób, czyli 93 % ogólnej liczby ludności w gminie. Liczba przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych i budynków zamieszkania zbiorowego wynosiła w 2015 r. - 2 677 szt. i w 2016 r. - 2 801 szt.

Liczba ludności korzystająca z sieci gazowej w 2015 r. wynosiła 3 437 osób, czyli 33 % ogólnej liczby ludności w gminie. Liczba przyłączy prowadząca do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) wynosi 1 305 szt. (dane GUS).

Poniżej przeanalizowano ilość wydanych pozwoleń na budowę dla inwestycji celu publicznego.

Tabela nr 24. Ilość wydanych pozwoleń na budowę dla inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym w latach 2012 – 2016.

Rodzaj planowanej inwestycji	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Budowa linii energetycznych	58	78	49	16	25
Budowa i przebudowa dróg	2	2	2	0	6
Budowa sieci wodociągowych	8	10	6	9	5
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	4	6	7	4	2
Budowa sieci gazowej	22	36	48	14	11
Razem	94	132	112	43	49

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Infrastruktura społeczna.

W związku z ciągłym wzrostem liczby ludności w gminie przewiduje się także inwestycje w strefie społecznej, tj. budowę boisk wielofunkcyjnych, budowę gminnego ośrodka kultury w Rzekuniu, budowę placów zabaw, budowę świetlic wiejskich oraz rewitalizację obszarów zmarginalizowanych na terenie gminy. Lista wskazanych powyżej inwestycji nie jest zamknięta i może ewaluować w miarę zaistniałych potrzeb.

Wydatki inwestycyjne

Dla oceny możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej i infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, istotna jest głównie analiza wydatków inwestycyjnych.

Tabela nr 25. Wydatki inwestycyjne gminy w latach 2012 – 2016.

Lp.	Dział	Wydatki inwestycyjne (zł)				
		2012	2013	2014	2015	2016
1	Rolnictwo i łowiectwo	5 099 451,29	604 456,51	4 740 253,67	771 898,48	3 545 124,28
2	Rybołówstwo i rybactwo	6 505,46	-	3 642,06	26 468,96	-
3	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	19 189,23	12 902,70	4 218,90	60,50	-
4	Transport i łączność (inwestycje drogowe)	5 205 267,79	10 133 570,41	4 700 629,62	1 404 581,35	3 202 757,99
5	Gospodarka mieszkaniowa	95 846,70	-	120 424,49	9 200,00	19 680,00
6	Informatyka	18 868,20	-	8 104,47	22 386,00	-
7	Administracja publiczna	4 207,59	1 739 363,77	2 085 890,63	18 045,78	-
8	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p. poż.	272 999,50	199 800,00	-	49 950,00	235 500,00
9	Oświata i wychowanie	18 915,00	1 403 280,71	1 757 895,26	2 599 055,74	854 575,40
10	Pomoc społeczna	-	-	6 009,00	-	-
11	Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	3 854,82	4 611,00	-	606 021,00	-
12	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	682 749,55	361 477,86	759 654,89	404 258,21	147 474,17
13	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	127 738,99	488 574,58	803 869,57	340 699,09	296 424,43
14	Kultura fizyczna i sport	366 702,38	74 815,19	244 634,56	55 340,33	95 546,27
RAZEM		11 922 296,50	15 022 852,73	15 235 227,12	6 307 965,44	8 397 082,54

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych pochodzących z UG w Rzekuniu.

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2015 i 2016 wydatki inwestycyjne znacząco zmalały w porównaniu do lat poprzednich, natomiast w roku 2013 – 2014 oscylowały na podobnym poziomie. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano bardzo wysoki poziom wydatków inwestycyjnych w zakresie transportu i łączności, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, rolnictwa i łowiectwa, a także oświaty i wychowania, istotnych z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Wysoki poziom wydatków inwestycyjnych w zakresie transportu i łączności zaowocował rozwojem sieci infrastruktury drogowej na obszarze gminy Rzekuń.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy Rzekuń w latach 2012 – 2016 r. kształtował się na poziomie 26%-72 %. Średniorocznie wydatki inwestycyjne

stanowią ok. 50 % wydatków gminy. Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków w gminie wskazuje na stabilną politykę inwestycyjną i podejmowanie przez gminę szeregu działań mających na celu podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej.

Wydatki inwestycyjne z budżetu gminy wynikają przede wszystkim z wartości planowanych do realizacji inwestycji w danym roku oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ich współfinansowanie. W celu minimalizacji kosztów po stronie samorządu w pierwszej kolejności należy uruchamiać nowe tereny w zasięgu istniejącej infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci wodociągowej, elektroenergetycznej i kanalizacyjnej, posiadające dogodną dostępność komunikacyjną. Jednak analiza dotychczasowego wydatkowania środków zgromadzonych w budżecie na zadania związane z transportem i łącznością (budowa i utrzymanie dróg) oraz infrastrukturą techniczną, przy uwzględnieniu wzrastającej liczby ludności i rozwoju terenów zainwestowanych, pozwala stwierdzić, że gmina jest w stanie uzbierać kolejne tereny w warunkach przewidzianych w prognozie demograficznej. Przygotowanie nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie powinno być poprzedzone prognozą skutków finansowych sporządzaną na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, która określi bilans dochodów i wydatków wynikających z określonego obszaru.

8.5. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Przedmiotem opracowania jest zmiana przeznaczenia istniejącego na tereny inwestycyjne: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług, tereny zabudowy usługowej, tereny zabudowy obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych.

Na obszarze gminy Rzekuń obowiązuje obecnie sześć miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które swoim zasięgiem obejmują obszar całej gminy.

Poniżej przedstawiono powierzchnie poszczególnych terenów - stan istniejący i projektowany terenu gminy Rzekuń.

Tabela nr 26. Bilans i przeznaczenie terenów (uwarunkowania – kierunki).

Lp	Symbol	Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenów [ha] - (uwarunkowania)	Powierzchnia terenów [ha] - (kierunki)
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej			
2	MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	790,4915	0
3	MU	tereny zabudowy mieszkalno-usługowej	1437,3137	0
4	MN/MU	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług	0	2580,0486
5	MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1,1219	1,1219
6	RM	tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług	531,7196	422,5362

7	Tereny zabudowy usługowej			
8	U	tereny zabudowy usługowo - handlowej	0	55,0447
9	UA	tereny zabudowy administracji	0,1332	0,1332
10	UK	tereny zabudowy sakralnej	2,0984	2,0984
11	UH	tereny zabudowy usług i handlu	4,0660	0
12	UG	tereny zabudowy gastronomii	0,2854	0
13	UZ	tereny zabudowy ochrony zdrowia	0,2414	0
14	UI	tereny zabudowy usług innych	20,2267	0
15	UL	tereny zabudowy usług – związanych z obsługą ludności	0,5758	0
16	UO	tereny zabudowy oświaty	10,1884	11,2228
17	US	tereny sportu i rekreacji	23,0694	24,8306
18	UR	tereny usług i rzemiosła z zielenią towarzyszącą	25,8176	0
19	UT	tereny rekreacji i wypoczynku	50,5918	50,5918
20	UTL	tereny obsługi turystyki wodnej	55,3737	55,3737
21	UC	tereny obiektów handlowych	4,5247	0
22	Tereny użytkowane rolniczo			
23	R	tereny rolnicze	5805,1099	5558,3081
24	RU	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych	7,9155	7,6471
25	Tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej			
26	PBS	tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych	117,6585	149,4379
27	PE	tereny przeznaczone do powierzchniowej eksploatacji złóż	10,2431	10,2431
28	Tereny zieleni i wód			
29	ZN	tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody	6,8058	6,8058
30	ZL	lasy i kompleksy leśne	3450,6188	3404,3988
31	ZLz	tereny przeznaczone pod zalesienie	360,901	358,815
32	ZD	tereny ogrodów działkowych	12,1253	11,7418
33	ZC	cmentarze	6,6864	6,6864

34	ZP	tereny zieleni urządzonej	0,6549	0,6549
35	WS	tereny wód powierzchniowych	18,5087	18,5087
36	Tereny infrastruktury technicznej			
37	KS	tereny obsługi komunikacyjnej	1,5163	1,9772
38	T	tereny telekomunikacji	4,1810	4,1810
39	EG	tereny stacji redukcyjnej gazu	0,5281	0,5281
40	WU	ujęcia wody	1,8388	1,4737
41	WO	przepompownia ścieków	0,4075	0,4075
42	O	wysypisko śmieci	1,8223	0,31
43	Tereny komunikacji			
44	KK	tereny kolejowe	10,1514	5,5454
45	KK-Z	tereny kolejowe – stanowiące tereny zamknięte	80,8095	80,8095
46	H	stałe miejsce lądowania śmigłowca ratunkowego na lądowisku samolotów	0,8394	0,8394
47	KGP, KG, KZ, KL, KD	tereny dróg	232,0924	256,9325
Razem			13089,2538	13089,2538

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższego bilansu wynika, że:

- bez zmian powierzchniowych pozostały tereny ozn. symbolami: MW, UA, UK, UT, UTL, PE, ZN, ZC, ZP, WS, T, EG, WO, H, KK-Z.
- wzrosła powierzchnia terenów ozn. symbolami:
 - UO – wzrost powierzchni o 1,0344 ha,
 - US – wzrost powierzchni o 1,7612 ha,
 - PBS – wzrost powierzchni o 31,7794 ha,
 - KS - wzrost powierzchni o 0,4609 ha.

Ponadto, wzrosła powierzchnia terenów dróg - związane jest to z planowaną budową drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka – Wyszków.

- pomniejszona została powierzchnia terenów ozn. symbolami:
 - RM – spadek powierzchni o 109,1834 ha,
 - R – spadek powierzchni o 246,8018 ha,
 - RU – spadek powierzchni o 0,2684 ha,
 - ZL – spadek powierzchni o 46,22 ha,
 - ZLz – spadek powierzchni o 2,086 ha,
 - ZD – spadek powierzchni o 0,3835 ha,
 - WU – spadek powierzchni o 0,3651 ha,
 - O – spadek powierzchni o 1,5123 ha,
 - KK – spadek powierzchni o 4,6060 ha.
- zaprojektowano nowe tereny ozn. symbolami: MN/MU, U.
Tereny ozn. symbolem **MN/MU** to tereny:
 - MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

- MU – tereny zabudowy mieszkalno - usługowej,
- złożone wnioski do Studium,
- projektowane tereny – uzupełnienie istniejących zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych.

Tereny ozn. symbolem **U** to tereny:

- UH - tereny zabudowy usług i handlu,
- UG – tereny zabudowy gastronomii,
- UZ - tereny zabudowy ochrony zdrowia,
- UI – tereny zabudowy usług innych,
- UL – tereny zabudowy usług – związanych z obsługą ludności,
- UR – tereny usług i rzemiosła z zielenią towarzyszącą,
- UC – tereny obiektów handlowych.

8.5.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym głównym zadaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym również lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Następuje to między innymi poprzez wyznaczenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów. Określenie kierunków zagospodarowania, w tym obszarów przeznaczonych pod zabudowę, następuje po przeanalizowaniu istniejących uwarunkowań oraz dokonaniu prognoz dotyczących przyszłego rozwoju gminy. Z uwagi na ograniczone zasoby przestrzeni, ochronę ładu przestrzennego oraz skutki ekonomiczne, które rodzi przeznaczenie terenów pod określone funkcje, należy racjonalnie dysponować przestrzenią, głównie w zakresie wyznaczania obszarów pod nową zabudowę.

Dla określenia zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie Rzekuń przeanalizowano aktualną sytuację demograficzną, jej prawdopodobne zmiany w przyszłości, dokonano oceny sytuacji społecznej pod względem potrzeb mieszkalnictwa. Wzięto także pod uwagę sytuację ekonomiczną i środowiskową gminy.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

W gminie Rzekuń liczba ludności stale wzrasta. Według stanu na 31.12.2016 r. w gminie mieszkało 10 560 osób, tj. o 161 osób więcej niż na koniec 2015 roku i 303 więcej niż na koniec roku 2014. Zgodnie z opracowaną w podrozdziale 8.3. prognozą demograficzną obejmującą perspektywę do 2045 roku, przewiduje się dalszy przyrost liczby ludności w gminie. W roku 2045 liczba mieszkańców wyniesie 14 730 osób i wzrośnie o 4 170 osób w stosunku do roku 2016.

Liczba mieszkań w gminie Rzekuń na koniec 2016 r. wyniosła 3 171 szt. Kolejną istotną rzeczą, jest fakt ciągłego wzrostu przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę oraz wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania. W 2016 r. powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca to 34,2 m², a średnia powierzchnia mieszkania w gminie wyniosła 114,6 m². Wzrost ten jest związany z poprawą sytuacji ekonomicznej i poziomu życia, a tym samym ze zmianą oczekiwań i preferencji mieszkańców.

W związku z powyższym, w gminie Rzekuń nastąpi wzrost zapotrzebowania na nową zabudowę.

Przyjęto następujące założenia, przy wyznaczaniu maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową:

- liczba mieszkańców gminy zwiększy się do 14 730 osób w roku 2045,

- przeciętna powierzchnia użytkowania mieszkania na 1 osobę zwiększyła się z 27,7 m² w 2006 r., na 34,2 m² w 2016, dlatego też przyjęto, że do roku 2045 r. wskaźnik ten nadal będzie się zwiększał i wyniesie 41,0m² (wzrost o 20 % w stosunku do roku 2016),
- przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie zmniejszyła się z 3,58 w 2006 r., na 3,36 w 2016 r., dlatego też przyjęto, że do roku 2045 r. wskaźnik ten nadal będzie się zmniejszał i wyniesie 3,02 (spadek o 10 % w stosunku do roku 2016),
- przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania zwiększyła się z 99,4 m² w 2006 r., na 114,6 m² w 2016 r., dlatego też przyjęto, że do roku 2045 r. wskaźnik ten nadal będzie się zwiększał i wyniesie 137,5 m² (wzrost o 20 % w stosunku do roku 2016).

Poniżej w tabeli przedstawiono zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

Tabela nr 27. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

Rok	Liczba mieszkańców	Liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie	Średnia pow. użytkowa mieszkania (m ²)	Liczba mieszkań	Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)
2016	10 560	3,36	114,6	3 171	363 492
2045	14 730	3,02	137,5	4 877	670 654
Różnica				1 706	307 162
Zwiększenie o 30%				2 218	399 311

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z tabeli powyżej, zapotrzebowanie na nową zabudowę w 2045 r. wyniesie 307 162 m² powierzchni użytkowej, co daje 1 706 nowych mieszkań. Jednak ze względu na nieprzewidywalność i niepewność procesów rozwojowych zwiększono zapotrzebowanie na nową zabudowę o 30 % co daje wynik 2 218 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 399 311 m². Zapotrzebowanie te obejmuje zabudowę mieszkaniową, zarówno zabudowę mieszkaniową jednorodziną z dopuszczeniem usług, jak również zabudowę zagrodową.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wielorodzinną

W gminie Rzekuń zabudowa wielorodzinną występuje w niewielkiej ilości i nie przewiduje się jej rozwoju. W związku z tym, nie wyliczono zapotrzebowania na tego typu zabudowę.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową (z wyłączeniem terenów rekreacji i wypoczynku oraz terenów obsługi turystyki wodnej) i produkcyjną

Wśród przesłanek do wyznaczenia terenów usługowych i produkcyjnych należy wymienić: wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych, wzrost popytu na wszelkiego rodzaju usługi, potrzebę rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców i aktywizację osób bezrobotnych, potrzebę tworzenia nowych miejsc pracy, wzrost dochodów budżetu gminy.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową

Wielkość maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową określa się przy założeniu, że zabudowa usługowa jest uzupełnieniem struktur mieszkaniowych i jest

ściśle z nimi powiązana. W związku z powyższym, zapotrzebowanie na zabudowę usługową określono proporcjonalnie do zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową. Za pożądany wskaźnik powierzchni użytkowej usługowej w stosunku do powierzchni użytkowej mieszkaniowej przyjęto 20 %.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usług = maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową x 20%.

$$399\ 311\ m^2 \times 20\% = 79\ 862\ m^2.$$

Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną

Analiza liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy wskazuje na korzystny trend wzrostowy w ostatnich 4 latach. Przyjęto, że do roku 2045 nastąpi wzrost ilości podmiotów gospodarczych o 25 % (czyli o 134 podmioty) w stosunku do roku 2017 i ich liczba wyniesie 671 podmiotów. Zakłada się, że 20% z zarejestrowanych podmiotów na terenie gminy będzie prowadziło działalność z zakresu produkcji, prowadzenia składów, magazynów i baz transportowych : $671 * 20\% = 135$ podmiotów.

Przyjęto, że każdy podmiot gospodarczy prowadzący działalność z zakresu produkcji, prowadzenia składów, magazynów i baz transportowych, potrzebuje średnio $650m^2$ powierzchni użytkowej, zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną wyniesie: $135 * 650\ m^2 = 87\ 750\ m^2$.

W związku z niepewnością procesów rozwojowych zwiększono zapotrzebowanie na nową zabudowę o 30 % : $87\ 750m^2 + 30\% = 114\ 075\ m^2$.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę rekreacji i wypoczynku oraz obsługi turystyki wodnej

W gminie Rzekuń zabudowa rekreacji i wypoczynku oraz obsługi turystyki wodnej występuje w niewielkiej ilości i nie przewiduje się jej rozwoju. W związku z tym, nie wyliczono zapotrzebowania na tego typu zabudowę.

Podsumowanie

Poniżej przedstawiono podsumowanie maksymalnego w skali gminy Rzekuń zapotrzebowania na nową zabudowę.

Tabela nr 28. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie na tereny nowej zabudowy (m ²)
zabudowa mieszkaniowa	399 311
zabudowa usługowa	79 862
zabudowa produkcyjna	114 075

Źródło: Opracowanie własne.

8.5.2. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej odnoszą się do takich terenów zurbanizowanych,

o skupionej zabudowie mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, które posiadają dostęp do niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej (drogi, sieć wodociągowa i częściowo sieć kanalizacyjna) oraz społecznej. W obszarach tych mogą występować niewielkie „luki” w zabudowie, jeśli mają one dostęp do dróg i infrastruktury technicznej.

Na terenie gminy Rzekuń wyznaczono obszary funkcjonalno-przestrzenne o łącznej powierzchni 466,74 ha, z czego „luki” w istniejącej zabudowie wynoszą 112,02 ha. Należy także wziąć pod uwagę fakt, że nie każda powierzchnia z tych „luk” nadaje się do lokalizowania zabudowy, chociażby m.in. ze względu na fakt niekorzystnych parametrów działek, nie pozwalających na lokalizację zabudowy. W związku z tym, obszar wyliczonych „luk” pomniejszono o 25%, co daje wynik 84,01 ha możliwych do zabudowy, z tego: 58,81ha zabudowy mieszkaniowej, 16,80 ha zabudowy produkcyjnej i 8,40 ha zabudowy usługowej.

Tabela nr 29. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Średnia pow. działki (ha)	Liczba budynków (szt.)	Średnia pow. budynku (m ²)	Pow. użytkowa do zagospodarowania (m ²)
Zabudowa mieszkaniowa	58,81	0,2	294	137,5	40 431,60
Zabudowa usługowa	8,40	0,3	28	300,0	8 401,37
Zabudowa produkcyjna	16,80	0,6	28	650,0	18 202,97
Razem					67 035,94

Źródło: Opracowanie własne.

8.5.3. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

Na terenie gminy Rzekuń łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych w miejscowych planach pod zabudowę innych niż zwarte struktury funkcjonalno-przestrzenne wynosi 2 501,67 ha, w tym: 2 382,38 ha zabudowy mieszkaniowej, 54,19 ha zabudowy produkcyjnej i 65,10 ha zabudowy usługowej.

Tabela nr 30. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Średnia pow. działki (ha)	Liczba budynków (szt.)	Średnia pow. budynku (m ²)	Pow. użytkowa do zagospodarowania (m ²)
Zabudowa mieszkaniowa	2 382,38	0,2	11 912	137,5	1 637 887,59
Zabudowa usługowa	65,10	0,3	217	300,0	65 097,00
Zabudowa produkcyjna	54,19	0,6	90	650,0	58 704,21
Razem					1 761 688,79

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowanie chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 31. Oszacowanie chłonności obszarów.

Funkcje zabudowy	Tereny możliwe do zainwestowania (ha)	Pow. użytkowa do zagospodarowania (m²)
Zabudowa mieszkaniowa	2 441,99	1 678 319,19
Zabudowa usługowa	73,50	73 498,37
Zabudowa produkcyjna	70,99	76 907,18
Razem	2 585,68	1 828 724,74

Źródło: Opracowanie własne.

8.5.4. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy.

Po przeanalizowaniu maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz chłonności obszarów dotychczasowo przeznaczonych pod zabudowę, wyniki bilansu prezentują się następująco.

Tabela nr 32. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Funkcje zabudowy	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę (m²)	Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej (m²)	Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (m²)	Porównanie - bilans końcowy (m²)
Zabudowa mieszkaniowa	399 311	40 431,60	1 637 887,59	1 279 008,62
Zabudowa usługowa	79 862	8 401,37	65 097,00	-6 363,74
Zabudowa produkcyjna	114 075	18 202,97	58 704,21	-37 167,82

Źródło: Opracowanie własne.

W związku z powyższym, w kierunkach rozwoju możliwe są do zaprojektowania nowe tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej, poza terenami dotychczas pod ten cel przeznaczonymi w obowiązujących mpzp lub poza zwartymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi. Nie można jednak przewidywać terenów nowej zabudowy mieszkaniowej poza zwartymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi i poza terenami dotychczas przeznaczonymi pod zabudowę w obowiązującym mpzp. Dlatego też, uwzględnienie nowych wniosków dotyczących zabudowy mieszkaniowej jest uzależnione przede wszystkim od lokalizacji działki w ramach zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych zabudowy.

Wyniki bilansu wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy należy przełożyć na wielkość terenów mierzone w hektarach. Założono że: na jednej działce budowlanej zlokalizowany będzie 1 budynek, średnia powierzchnia budynku w zabudowie usługowej wynosi 300m², a w zabudowie produkcyjnej 650 m² i średnia powierzchnia działek w zabudowie usługowej wynosi 0,3 ha, a w zabudowie produkcyjnej 0,6 ha.

Na podstawie założeń wskazanych powyżej oraz wyników bilansu obliczono, że potrzeba jest do zlokalizowania:

- 21 nowych budynków w zabudowie usługowej, na działkach o łącznej powierzchni 6,36 ha;
- 57 nowych budynków w zabudowie produkcyjnej, na działkach o łącznej powierzchni 34,31 ha.

Powyższe wyraża zapotrzebowanie na nowe tereny przeznaczone pod funkcje usługowe i produkcyjne, możliwe do zlokalizowania w ramach kierunków rozwoju przestrzennego gminy, poza terenami na ten cel przeznaczonymi w obowiązującym mpzp i poza obszarami o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

8.5.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy.

W celu określenia możliwości finansowania przez samorząd gminny zadań inwestycyjnych, w tym związanych z lokalizacją nowej zabudowy, przeanalizowano dochody i wydatki budżetu gminy w ostatnich latach oraz dokument: „Wieloletnia prognoza finansowa na lata 2017-2026” gminy Rzekuń.

Nowe tereny budowlane wyznaczone w Studium zostały usytuowane w sposób, który umożliwi dla ich podstawowej obsługi wykorzystanie istniejącego układu komunikacyjnego, wyposażonego w sieci infrastruktury technicznej oraz dróg zaplanowanych w dotychczasowych i obowiązujących dokumentach planistycznych, a tym samym uwzględnionych już w możliwościach finansowania przez gminę jako jej zadania własne. W przypadku realizacji dróg publicznych jednocześnie zakłada się budowę uzbrojenia, które finansowane jest przez gminę jako zadanie własne w ograniczonym zakresie – zależnie od gestorów i z możliwością zawierania porozumień finansowych.

W związku z faktem, że obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obejmują tereny o zrealizowanej sieci komunikacyjnej i infrastrukturze technicznej (zrealizowana sieć wodociągowa oraz częściowy brak sieci kanalizacji sanitarnej) oraz społecznej, nie będą one niosły za sobą skutków finansowych związanych z ich wykonaniem (budową). W odniesieniu do infrastruktury technicznej należy także zwrócić uwagę na fakt całkowitego uzbrojenia gminy Rzekuń w sieć wodociągową (100% miejscowości gminy jest zwodociągowana).

Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie zlokalizowane będą wzdłuż istniejących dróg głównie w centralnych częściach miejscowości, na obszarach uzbrojonych w sieć infrastrukturalną. Realizacja budowy nowych dróg lub modernizacji istniejących wynikać będzie z bieżących potrzeb gminy.

W gminie Rzekuń występują dysproporcje pomiędzy współczynnikiem zwodociągowania (wszystkie miejscowości posiadają wodociąg), a skanalizowania. 15 miejscowości nie jest wcale podłączonych do sieci kanalizacyjnej. W tych wsiach odprowadzanie ścieków opiera się na wykorzystaniu szamb szczelnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Budowa sieci kanalizacyjnej postępuje etapami. Obecnie istnieją plany budowy kanalizacji w miejscowościach Goworki, Borawe i Dzbenin. Kolejne etapy budowy kanalizacji będą realizowane w miarę potrzeb w miejscowościach, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione (gęsta istniejąca zabudowa). W związku z tym koszty budowy kolejnych etapów kanalizacji nie będą związane z realizacją nowej zabudowy, ponieważ wobec obecnego wskaźnika skanalizowania gminy, jako priorytetowe i wskazane do skanalizowania są obszary o już istniejącej zwartej zabudowie.

Głównymi zadaniami inwestycyjnymi gminy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej w okresie prognozowania są: budowa sieci

kanalizacyjnej w miejscowościach: Dzbenin, Goworki i Borawe, budowa gminnego ośrodka kultury w Rzekuniu, budowa świetlic wiejskich w Ławach i Przytułach Starych oraz rozbudowa i przebudowa (w miarę zaistniałych potrzeb) istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej. Szacunkowe łączne koszty realizacji w/w inwestycji wynoszą ok. 16 mln zł i nie przekraczają możliwości finansowych gminy.

Realizacja w/w inwestycji będzie rozłożona w czasie i przeprowadzana etapowo, nie powodując nadmiernych kolizji w budżecie i dodatkowych, ponadprzeciętnych wydatków. Odbędzie się ona zgodnie z przyjętymi przez gminę wieloletnimi prognozami finansowymi oraz corocznymi uchwałami budżetowymi. Należy także podkreślić fakt, że inwestycje na części obszarów nie pociągną za sobą wydatków z budżetu gminy, ponieważ mogą być one realizacją zamierzeń inwestora i w całości zostać sfinansowane ze środków pozabudżetowych.

Etapowe i sukcesywne zainwestowanie terenów położonych w zwartych strukturach zabudowy, oznacza, że wydatki na infrastrukturę techniczną i drogową mogą być rozłożone w czasie i dostosowane do zainteresowania inwestorów konkretnymi obszarami.

W podrozdziałach 8.2.1. oraz 8.4. szczegółowo przeanalizowano dochody i wydatki budżetu gminy oraz wydatki inwestycyjne z ostatnich 5 lat (2012-2016 r.). Jak wynika z przedstawionych analiz wydatki inwestycyjne stanowią średnio ok. 50 % ogółu wydatków gminy. Prognozuje się, że wydatki inwestycyjne w ogóle wydatków gminy będą w przyszłości oscylować na podobnym poziomie. Przedstawione w analizach dane dotyczące budżetu gminy Rzekuń wskazują, że gmina posiada możliwości finansowania rozwoju sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej, podobnie jak miało to miejsce w ostatnich latach.

Środki finansowe na cele związane z poprawą atrakcyjności inwestycyjnej gminy, wspieraniem lokalnej przedsiębiorczości, poprawą warunków życia mieszkańców poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej oraz społecznej będą pochodziły w całości lub w części z budżetu gminy oraz ze źródeł zewnętrznych, m.in. takich jak: fundusze unijne, środki strukturalne, kredyty i pożyczki, środki pochodzące z sektora prywatnego i wkład własny mieszkańców gminy oraz inne, w oparciu o obowiązujące przepisy i zawarte umowy.

Podsumowując, po przeanalizowaniu budżetu gminy oraz jego prognozowanych wielkości, należy stwierdzić, że gmina posiada wystarczające środki finansowe na wykonanie przyszłych zamierzeń inwestycyjnych, tj. sieci komunikacyjnych, infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy.

Główną zasadą realizacji inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, należących do zadań własnych gminy, przyjmuje się uwzględnianie przede wszystkim szeroko pojętego interesu publicznego mieszkańców gminy oraz rachunku ekonomicznego uwzględniającego efektywność inwestycji.

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.

Grunty w gminie, poza terenami Lasów Państwowych, wodami, drogami, terenami kolejowymi oraz nielicznymi działkami Skarbu Państwa i gminy, stanowią własność prywatną. Samorząd gminy dysponuje niewielką powierzchnią gminy i są to grunty pod obiektami samorządu, drogi gminne oraz pojedyncze działki.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Teren gminy znajduje się na obszarze wyróżniającym się znaczną naturalnością środowiska i krajobrazu. O wartościach przyrodniczych terenu decydują głównie dolina rzeki i obszary leśne.

Na terenie gminy Rzekuń znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Dolnej Narwi PLB140014 oraz pomniki przyrody. Ponadto występują gatunki zwierząt, roślin i grzybów objęte ochroną gatunkową ścisłą i częściową. Od północy do granic gminy przylega obszar Natura 2000 Ostoja Narwiańska (PLH200024).

10.1. Obszary Natura 2000.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dolina Dolnej Narwi PLB 140014

W granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Dolina Dolnej Narwi położona jest zachodnia i północno-zachodnia część gminy Rzekuń wzdłuż rzeki Narew o pow. ok. 1 420 ha.

Obszar leży na Nizinie Północnomazowieckiej pomiędzy Łomżą, a Pułtuskiem. Rzeka na tym odcinku ma przede wszystkim mineralne podłoże. Płyynie ona z północnego wschodu na południowy zachód. Szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5 – 7 km. Długość nurtu rzeki wynosi ok. 140 km, a szerokość nurtu 80-100 m. Niemal na całym odcinku rzeka silnie meandruje. Brzegi są generalnie strome, występują wypłyenia i łachy oraz liczne starorzecza. Dno doliny zajmują zbiorowiska roślinności wodnej związane ze starorzeczami, roślinności szuwarowej, torfowiskowej i łąkowej. Strome, nasłonecznione zbocza doliny zajmują murawy ciepłolubne. Wzdłuż Narwi występują zadrzewienia wierzbowe i olchowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzeplatane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska.

W obszarze Doliny Dolnej Narwi występuje, co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika Dyrektywy Ptasiej i 19 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar zasiedla co najmniej 1% krajowej populacji lęgowej następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), błotniak łąkowy, dubelt (PCK), kraska (PCK), krwawodziób, kulik wielki (PCK), kulon (PCK), łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, zimorodek.

Ostoja odgrywa istotną rolę dla ptaków wodno-błotnych tylko w okresie migracji wiosennej. Spowodowane jest to występowaniem tu tylko w tym okresie płytkich, sezonowych wylewów Narwi zapewniających ptakom zasobne żerowisko i miejsce odpoczynku. W okresie wędrówek występuje tu, co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego bataliona oraz stosunkowo duże koncentracje osiąga rybitwa białoskrzydła.

10.2. Pomniki przyrody.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 lutego 2008r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu ostrołęckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2008 r. Nr 29, poz. 1073) oraz z Rozporządzeniem Nr 38 Wojewody Mazowieckiego z dnia 29 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody „Aleja Sosnowa P” (Dz. Urz. Woj. Maz. 2005 r., Nr 105, poz. 2945), na terenie gminy Rzekuń znajduje się 18 pomników przyrody.

Rada Gminy Rzekuń:

- Uchwałą Nr LIV/350/2014 z dnia 30 września 2014 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody stanowiącego drzewo w miejscowości Goworki, gmina Rzekuń, zniósła pomnik przyrody stanowiący jedno drzewo gatunku dąb szypułkowy o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm od podłoża, wynoszącym 355 cm, rosnącym na terenie działki nr ew. 125, obręb Goworki; przedmiotowe drzewo wchodziło w skład obiektu poddanego ochronie jako grupa 48 drzew - dębów szypułkowych;
- Uchwałą Nr XXXVII/242/2017 z dnia 27 września 2017 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody stanowiącego wybrane dwa drzewa w miejscowości Goworki oraz jedno drzewo w miejscowości Rzekuń, gm. Rzekuń, zniósła formę ochrony trzech drzew uznanych za pomniki przyrody:
 - dąb szypułkowy o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm od podłoża, wynoszącym 340 cm, rosnącym na terenie działki nr ew. 100, obręb Goworki; przedmiotowe drzewo wchodziło w skład obiektu poddanego ochronie jako grupa 48 drzew - dębów szypułkowych;
 - dąb szypułkowy o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm od podłoża, wynoszącym 263 cm, rosnącym na terenie działki nr ew. 100, obręb Goworki; przedmiotowe drzewo wchodziło w skład obiektu poddanego ochronie jako grupa 48 drzew - dębów szypułkowych;
 - sosna zwyczajna o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm od podłoża, wynoszącym 131 cm, rosnąca w pasie drogi wojewódzkiej nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka w km 8+130 strona lewa, na terenie działki nr ew 660, obręb Rzekuń; przedmiotowe drzewo wchodziło w skład obiektu poddanego ochronie jako „Aleja Sosnowa I”.

Wykaz pomników przyrody, położonych na terenie gminy Rzekuń, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 33. Wykaz pomników przyrody położonych na terenie gminy Rzekuń.

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja	Gatunek	Uwagi
1	Czarnowiec	Leśnictwo Borawe, oddział 237a	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Grupa 18 drzew
2	Czarnowiec	Działka nr 67 na gruntach Skarbu Państwa	Kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i>	-
3	Czarnowiec	Leśnictwo Borawe, oddział 237a	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i> var. <i>polonica</i>	-
4	Dzbenin	W sąsiedztwie działek o numerach 11 i 12	-	Głaz narzutowy
5	Goworki	Działki nr 93, 100, 123, 125	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Wyjściowo grupa 48 drzew - aktualnie 45 drzew
6	Goworki	Działka nr 82	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-
7	Goworki	Działka nr 91	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-

8	Goworki	Działka nr 124	Sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i>	-
9	Laskowiec	Działka nr 458	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-
10	Susk Stary	Działka nr 132/4	Wiąz górski <i>Ulmus glabra</i>	-
11	Susk Stary	Działka nr 132/4	Wiąz górski <i>Ulmus glabra</i>	-
12	Susk Stary	Działka nr 132/4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-
13	Susk Stary	Działka nr 132/4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-
14	Susk Stary	Działka nr 132/4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-
15	Teodorowo	Działka nr 166/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-
16	Teodorowo	Działka nr 160/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-
17	Teodorowo	Droga krajowa relacji Ostrołęka - Łomża w km 125+075, 125+155, 125+450, 125+502	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Grupa 4 drzew
18	Rzekuń	Droga wojewódzka nr 627, działka ewidencyjna 660	Sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i>	Aleja drzew po obu stronach drogi, 50 z 237 znajduje się w gminie Rzekuń

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby Studium.

W stosunku do pomników przyrody zakazuje się m.in.:

- wycinania, niszczenia i nacinania drzew,
- uszkodzania pąków kwiatów, owoców i liści,
- umieszczania napisów, znaków i tablic,
- wzniesienia ognia,
- wznoszenia budowli w promieniu 15 m od pnia drzew.

10.3. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie gminy Rzekuń występują gatunki chronionych: roślin, grzybów, owadów, płazów, gadów, ptaków i ssaków, objętych ochroną ścisłą lub częściową.

Wszystkie zinwentaryzowane formy ochrony zostały szczegółowo wymienione i wskazane na załączniku graficznym sporządzonym do opracowania „Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń”.

Poza wyżej wymienionymi: obszarami Natura 2000, pomnikami przyrody i gatunkami chronionymi, na terenie gminy Rzekuń nie występują inne formy ochrony przyrody.

10.4. Korytarze ekologiczne.

Korytarze ekologiczne nie są w Polsce objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.), nie są więc obszarami chronionymi. Jednak cele ochrony przyrody są realizowane m. in. przez opracowywanie szlaków migracyjnych gatunków chronionych. Korytarze ekologiczne (migracyjne) należy, więc uznać za ważne narzędzie wspomagające ochronę przyrody w naszym kraju.

Głównym celem sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali kraju i Europy oraz ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej zarówno na obszarach Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej. Wyróżniono dwa typy korytarzy ekologicznych: główne o znaczeniu międzynarodowym oraz uzupełniające o znaczeniu krajowym.

Obszar gminy Rzekuń, ze względu na swoją topografię, dużą lesistość, wysokie walory przyrodnicze oraz krajobrazowe, a także obecność obszaru Natura 2000 w znacznej mierze pokryty jest korytarzami ekologicznymi. Największy udział ma korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym Dolina Środkowej Narwi, ciągnący się wzdłuż rzeki Narew oraz obejmujący kompleksy leśne w południowej części gminy. Na wschód od wspomnianych lasów wokół wsi Daniszewo rozciąga się fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym - Lasy Ostrołęckie. Północno-wschodnie krańce gminy pokryte są korytarzem o nazwie Dolina Rzeki Ruż mającym międzynarodowe znaczenie.

10.5. Lasy ochronne.

Na obszarze Lasów Państwowych w obrębie gminy Rzekuń jest 67 ha lasów ochronnych. Są to lasy wodochronne na powierzchni 10 ha i lasy położone w granicach administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców na powierzchni 57 ha. Takim miastem jest Ostrołęka. Lasy wodochronne mają za zadanie utrzymanie i zwiększenie zdolności retencyjnej gleb leśnych, oczyszczanie wody w szczególnie aktywnym środowisku gleb leśnych, pełniących rolę filtru biologicznego, zasilanie zbiorników wód podziemnych, ochronę cieków i zbiorników wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem i zamuleniem, pełnienie funkcji regulatora powierzchniowego i glebowego spływu wody, regulatora wilgotności gleb terenów przyległych i położonych w niższej części zlewni oraz regulatora wilgotności powietrza i użytecznego obiegu wody w przyrodzie. Ochrona zdrowia człowieka przed szkodliwym oddziaływaniem zanieczyszczeń atmosfery i hałasem to zadanie lasów położonych w granicach administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców. Stanowią one także miejsce masowej rekreacji oraz turystyki.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na terenie gminy Rzekuń występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Są to obszary predysponowane do wystąpienia ruchów masowych (tereny osuwiskowe). Obszary te występują w obrębie wsi Laskowiec i Teodorowo.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Występowanie udokumentowanych złóż kopalin.

Na obszarze gminy Rzekuń występują surowce mineralne związane z utworami czwartorzędowymi, które zostały w toku prac geologicznych udokumentowane w ubiegłych latach. Warstwy powierzchniowe gminy na znacznej części budują utwory akumulacji wodno-lodowcowej (sandrowe). Przeważają tu wydmy, luźne piaski, w większości drobne i pylaste o znacznej miąższości.

Na terenie gminy Rzekuń występują następujące udokumentowane złoża kruszywa naturalnego:

- Kupnice Laskowiec – kopalina główna: piaski kwarcowe D/P betonów komórkowych, powierzchnia udokumentowanego złoża: 17,6 ha, złożo położone jest w obrębie wsi Przytuły Stare,
- Czarnowiec – kopalina główna: kruszywa naturalne, powierzchnia udokumentowanego złoża: 1,38 ha, złożo położone jest w obrębie wsi Czarnowiec.

W granicach gminy znajdują się dwa udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. Żadne z nich nie jest eksploatowane i nie posiada wymaganej aktualnej koncesji na wydobywanie kruszywa.

Wody podziemne

Na terenie gminy Rzekuń występuje piętro wodonośne czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Piętro czwartorzędowe składa się z dwóch różnowiekowych poziomów użytkowych - płytszego, uznanego za główny poziom w dolinie rzeki Narwi oraz głębszego, który jest poziomem głównym na wysoczyźnie. Na północny wschód od terenu gminy użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach oligocenu. Poziom płytszy występuje na terenie całej gminy. Związany jest on z piaskami sandrowymi zlodowacenia północnopolskiego i środkowopolskiego oraz piaskami tarasów akumulacyjnych Narwi. Jakość wód podziemnych tego poziomu określona jest jako dobra niewymagająca uzdatnienia oraz jako średnia, wymagająca uzdatnienia ze względu na przekroczenia zawartości Fe i Mn. Pomimo dość korzystnych warunków hydrogeologicznych poziom ten jest podrzędny w obszarze graniczącym z miastem Ostrołęka, ze względu na liczne ogniska zanieczyszczeń i zagrożenie jakości wody wynikające z działalności człowieka.

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Rzekuń nie występują obecnie tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

W miejscowości Przytuły Stare zostały wyznaczone dwa obszary przeznaczone do powierzchniowej eksploatacji złóż.

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

14.1. Komunikacja.

Linia dalekobieżna komunikacji samochodowej biegnie po drodze krajowej i wojewódzkiej, łącząc wsie leżące przy tej trasie z Ostrołęką. Lokalna sieć komunikacji podmiejskiej i miejskiej obsługuje mieszkańców miejscowości położonych najbliżej Ostrołęki - czyli północnej i centralnej części gminy. Większość wsi położonych na terenie gminy mieści się w I klasie dostępności komunikacyjnej. W II klasie dostępności komunikacyjnej (o średniej dostępności) mieszczą się wsie: Kamianka, Korczaki, Dzbenin.

Zewnętrzny układ komunikacyjny stanowi droga krajowa nr 61 biegnąca z Ostrołęki w stronę Łomży oraz droga wojewódzka nr 627 biegnąca z Ostrołęki do Ostrowi Mazowieckiej. Sieć dróg powiatowych wraz z układem dróg gminnych i lokalnych zapewnia łączność gminy z Ostrołęką oraz między wsiami wewnątrz gminy i w gminach sąsiednich.

Jakość dróg, zarówno krajowej, wojewódzkiej jak i dróg powiatowych - nie jest dostosowana do ciągle wzrastającego natężenia ruchu i wymaga znaczącej modernizacji.

Przez teren gminy przebiegają linie kolejowe:

- nr 34 Ostrołęka - Małkinia,
- nr 29 Tłuszcz - Ostrołęka,
- nr 35 Ostrołęka - Szczytno,
- nr 36 Ostrołęka - Łapy,
- nr 900 Ostrołęka – Goworki.

Do niedawna znaczenie linii kolejowych było bardzo duże i miało znaczący wpływ na rozwój gminy. Obecnie, wraz ze spadkiem znaczenia transportu kolejowego na rzecz samochodowego - jego znaczenie dla rozwoju gminy jest coraz mniejsze.

Poniżej przedstawiono wykaz dróg gminnych i powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Rzekuń.

Tabela nr 34. Wykaz dróg gminnych – zaliczonych do kategorii dróg gminnych.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość w mb	Nr geod. działek
1	251002W	Dzbenin – Ostrołęka – k/szkoły do mostu PKP	2407	506/2
2	251006W	Kamianka – Borawe – I Borawe w prawo do Kamianki	5011	1315, 1316/2
3	251010W	Rzekuń – Drwęcz od ul. Kościuszki do – ul. Cicha - do dr powiatowej do Daniszewa – do Drwęczy „ryk”	2546	311/2,
4	251011W	Nowa Wieś Wschodnia – Goworki – Ławy od dr pow. nr ŁAWY – Susk N k. Sołtysa do góry wieś Ławy do Goworki i powrót przez tory PKP do NWW	7665	618/5 Ławy, 198, 200 Goworki, NWW most
5	251012W	k/cmentarza ul. Kościuszki	770	668/2
6	251013W	Teodorowo – Laskowiec – ul. Długa, ul. Leśna, Środkowa	5702	217/5,
7	251014W	ul. Polna w Rzekuniu	414	684

8	251015W	Susk Nowy – Janochy – przy drodze przejazd PKP- nie przecina drogi	1885	356
9	251016W	ul. Kasztanowa w Czarnowcu	1047	439
10	251017W	Ławy – Susk Stary	2770	624/1, 402/3, 401/2, 391/1, 402/8, 623/1, 396/1
11	251018W	Dzbenin nr 530 do dr pow.	1782	530
12	251019W	Borawe – od drogi pow. 4403W przy OSP do torów PKP	4264	1347, 1341, 1339,
13	251020W	Borawe od szkoły do I Borawe w prawo	883	1316
14	251021W	Ołdaki – Rozwory, k. Zakładu Karnego	3200	221
15	251022W	Rzekuń ul. Szkolna i ul. Bema, ul. Kawaleryjska do dr woj. nr 627	3442	682, 679,
16	251023W	Drwęcz – Zapieczne k. szkoły do wsi Zapieczne	1700	309
17	251024W	Drwęcz – Zamość – w kierunku wsi Zamość	700	328, 323, 327
18	251025W	Ławy – ul. Przemysłowa do Pekpolu	1698	625/5
19	251026W	Tobolice – od dr. pow. do dr pow, ul. Sosnowa w Czarnowcu	1504	148, 149
20	251027W	Laskowiec ul. Nowa	574	278/15, 278/18, 329, 278/9
21	251028W	Laskowiec ul. Kościelna	618	328
22	251029W	Nowa Wieś Wschodnia – Ołdaki	2400	431 Nowa Wieś Wsch., przepust, 316 Ołdaki
23	251030W	Susk Stary – Kolonia Ławy	1568	182
24	251031W	Teodorowo od wsi Teodorowo w kier Ostrołęki	389	217/5, 217/2
25	251032W	Ławy kolonia – Susk Nowy	1461	624
26	251033W	Borawe - Gierwaty	333	1350
27	251034W	Czarnowiec – Tobolice ul. Dzikiej Róży	666	87/1 Czarnowiec, 126/3 Tobolice
28	251035W	Laskowiec- od drogi krajowej nr 61 w kierunku Ołdak	450	471
29	251037W	ul. Jana Pawła II w Rzekuniu	390	325/34, 325/33, 324/1
30	251038W	ul. Ks. Skłodowskiego w Rzekuniu	520	448/5, 448/3, 436/10
31	251039W	ul. Radosna i ul. Piękna w Rzekuniu	500	402/2, 403/3, 403/2, 402/11, 400/4,
32	251040W	ul. Poligonowa w Ławach – od terenu Ostrołęki do PKP	420	632, 536/9
33	251041W	Przytuły Stare od drogi gminnej nr 251021W – do wsi Kaliszki	1665	186
34	251042W	ul. Sosnowa ul. Wierzbowa ul. Jałowcowa w Tobolicach	1170	144, 57/66, 56/4, 145
35	251043W	ul. Akacyjowa ul. Świerkowa w Tobolicach	385	57/72, 57/55, 56/7, 54/18, 54/2
36	251044W	ul. Dębowa ul. Brzozowa w Czarnowcu	527	103/9, 103/31, 103/43, 103/18, 103/26 , 103/45 103/70,103/73
37	251045W	ul. Deszczowa w Ławach	290	314/26, 318/38, 318/25,
38	251046W	ul. Słoneczna w Ławach	190	318/25, 314/3
39	251047W	ul. Gwiazdna w Ławach	90	684/1, 683/7
40	251048W	ul. Księżycowa w Ławach	90	318/38, 682/1, 318/3

41	251036W	ul. Miła w Rzekuniu	1200	678
42	251049W	Ołdaki - Rozwory	3 500	322,330, 331, 332
43	251050W	Rzekuń – ul. Armii Krajowej	630	666
Wykaz dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych – bez numeru – w trakcie nadawania.				
44		Dzbenin, ul. Malinowa	1378	528
45		Dzbenin, ul. Spacerowa	250	431/8
46		Dzbenin, bez nazwy, prost. do ul. Malinowej i ul. Poziomkowa	190	445/6, 446/1, 441/10, 442/1, 441/11,
47		Dzbenin, ul. Dobra	405	527, 428/18, 428/28, 427/8
48		Dzbenin, ul. Brzozowa	430	337/10, 337/14
49		Dzbenin, bez nazwy	280	487/6
50		Dzbenin, ul. Ułańska	1350	520, 145/13, 144/5
51		Dzbenin, równoległa do ul. Ułańskiej	560	138/3
52		Dzbenin – Tobolice, ul. Długa na granicy Dzbenin - Tobolice	1450	143
53		Tbolice, ul. Piękna	345	21/17, 21/23
54		Kamianka, ul. Kwiatowa	650	532,206/10
55		Czarnowiec, ul. Leśna	1700	433
56		Czarnowiec, bez nazwy	600	54/4, 417/2
57		Rzekuń, ul. Platynowa	200	177/31
58		Rzekuń, ul. Sadowa	580	690, 615/1
59		Rzekuń, prostopadła do ul. Sadowej	375	615/2
60		Rzekuń, ul. Agrestowa	600	546/3, 547/41
61		Rzekuń, bez nazwy	500	17/3, 19/11
62		Rzekuń, ul. Sportowa	385	448/14, 448/18, 448/21, 448/28, 449/4
63		Rzekuń, bez nazwy	585	687
64		Rzekuń, bez nazwy prostopadła do ul. Miłej	280	440/24, 440/21, 440/22
65		Rzekuń, ul. Leśna prostopadła do Kawaleryjskiej	670	483/27, 483/41
66		Ławy, ul. Składowa	920	630
67		Ławy, ul. Sosnowa	750	617
68		Ławy, ul. Polna	1570	178/1, 178/10, 178/13, 616
69		Laskowiec, ul. Energetyczna	2200	327/29, 278/18, 279/12, 280/2, 282/9, 283/11, 284/7, 285/6, 286/9, 287/3, 288/7, 289/8, 295/14, 296/13, 325/13, 323, 327/29, 415
70		Laskowiec, ul. Polna	1050	185, 213/3, 214/3
71		Borawe, bez nazwy – przy torach PKP	263	436/4

72	Borawe, bez nazwy	320	1345
73	Borawe, bez nazwy	2550	1339
74	Korczaki, ul. Przytulna (do lasu)	675	253, 210/1, 210/13
75	Susk Nowy, ul. Zielona	1325	358
76	Nowa Wieś Wschodnia, ul. Świerkowa	630	37/10

Źródło: Dane pochodzące z UG w Rzekuniu.

Tabela nr 35. Wykaz dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Lp.	Nr drogi	Lokalizacja drogi – nazwa	Przebieg drogi na terenie gminy
1	2550W	Rzekuń - Czarnowiec	Rzekuń ul. Mazowiecka, ul. Kościuszki od skrzyżowania z ul. Mazowiecką do Czarnowca do drogi pow. do Goworowa
2	2551W	Rzekuń – Zabiele - Łączyn	Od drogi woj. Ostrołęka – Ostrów Maz. do Suska Starego – Zabiele - Rozwory
3	2552W	Zabiele – Ołdaki – Teodorowo	Zabiele do Ołdak do drogi kraj. Ostrołęka - Łomża
4	2554W	Troszyn - Zabiele	Zabiele do Grucel
5	2568W	Goworowo – Tomasz - Rzekuń	Od drogi pow. (ul. Kościuszki w Rzekuniu) do wsi Daniszewo
6	2569W	Goworowo – Kamianka - Pomian	Przez miejscowości: Kamianka, Korczaki, Dzbenin
7	2581W	Daniszewo - Czarnowiec	Od drogi Rzekuń – Czarnowiec do wsi Daniszewo
8	2582W	Susk Stary – Nowa Wieś Wsch.	Od drogi pow. w Susku Starym do Nowej Wsi Wsch.
9	2584W	Od drogi nr 627 Susk Nowy – Ławy - Ostrołęka	Przez Susk Nowy – Ławy do Ostrołęki
10	2591W	Ołdaki – Przytuły Stare - Laskowiec	Most drogowy
11	2588W	Dzbenin - Tobolice	Przez Tobolice i Dzbenin
12	4403W	Turzyn – Brańszczyk – Niemiry –Knurowiec – Długosiodło – Goworowo - Ostrołęka	Przez Czarnowiec
13	2590W	Drwęcz – Daniszewo	Drwęcz – Daniszewo

Źródło: Dane pochodzące z UG w Rzekuniu.

W granicach administracyjnych gminy Rzekuń łączna długość dróg wynosi 497,060 km. Drogi krajowe w obrębie gminy stanowią 5,750 km, drogi wojewódzkie – 3,130 km, a drogi powiatowe – 68,555 km (nawierzchnia asfaltowa na 66,8 km). Łączna długość dróg gminnych wynosi 419,625 km, w tym jedynie 81,305 km stanowią drogi o nawierzchni asfaltowej.

Modernizacja i rozwój sieci drogowej na terenie gminy Rzekuń, przebiega w ostatnich latach dość dynamicznie. Do 2010 r. w granicach gminy powstało 52,895 km dróg asfaltowych gminnych, a w latach 2010-2016 wybudowano 28,410 km dróg asfaltowych gminnych. Ponadto współfinansowano przebudowę dróg powiatowych na łącznej długości ponad 20 km oraz budowę chodników i odwodnienia przy drogach powiatowych

Celem rozwoju w sferze komunikacyjnej jest:

- modernizacja i restrukturyzacja najważniejszych ciągów komunikacyjnych gminy, celem zaspokojenia potrzeb przewozowych mieszkańców i zapewnienia odpowiedniego poziomu usług transportowych,
- optymalizacja kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych.

Uwarunkowania rozwoju komunikacji określone zostały z uwzględnieniem:

- powiązań zewnętrznych i wewnętrznych,
- rozmieszczenia terenów osadniczych,
- rozmieszczenia terenów objętych działalnością gospodarczą,
- potrzeb obsługi rolnictwa,
- potrzeb turystyki i rekreacji,
- wymagań związanych ze specyfikacją poszczególnych systemów.

14.2. Infrastruktura techniczna.

Rozwój infrastruktury technicznej odgrywa duże znaczenie w kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy. Stanowi część długofalowego procesu zmian struktury przestrzennej wyznaczonego z jednej strony przez cele rozwoju gminy, a z drugiej przez możliwości i ograniczenia (uwarunkowania) wynikające ze stanu istniejącego.

14.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Rzekuń charakteryzuje się wysokim stopniem zwodociągowania: 100% miejscowości posiada sieć wodociągową.

Na koniec 2015 r. długość sieci wodociągowej w gminie wynosiła 183 km. Udział procentowy budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągu w ogóle wszystkich budynków mieszkalnych wynosi 94% (dane GUS). Sieć wodociągowa na terenie gminy spięta jest w „pierścień”.

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy Rzekuń odbywa się z ujęć znajdujących się na terenie gminy. Jedynie ulice Graniczna, Ławska i Przygraniczna w Ławach oraz firma „MAREX” w miejscowości Goworki, zasilane są z sieci wodociągowej będącej w zarządzie Ostrołęckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Części wsi Kamianka, w okresie letnim, w czasie dużego zapotrzebowania, zaopatrywana jest w wodę z istniejącej stacji SUW w Lipiance gm. Goworowo.

Na terenie gminy istnieją dwie stacje uzdatniania wody: w Rzekuniu – o wydajności 1000 m³/d i Drwęczy – o wydajności 1400m³/d.

We wsiach Rozwory, Susk Nowy znajdują się studnie głębinowe z punktami czerpania wody.

14.2.2. Odprowadzenie ścieków.

Na terenie gminy Rzekuń siecią kanalizacyjną objęte są miejscowości: Rzekuń, Tobolice, Czarnowiec, Ławy, Laskowiec, Teodorowo. Na koniec 2015 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 32 km. Udział procentowy budynków mieszkalnych podłączonych do kanalizacji w ogóle wszystkich budynków mieszkalnych wynosi 19,5 % (dane GUS).

Sieć kanalizacyjna podłączona jest do kolektora sanitarnego w ulicy Żeromskiego w Ostrołęce. Gmina nie posiada własnej oczyszczalni ścieków.

Ścieki produkowane w budynkach nie podłączonych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej są gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i okresowo dowożone do oczyszczalni ścieków w Ostrołęce lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

14.2.3. Gospodarka odpadami.

Odpady komunalne na terenie gminy Rzekuń powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, takich jak: obiekty użyteczności publicznej (ośrodki zdrowia, szkoły itp.) oraz infrastruktury (handel, usługi). Są to także odpady z terenów otwartych, takie jak: odpady z koszy ulicznych, zmiotki, odpady z przystanków autobusowych. Odpady komunalne odbierane są przez wyspecjalizowane firmy, które posiadają stosowne pozwolenia oraz są wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Następnie odpady te przekazywane są do dalszego zagospodarowania do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Na terenie gminy Rzekuń obecnie funkcjonuje jeden RIPOK. Sposób gospodarowania odpadami wskazany jest w uchwalonym regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rzekuń.

Przed zmianą granic administracyjnych gminy, na terenie gminy Rzekuń funkcjonowało składowisko odpadów i Samorządowa Stacja Segregacji Odpadów Komunalnych. Obecnie obiekty te znajdują się w granicach administracyjnych miasta Ostrołęki.

14.2.4. Ciepłownictwo.

Na terenie gminy brak jest centralnego systemu grzewczego, który obsługiwałby poszczególne miejscowości gminy. Mieszkańcy gminy zaspokajają potrzeby w zakresie ogrzewania mieszkań z własnych źródeł zaopatrzenia w ciepło. Odbywa się to za pośrednictwem lokalnych i indywidualnych kotłowni, w większości opalanych węglem, drewnem, olejem opałowym lub gazem.

Istniejące źródła ciepła zaspokajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan części obiektów nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, czy wysokie koszty eksploatacji sprawiają, że zachodzi konieczność modernizacji źródła ciepła, co prowadzi do racjonalizacji wykorzystania energii i ochrony powietrza atmosferycznego. Następować może poprzez eliminację nierentownych źródeł ciepła w wyniku kompleksowego zastosowania automatyki i najnowszych technologii oczyszczania spalin.

14.2.5. Gazownictwo.

Przez teren gminy przebiega nitka gazociągu wysokiego ciśnienia DN200. Na gazociągu tym zlokalizowana została stacja redukcyjno - pomiarowa w Rzekuniu.

Na terenie gminy istnieje sieć gazociągów średniego ciśnienia zasilanych ze stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia.

Istniejąca sieć gazowa obsługuje przede wszystkim odbiorców indywidualnych. Na koniec 2015 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 96,835 km (dane GUS).

Za priorytetowe uznaje się zwiększenie ilości odbiorców indywidualnych we wsiach zgazyfikowanych, co ma wpływ na poprawę stanu środowiska przez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz rozbudowę istniejących sieci zasilanych ze stacji redukcyjno - pomiarowej o wsie: Borawe, Kamianka.

14.2.6. Telekomunikacja.

Usługi telekomunikacyjne dla abonentów z terenu gminy świadczone są głównie przez Telekomunikację Polską S.A. Łączność telefoniczna na terenie gminy odbywa się głównie przez napowietrzne oraz kablowe linie telefoniczne. Usługi telekomunikacyjne w zwartej zabudowie świadczone są za pomocą nowoczesnych miedzianych kabli telefonicznych, zasięgiem umożliwiającym dostęp do takich urządzeń jak: Internet i poczta elektroniczna.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest pięć wież telefonii komórkowej (Teodorowo, Ławy, Susk Stary, Laskowiec, Rzekuń) oraz jedna wieża radiowo telewizyjna (wys. 136m) we wsi Ławy.

14.2.7. Energetyka.

Przez teren gminy przebiegają następujące linie elektroenergetyczne:

- a) Linie wysokiego napięcia:
 - 400 kV relacji Ostrołęka – Łomża Systemowa,
 - 400 kV Ostrołęka – Olsztyn Mątki,
 - 220 kV relacji Ostrołęka – Miłosna,
 - 220 kV relacji Ostrołęka – Ełk,
 - 110 kV relacji Ostrołęka – Myszyniec/Przasnysz,
 - 110 kV relacji Ostrołęka – Kolno,
 - 110 kV relacji Ostrołęka – Łomża,
 - 110 kV relacji Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka,
 - 110 kV relacji Ostrołęka – Wyszaków.
- b) Linie średniego napięcia:
 - 15 kV.

Układ funkcjonalny sieci jest prawidłowy. Na terenie gminy występują słupowe stacje transformatorowe. Jest to zgodne z zasadami zasilania terenów wiejskich. W gminie zlokalizowana jest duża ilość stacji transformatorowych z transformatorami małej mocy. Jest to związane ze specyfiką budownictwa wiejskiego (rozproszonego).

Zachodzi konieczność rozbudowy sieci i stacji transformatorowych oraz modernizacji istniejących stacji. W miejscowościach gdzie występuje zwarta zabudowa należy przewidzieć konieczność budowy i rozbudowy stacji transformatorowych, ponieważ istniejące nie zapewniają prawidłowych parametrów prądu elektrycznego.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Uchwała nr 180/14 z 2014 r.) za główne problemy obszaru ostrołęckiego (w tym gminę Rzekuń) uznano:

- słabe połączenia drogowe i kolejowe z Warszawą,
- słabą dostępność do usług publicznych o znaczeniu lokalnym wynikająca z:
 - o niskiego poziomu infrastruktury technicznej i społecznej (szkolnictwo wyższe, lecznictwo),
 - o rzadkiej sieci miast i braku dobrze wyposażonych miejscowości gminnych,
- niską jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, której efektem jest rolnictwo średnio i słabo intensywne, o niskim stopniu towarowości,
- słabe wykorzystanie walorów turystycznych,

- niski poziom rozwoju gmin, na który główny wpływ ma przede wszystkim trudna sytuacja finansowa samorządów,
- niska gęstość zaludnienia.

Korzystnymi cechami tego obszaru są:

- wysokie walory przyrodnicze i niskie skażenie środowiska,
- wysoki udział trwałych użytków zielonych w strukturze użytków rolnych,
- korzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych i rozwijająca się specjalizacja w chowie bydła,
- niezłe rozwinięty przemysł spożywczy, zwłaszcza mleczarstwo.

Do obszarów tych adresowana jest polityka przeciwdziałania nadmiernym dysproporcjom rozwojowym, której celem jest złagodzenie narastających dysproporcji w poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego województwa. Dla gminy Rzekuń istotne znaczenie mają następujące działania, które będą wspierane przez politykę województwa:

- rozwój Ostrołęki jako regionalnego ośrodka równoważenia rozwoju, zwłaszcza w zakresie państwowego szkolnictwa wyższego, lecznictwa specjalistycznego oraz instytucji otoczenia biznesu,
- podnoszenie poziomu produkcji rolnej poprzez dalszy rozwój jej specjalizacji (mleczarstwo),
- rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i kulturowych,
- zachowanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz wartości środowiska kulturowego,
- wdrażanie programów rolno-środowiskowych w wytypowanych gminach.

Ponadlokalne cele publiczne, określone w dokumentach wyższego szczebla, związane z gminą Rzekuń zostały szczegółowo przedstawione w podrozdziale 8.1.

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Podstawowym problemem w zagadnieniach ochrony przeciwpowodziowej jest wyznaczenie obszarów zagrożenia powodziowego. Zagrożenie powodziowe należy rozumieć jako możliwość powstawania szkód wskutek zalewu powodziowego określonego obszaru.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Rzekuń przedstawiono na planszy „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” oraz na planszy „Kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

Problemem w przypadku wystąpienia powodzi jest dolina rzeki Narwi. Na zalanie wodami powodziowymi narażone są niewielkie obszary w części północno-zachodniej gminy, t.j. w miejscowościach Laskowiec i Teodorowo oraz w części zachodniej gminy, t.j. w miejscowościach Dzbenin, Korczaki i Kamianka.

W większości przypadków cykliczne wiosenne podwyższone stany wód nie powodują znaczących strat gospodarczych z uwagi na fakt, że są to tereny wykorzystywane jako lasy lub łąki i pastwiska.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Główne problemy wymagające rozwiązania.

- Pogodzenie interesów pomiędzy koniecznością ochrony zasobów przyrodniczych gminy, a ich gospodarczym wykorzystaniem, przy tworzących się uzupełniających funkcjach gminy.
- Zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania z systemu zbiorczego zaopatrzenia w wodę, gaz, oczyszczania ścieków oraz wysypiska odpadów komunalnych.
- Zapewnienie dostępu do usług świadczonych przez samorząd dla wszystkich mieszkańców gminy w równym stopniu.
- Zachowanie wizualnych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Podstawowymi elementami, kształtującymi stan obecny zagospodarowania przestrzennego gminy, jak i stanowiącymi wyznaczniki rozwoju przestrzennego są:

- bliskość aglomeracji miejskiej o dużej sile przyciągania,
- duże kompleksy leśne,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- obecność obszarów objętych ochroną przyrody Natura 2000.

Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy i w przeznaczeniu terenów.

Cele polityki przestrzennej gminy Rzekuń:

- zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy oraz zapewnienie ochrony przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego,
- racjonalizacja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy poprzez właściwe wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych,
- sprawne funkcjonowanie systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej związanej z sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, a także gazowymi, w sposób odpowiadający zmianom w zagospodarowaniu przestrzennym,
- zachowanie obecnego zagospodarowania gminy oraz wykorzystanie w miarę możliwości jego rezerw terenowych,
- wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy,
- zachowanie zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców.

Wyznaczone cele są podstawą do wyznaczenia kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających z:

- położenia gminy i jej powiązań zewnętrznych,
- stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy.

Kierunki zagospodarowania gminy zostały sformułowane w oparciu o analizę istniejących uwarunkowań, w tym bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz przyjętych celów polityki przestrzennej.

Na podstawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyznaczono, że rozwój zabudowy mieszkaniowej odbywał się będzie poprzez lokalizację zabudowy w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę. Natomiast lokalizację nowej zabudowy produkcyjnej i usługowej przewiduje się poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę, zgodnie z określonym zapotrzebowaniem na tego rodzaju zabudowę.

W wyznaczaniu kierunków rozwoju ważne było także jednoczesne zachowanie wartości środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz rozwój gospodarczy i poprawa jakości życia mieszkańców. Zakłada się maksymalne wykorzystanie istniejących walorów gospodarczych (nie zapominając o wartościach przyrodniczo-kulturowych), przyjmując za główny kierunek dalszą stymulację, rozwój i podniesienie rangi gminy w strukturze regionu

Zakłada się utrzymanie wykształconej struktury przestrzennej gminy z jednoczesnym podjęciem jej niezbędnych przekształceń, modernizacji i rozbudowy na rzecz funkcji rozwojowych gminy.

Wskazuje się w dalszej części na potrzebę utrzymania rangi walorów przyrodniczych gminy, a także wskazanie obszarów dla rozwoju funkcji osadniczych i związanych z nią funkcji usługowych dla poprawy warunków życia mieszkańców.

Dla gminy Rzekuń nie ma opracowanego audytu krajobrazowego.

Poniżej przedstawiono bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Tabela nr 36. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Lp.	Symbol	Przeznaczenie terenu	Powierzchnia zabudowy wyznaczona w kierunkach [ha]
1	MN/MU	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług	2580,0486
2	MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1,1219
3	RM	tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług	422,5362
4	U	tereny zabudowy usługowo - handlowej	55,0447
5	UA	tereny zabudowy administracji	0,1332
6	UK	tereny zabudowy sakralnej	2,0984
7	UO	tereny zabudowy oświaty	11,2228
8	US	tereny sportu i rekreacji	24,8306
9	UT	tereny rekreacji i wypoczynku	50,5918
10	UTL	tereny obsługi turystyki wodnej	55,3737
11	RU	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych	7,6471
12	PBS	tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych	149,4379
13`	KS	tereny obsługi komunikacyjnej	1,9772

14	T	tereny telekomunikacji	4,181
15	EG	tereny stacji redukcyjnej gazu	0,5281
16	WU	ujęcia wody	1,4737
17	WO	przepompownia ścieków	0,4075
18	O	wysypisko śmieci	0,3100
Razem [ha]			3578,2265

Źródło: Opracowanie własne.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

3.1. Użytkowanie terenów.

Dla obszarów zabudowy w Studium określa się dominujące przeznaczenie dla poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi. Linie rozgraniczające przedstawione na planszy „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” i „Kierunków zagospodarowania przestrzennego” należy traktować jako przybliżony schemat ich przebiegu.

Uwzględniając utrzymanie wykształconej struktury przestrzennej gminy, potrzeby rozwoju zgłoszone przez mieszkańców i instytucje, a także istniejące uwarunkowania określa się kierunki i wskaźniki zagospodarowania przestrzennego gminy, wyznaczając tereny o następujących funkcjach:

Przeznaczenie terenów:

- tereny zabudowy mieszkaniowej:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW,
 - tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – RM,
- tereny zabudowy usługowej:
 - tereny zabudowy usługowo – handlowej – U,
 - tereny zabudowy administracji – UA,
 - tereny zabudowy sakralnej – UK,
 - tereny zabudowy oświaty – UO,
 - tereny sportu i rekreacji – US,
 - tereny rekreacji i wypoczynku – UT,
 - tereny obsługi turystyki wodnej – UTL,
- tereny użytkowane rolniczo:
 - tereny rolnicze – R,
 - tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych – RU,
- tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej:
 - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych – PBS,
 - tereny przeznaczone do powierzchniowej eksploatacji złóż – PE,
 - udokumentowane złoża kruszyw naturalnych.
- tereny zieleni i wód:
 - lasy i kompleksy leśne - ZL,
 - tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody – ZN,
 - tereny przeznaczone pod zalesienie – ZLz,

- tereny ogrodów działkowych – ZD,
- cmentarze – ZC,
- tereny zieleni urządzonej – ZP,
- korytarz ekologiczny,
- tereny wód powierzchniowych – WS,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią - ZZ.
- tereny komunikacji:
 - tereny dróg publicznych – krajowych – głównych ruchu przyśpieszonego - KGP,
 - tereny dróg publicznych – wojewódzkich – głównych - KG,
 - tereny dróg publicznych – powiatowych – zbiorczych - KZ,
 - tereny dróg publicznych – gminnych – lokalnych - KL,
 - tereny dróg publicznych – gminnych – dojazdowych - KD,
 - postulowany przebieg odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka - Wyszaków,
 - tereny kolejowe - KK,
 - tereny kolejowe – stanowiące tereny zamknięte – KK-Z,
 - stałe miejsca lądowania śmigłowca ratunkowego na lądowisku samolotów ultralekkich - H.
- tereny infrastruktury technicznej:
 - tereny obsługi komunikacyjnej - KS,
 - tereny telekomunikacji - T,
 - tereny stacji redukcyjnej gazu - EG,
 - ujęcia wody - WU,
 - przepompownia ścieków - WO,
 - wysypisko śmieci - O,
 - istniejąca linia 220 kV do przebudowy na 400 kv wraz z pasem technologicznym,
 - istniejąca linia 400 kV wraz z pasem technologicznym,
 - istniejąca linia 110 kV wraz z pasem technologicznym,
 - istniejąca linia 220 kV wraz z pasem technologicznym,
 - istniejąca linia napowietrzna z przejściem na kablową z pasem technologicznym,
 - gazociąg wysokiego ciśnienia wraz ze strefą ochronną,
 - wieża telefonii komórkowej,
 - wieża radiowo – telewizyjna.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- granica strefy ochrony konserwatorskiej,
- stanowiska archeologiczne,
- zabytki wpisane do rejestru zabytków,
- zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- cmentarz zabytkowy,
- pojedyncze pomniki przyrody,
- grupa pomników przyrody,
- park.

Ponadto, w Studium oznaczone zostały granice terenu obszaru NATURA 2000, granice stref ochronnych, tereny osuwiskowe, wał przeciwpowodziowy.

Uwzględniając istniejące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne gminy, wpływające na możliwości rozwoju wynikające z uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, gospodarczych, przyjmuje się:

- istniejące tereny rekreacji i wypoczynku oraz tereny obsługi turystyki wodnej – pozostają bez zmian (nie przewiduje się ich poszerzenia i rozbudowy);
- istniejące tereny zabudowy wielorodzinnej – pozostają bez zmian (nie przewiduje się wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę wielorodzinną);
- we wszystkich miejscowościach gminy ustala się utrzymanie istniejących układów zabudowy mieszkaniowej; nowe tereny mieszkaniowe realizowane będą jedynie w granicach zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych w granicach jednostki osadniczej; nie przewiduje się wyznaczenia nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej poza zwartymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi w granicach jednostki osadniczej oraz poza terenami przeznaczonym w planach miejscowych pod zabudowę;
- rozwój nowoprojektowanych terenów należy prowadzić poprzez dopełnienie i intensyfikację istniejącej tkanki; na nowych terenach rozwojowych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny, oparty na dostępności do istniejącej sieci drogowej i sieci infrastruktury technicznej;
- tereny przemysłowo – składowo – usługowe – są ściśle związane z istniejącymi i rozwijającymi się terenami przemysłowymi na terenie wsi Ławy i Goworki;
- tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej realizowane będą również poza terenami dotychczas pod ten cel przeznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych i poza zwartymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi.

3.2. Kierunki zagospodarowania terenów.

Określa się następujące kierunki zagospodarowania terenów:

- Porządkowanie przestrzennego zagospodarowania terenów miejscowości gminnej, przystosowanie jej do pełnienia funkcji ośrodka zarządzającego gminą oraz ośrodka gospodarczej obsługi.
- Tworzenie harmonijnych form zagospodarowania nawiązujących do tradycji we wsi gminnej, na terenach rozwojowych i w pozostałych wsiach.
- W projektowanej ciągłej zabudowie wzdłuż dróg należy zapewnić dojazdy do pól uprawnych oraz utrzymać rowy melioracyjne i zieleń nieurządzoną wzdłuż cieków wodnych, które będą stanowić ciągi ekologiczne.
- Porządkowanie przestrzennego zagospodarowania zainwestowanych terenów ze zwróceniem szczególnej uwagi na tworzenie ładu przestrzennego w zabudowie istniejącej i projektowanej oraz na otwarciu i udostępnieniu terenów ogólnodostępnych do rzeki.
- Obowiązek utrzymania dostępności do pozostałych cieków wodnych (w tym do rowów melioracyjnych) poprzez pas terenu o szerokości – min. 1,5 m.
- Ograniczenie do minimum zabudowy na działkach leśnych, w przypadkach zaistnienia takiej konieczności sytuowanie obiektu na terenie wolnym od drzewostanu.
- Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią utrzymuje się istniejącą zabudowę.
- Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza się remontowanie i przebudowywanie istniejącej zabudowy, ale bez możliwości rozbudowy istniejącej zabudowy.
- Na terenach przeznaczonych pod zabudowę, w tym na terenach zabudowy

techniczno-produkcyjnej zakazuje się lokalizowania nowych zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz zakładów stwarzających zwiększone lub duże ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

- Ograniczenie lokalizacji nowych obiektów użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego i budynków wielorodzinnych w pobliżu zakładów stwarzających zagrożenia wystąpienia poważnych awarii – stosujących materiały niebezpieczne w dużych ilościach (t.j. PEGAS Oil w Ławach).
- Ograniczenie lokalizacji nowych obiektów użyteczności publicznej i obiektów mieszkalnych wielorodzinnych w pobliżu pasa torów kolejowych, którymi prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych.
- Na terenach przeznaczonych pod zabudowę należy zapewnić niezbędną infrastrukturę techniczną, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Na terenach leśnych oznaczonych symbolem ZL podstawowym przeznaczeniem terenu jest prowadzenie gospodarki leśnej wraz z budynkami, uzbrojeniem terenu i pozostałymi urządzeniami służącymi gospodarce leśnej. Dopuszcza się realizację obiektów budowlanych infrastruktury technicznej i komunalnej nie wymagających wyłączenia z produkcji leśnej.
- Na terenach obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (PBS) zakazuje się lokalizowania działalności gospodarczej związanej z gospodarką odpadami.

3.3. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów.

Przyjmuje się następujące wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:

1. Minimalna wielkość działek nowo wydzielanych:
 - 1) dla terenów rolniczych - R – 3000 m²,
 - 2) dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU – 1000m²,
 - 3) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU:
 - 800 m² dla zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej,
 - 600 m² dla zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej,
 - 250 m² dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej,
 - 4) dla terenów zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - RM – 800 m²,
 - 5) dla terenów zabudowy usługowej – U, UA, UK, UO, US, UT, UTL – 1000 m²,
 - 6) dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych - PBS oraz dla terenów kolejowych wraz z terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – 2500 m²,
 - 7) dla pozostałych terenów – nie określa się.
2. Minimalna szerokość frontu nowo wydzielanych działek:
 - 1) dla terenów rolniczych - R – 18 m,
 - 2) dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU – 20 m,
 - 3) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU:
 - 18 m dla zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej,
 - 14 m dla zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej,
 - 6 m dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej,

- 4) dla terenów zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - RM – 18 m,
 - 5) dla terenów zabudowy usługowej – U, UA, UK, UO, US, UT, UTL – 18 m,
 - 6) dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych - PBS oraz dla terenów kolejowych wraz z terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – 25 m,
 - 7) dla pozostałych terenów – nie określa się.
3. Wskaźniki parkingowe:
- 1) dla terenów rolniczych - R – minimum 1 miejsce postojowe,
 - 2) dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU – nie określa się,
 - 3) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU - minimum 2 miejsca postojowe,
 - 4) dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – MW - minimum 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie,
 - 5) dla terenów zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - RM – minimum 2 miejsca postojowe,
 - 6) dla terenów zabudowy usługowej – U, UA, UK, UO, US – nie mniej niż 3 miejsc parkingowych na 100 m² powierzchni użytkowej budynków,
 - 7) dla terenów UT, UTL - nie mniej niż 2 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej budynków,
 - 8) dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych - PBS oraz dla terenów kolejowych wraz z terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – nie mniej niż 2 miejsca postojowe na 10 zatrudnionych,
 - 9) dla pozostałych terenów – nie określa się.
4. Wysokość zabudowy:
- 1) dla terenów rolniczych - R – dwie kondygnacje nadziemne, z dopuszczeniem trzeciej w użytkowym poddaszu, z możliwością podpiwniczenia budynku,
 - 2) dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU – dla budynków mieszkalnych dwie kondygnacje nadziemne, z dopuszczeniem trzeciej w użytkowym poddaszu, z możliwością podpiwniczenia budynku oraz dla innych budynków obsługi rolnictwa maksymalnie 8 m od poziomu terenu do najwyższego punktu budynku z wyjątkiem niezbędnych urządzeń technicznych, które mogą być wyższe,
 - 3) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU - dwie kondygnacje nadziemne, z dopuszczeniem trzeciej w użytkowym poddaszu, z możliwością podpiwniczenia budynku,
 - 4) dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – MW - cztery kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe, z możliwością podpiwniczenia budynku,
 - 5) dla terenów zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - RM – dwie kondygnacje nadziemne, z dopuszczeniem trzeciej w użytkowym poddaszu, z możliwością podpiwniczenia budynku,
 - 6) dla terenów zabudowy usługowej – U, UA, UK, UO, US, UT, UTL – maksymalna wysokość zabudowy do 12 m,
 - 7) dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych – PBS – maksymalna wysokość zabudowy do 12 m,
 - 8) dla pozostałych terenów – nie określa się.

- 9) oznakowanie i zgłaszanie do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego obiektów o wysokości równej i wyższej niż 100 m powinno być wykonane zgodnie z przepisami odrębnymi.
5. Ustala się minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki:
- 1) dla terenów rolniczych - R – 80 %,
6. Ustala się minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
- 1) dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych - RU – 20 %,
 - 2) dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU – 10 %,
 - 3) dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – MW – 10 %.
 - 4) dla terenów zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - RM – 15 %,
 - 5) dla terenów zabudowy usługowej – U, UA, UK, UO, US, UT, UTL – 5 %,
 - 6) dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych - PBS oraz dla terenów kolejowych wraz z terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – 10 %,
 - 7) dla pozostałych terenów – nie określa się.
7. Zakazuje się podpiwniczenia istniejących budynków na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
8. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy stosować rozwiązania konstrukcyjne budynków (objętych remontem lub przebudową) odpowiednio zabezpieczające przed skutkami powodzi.

Określone powyżej wskaźniki dotyczą nowokształtowanego zagospodarowania i zabudowy terenu. Zostaną one uszczegółowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.4. Tereny z ograniczeniem zabudowy.

Do obszarów związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zaliczono:

- obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych – tereny podmokłe,
- lasy,
- łąki i pastwiska,
- grunty rolne o najwyższej przydatności rolniczej.

3.5. Tereny wyłączone spod zabudowy.

Do obszarów wyłączonych spod zabudowy zaliczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią - w całości wyłączone spod zabudowy, z wyjątkiem istniejącej zabudowy, którą dopuszcza się remontować i przebudowywać, ale bez możliwości rozbudowy,

- teren strefy bezpieczeństwa po 15 m w obie strony od osi gazociągu wysokiego ciśnienia,
- tereny w strefie 50 m od cmentarzy – dotyczy terenów przeznaczonych do realizacji zabudowy mieszkaniowej,
- tereny w odległości mniejszej niż:
 - 25,0 m od linii brzegowej rzeki Narew,
 - 10,0 m od linii brzegowej innych wód płynących,
 - 3,0 m od korony rowów melioracyjnych,
 - 5,0 m od skarpy tarasów rzecznych.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody.

Przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania zapewniające utrzymanie wysokich wartości zasobów środowiska przyrodniczego:

- w celu ochrony walorów przyrodniczych, dolinę rzeki Narew wyłączyć z lokalizowania dużych ferm hodowlanych,
- ograniczanie wyłączeń z użytkowania terenów leśnych, łąk,
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym lub leśnym terenów udokumentowanych złóż naturalnych,
- porządkowanie gospodarki ściekowej (rozbudowa systemów kanalizacyjnych),
- eliminacja źródeł zagrożeń wód podziemnych (systematyzacja likwidacji szamb) i rozwój sieci kanalizacji sanitarnej,
- zakazuje się zmiany stosunków wodnych w obszarze doliny Narwi (o kodzie PLB 140014 pod nazwą „Dolina Dolnej Narwi”),
- prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych, z wyłączeniem terenów łąk i pastwisk oraz terenów piaszczystych znajdujących się na Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi (zalesienie łąk i pastwisk oraz terenów piaszczystych w obszarze Natury 2000 jest potencjalnym zagrożeniem dla gatunku będącego przedmiotem ochrony tego obszaru - derkacz, sieweczka rzeczna),
- wyznacza się ochronę zasobów wód:
 - plany zabudowy i zagospodarowania terenów przyległych do powierzchniowych wód publicznych stanowiących urządzenia melioracji wodnych podstawowych winny być uzgadniane z ich administratorem,
 - ochrona istniejących rowów melioracyjnych i terenów drenowanych - wg przepisów odrębnych w zakresie melioracji i urządzeń wodnych,
 - zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od linii brzegu, a także zakazywania lub/i uniemożliwiania przechodzenia przez ten teren.

Odprowadzenie ścieków

Ze względu na potrzebę ochrony wód, należy podjąć działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych na terenie gminy, w tym głównie:

- zebranie w systemy kanalizacyjne ścieków z jak największej ilości miejscowości i skierowanie ich do oczyszczalni ścieków w Ostrołęce,
- opracowanie programu wspierania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- obiekty usługowe i przemysłowe, nie objęte systemem kanalizacji zbiorczej

powinny posiadać własne systemy kanalizacyjne i indywidualne oczyszczanie ścieków lub szczelne zbiorniki z obowiązkiem wywozu ścieków do punktu zlewnego przy oczyszczalni przez uprawnioną firmę przewozu nieczystości płynnych,

- porządkowanie gospodarki odchodami zwierzęcymi poprzez budowę płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

Zasady ochrony zabytków:

Na obszarze gminy występują obiekty o znaczących wartościach kulturowych. Za główne kierunki działań w sferze kulturowej przyjęto utrzymanie obecnej ochrony prawnej w/w obiektów zabytkowych i ścisłej ochrony konserwatorskiej, polegającej na:

- zachowaniu we właściwym stanie oraz prowadzeniu prac remontowo – konserwatorskich w obiektach zabytkowych,
- zakazie lokalizowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie działalności o uciążliwym charakterze oraz obiektów zasłaniających widok, dysharmonizujących przestrzenie kompozycyjne i architektoniczne z obiektami zabytkowymi,
- wszelkie prace przy obiektach i na terenach zabytkowych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone tylko po uzgodnieniu w Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego:

- utrwalanie i kształtowanie świadomości mieszkańców o historii i zasobach dziedzictwa kulturowego, w tym regionalnego i lokalnego oraz budowanie i pielęgnowanie wrażliwości na bogactwo przestrzeni kulturowej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw w zakresie tworzenia w obiektach zabytkowych ogólnodostępnych ekspozycji związanych z osobami, wydarzeniami historycznymi i tradycją miejsca,
- organizacja konkursów dotyczących dziedzictwa i tradycji w celu rozwijania zainteresowań historią i dziedzictwem regionu,
- promocja walorów kulturowych regionu,
- konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych miejscowości w lokalnych dokumentach planistycznych, strategicznych oraz decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

Stanowiska archeologiczne

Wszelkie działania inwestycyjne, zwłaszcza związane z robotami ziemnymi, planowane na obszarach stanowisk archeologicznych objętych ewidencją zabytków należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków.

Przy planowaniu inwestycji należy też liczyć się z koniecznością przeprowadzenia w tych miejscach:

- archeologicznych badań wykopaliskowych, wyprzedzających realizację inwestycji,
- prac archeologicznych przy robotach ziemnych związanych z inwestycją i trwałym zagospodarowaniem terenu – z rygiem ich zmian na archeologiczne badania wykopaliskowe w przypadku ujawnienia w trakcie robót ziemnych – obiektów archeologicznych, wyprzedzających działania inwestycyjne.

Obiekty Kulturowe

Domy mieszkalne znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej stanowiące przedmiot zainteresowania konserwatorskiego podlegają zachowaniu i ochronie. Prace przy obiektach kulturowych winny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Rozbiórka budynku o wartościach kulturowych może być dokonana tylko w uzasadnionych przypadkach, np. zły stan techniczny, za zgodą Konserwatora Zabytków.

Uzdrowiska

Na terenie gminy Rzekuń nie ma zlokalizowanych uzdrowisk.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

6.1. Komunikacja.

6.1.1. Komunikacja drogowa.

Istniejąca sieć drogowa będzie wymagała przekształceń zmierzających do stworzenia warunków do sprawnego przemieszczenia się osób oraz towarów. Aby możliwe było pełne zaspokojenie wzrastających wciąż potrzeb zmotoryzowanych zakłada się modernizację istniejącej sieci drogowej gminy.

W zakresie drogi krajowej, wojewódzkiej i dróg powiatowych należy dążyć do zapobiegania ich degradacji.

Działania modernizacyjne powinny zmierzać do poprawy jakości dróg, zapewnienia większego bezpieczeństwa, usprawnienia ruchu oraz wyeliminowania zbędnych kolizji i uciążliwości dla wszystkich użytkowników dróg. Działania władz powinny stymulować do podejmowania remontu i modernizacji dróg stanowiących połączenia gminy z ośrodkami zewnętrznymi. Postuluje się również, w miarę poprawy stanu technicznego dróg, zwiększenie zasięgu obsługi gminy przez komunikację zbiorową. Zakłada się w związku z tym zwiększenie liczby połączeń lokalnych w gminie oraz podniesienie standardów urządzeń infrastruktury komunikacji zbiorowej poprzez właściwe urządzenie przystanków autobusowych (budowa wiat).

Postuluje się budowę ścieżek pieszych i rowerowych, a także rozbudowę istniejących ścieżek pieszych i rowerowych, które to przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa komunikacji rowerowej i mogą stać się potencjalną atrakcją turystyczną dla osób preferujących aktywny wypoczynek oraz dla mieszkańców gminy.

Ścieżki: piesze, rowerowe i pieszo - rowerowe – realizowanie na odcinkach dróg i ulic, gdzie będzie to technicznie możliwe do wykonania wg następujących zasad:

- ścieżki piesze i pieszo - rowerowe oddzielone fizycznie od jezdni,
- ścieżki rowerowe oddzielone od jezdni i chodnika,
- w/w ścieżki odpowiednio oznakowane.

Dopuszcza się nieznaczne korekty przebiegu dróg wynikające z uwarunkowań terenowych. W pasach drogowych dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego przewiduje się rozbudowę i przebudowę drogi krajowej nr 61, w tym budowę trasy obwodowej miasta Ostrołęki wraz z nową przeprawą mostową na Narwi. Przebieg drogi planowany jest przez następujące miejscowości gminne: Ławy, Goworki, Tobolice oraz po granicy miejscowości: Dzbenin, Czarnowiec i Korczaki.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego przewiduje się również budowę odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka - Wyszaków. Postuluje się realizację wariantu przebiegu w/w trasy wzdłuż istniejących torów kolejowych

z wykorzystaniem niektórych istniejących odcinków dróg powiatowych. Sprecyzowanie nowej trasy do Wyszkowa nastąpi w miejscowym planie.

W przypadku projektowanych dróg publicznych, kiedy nie są one jeszcze w fazie projektowania lub budowania, szerokość jezdni i zewnętrzną krawędź jezdni należy określać zgodnie z przepisami odrębnymi.

Szerokości dróg

Poniżej przedstawiono szerokości dróg w liniach rozgraniczających.

Tabela nr 37. Szerokość dróg w liniach rozgraniczających.

Nazwa drogi	Klasa drogi	Szerokość w liniach rozgraniczających (m)	
		drogi w istniejącej zabudowie	drogi nowoprojektowane
Droga krajowa i wojewódzka – główna ruchu przyspieszonego	GP	istniejące linie rozgraniczające	40,0
Droga wojewódzka – główna	G	istniejące linie rozgraniczające	20,0
Drogi powiatowe – zbiorcze	Z	10,0 – 15,0	15,0
Drogi gminne – lokalne	L	10,0 – 12,0	12,0
Drogi gminne – dojazdowe	D	8,0 – 10,0	10,0

Minimalne linie zabudowy

Minimalne linie zabudowy dla:

- dróg krajowych, od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - w terenie zabudowy – 10,0m,
 - poza terenem zabudowy – 25,0m,
- dla dróg wojewódzkich i powiatowych, od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - w terenie zabudowy – 8,0m,
 - poza terenem zabudowy – 20,0m,
- dróg gminnych, od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - w terenie zabudowy – 6,0m,
 - poza terenem zabudowy – 15,0m.

Na terenach o zabudowie zwartej utrzymuje się dla obiektów nowo realizowanych istniejące linie zabudowy.

6.1.2. Komunikacja kolejowa.

W zakresie komunikacji kolejowej na terenie gminy postuluje się następujące kierunki działań:

- zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego przewiduje się modernizację linii kolejowej nr 29 relacji Ostrołęka – Tłuszcz;
- w pasie 50 m od linii kolejowej zakazuje się lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m;
- drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi

- skrajnego toru;
- roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego, wyjątek stanowią roboty ziemne związane z budową, utrzymaniem, remontem i modernizacją linii kolejowej;
 - wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 m do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury;
 - usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, bocznic kolejowych i przejazdów kolejowych może mieć miejsce w odległości nie zakłócającej ich eksploatacji, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także nie powodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego;
 - budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych; do uciążliwości tych zalicza się również hałas i drgania;
 - budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej należy usytuować w miejscach najmniej narażonych na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli one występują i poziomy ich przekraczają wartości dopuszczalne, określone w przepisach o ochronie przed hałasem i drganiami, należy stosować skuteczne zabezpieczenia;
 - budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez zachowanie odpowiednich odległości od ich źródeł, usytuowanie i kształtowanie budynku, stosowanie elementów amortyzujących drgania oraz osłaniających i ekranujących przed hałasem, a także racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku i zapewnienie wymaganej izolacyjności przegród zewnętrznych;
 - zabrania się odprowadzania wód opadowych, roztopowych i ścieków na teren kolejowy oraz do kolejowych urządzeń odwadniających;

6.1.3. Lądowisko sanitarne.

W miejscowości Kamianka (dz. nr 330 i 331/8), na planowanym lądowisku samolotów ultralekkich dopuszcza się budowę lądowiska sanitarnego przystosowanego do lądowania śmigłowca ratunkowego.

6.2. Infrastruktura techniczna.

6.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

Utrzymuje się istniejące stacje uzdatniania wody dostarczające wodę poprzez zbiorcze wodociągi. System zaopatrzenia w wodę winien zapewnić wszystkim mieszkańcom gminy i pozostałym odbiorcom odpowiednie dostawy wody pitnej o wymaganej jakości oraz na potrzeby gospodarcze i cele przeciwpożarowe.

Głównym celem działań w tym zakresie będzie więc:

- opracowanie spójnego programu zwodociągowania i skanalizowania gminy w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania zasobów wodnych gminy,
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez utrzymywanie w dobrym stanie technicznym istniejących ujęć wody oraz wodociągów zbiorowych,
- podjęcie działań zmierzających do stałego monitoringu jakości przesyłanej wody,
- jakość wody doprowadzanej poprzez sieć wodociągową do punktów wodnych

- powinna odpowiadać warunkom zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zapewnienie niezbędnej ochrony ujęć wodnych przez wyznaczenie stref ochronnych zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.
- nowobudowane sieci wodociągowe należy koniecznie wyposażyć w hydranty zewnętrzne zapewniające pobór wody do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Należy zapewnić możliwość przyłączenia nowych odbiorców do sieci wodociągowej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę.

6.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

W celu podniesienia standardu życia mieszkańców oraz w związku z koniecznością ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, które są źródłem wody pitnej dla mieszkańców gminy Rzekuń, planowane jest objęcie systemem kanalizacji jak największej części gminy. Należy dążyć do budowy sieci kanalizacji sanitarnej wraz z podłączeniem do oczyszczalni ścieków oraz do budowy kanalizacji deszczowej.

Do czasu realizacji i systemów kanalizacyjnych, a także dla zabudowy rozproszonej przewiduje się stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych. W przypadku stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków należy zachować odpowiednie odległości od miejsc odprowadzeń ścieków oczyszczonych do gruntu do ujęć wód zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z zakresu infrastruktury technicznej planuje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Dzbenin, Goworki i Borawe oraz rozbudowę istniejącej sieci w miejscowościach: Laskowiec, Teodorowo, Ławy, Rzekuń, Tobolice, Czarnowiec.

6.2.3. Elektroenergetyka.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną przyjmuje się następujące kierunki:

- zachowanie istniejących linii elektroenergetycznych oraz pasów technologicznych istniejących linii elektroenergetycznych wysokich napięć (WN) 400, 220 i 110 kV, średnich napięć (SN) 15 kV i niskich napięć (nN) 0,4 kV oraz istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorowo – rozdzielczych WN/SN i SN/nN,
- w nowoprojektowanych ciągach drogowych należy rezerwować pasy dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego,
- linie SN i nN powinny być prowadzone po oddzielnych trasach – w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się lokalizację linii SN i nN na wspólnej trasie,
- dopuszcza się rozbudowę, modernizację i przebudowę istniejących sieci napowietrznych i kablowy średniego i niskiego napięcia oraz budowę nowych stacji transformatorowych SN/nN, dostosowując je do potrzeb mieszkańców gminy,
- w istniejących liniach napowietrznych SN dopuszcza się projektowanie stacji transformatorowych słupowych – w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się budowę wolnostojących stacji wewnętrznych), natomiast w istniejących liniach kablowych SN należy projektować wolnostojące stacje wewnętrzne,
- należy pozostawić rezerwy terenu pod budowę nowych stacji, jeśli takie będą niezbędne do zasilania danego terenu,
- dopuszcza się na terenie obszarów chronionych, skracania wysokości lub usuwania

- drzew i krzewów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi,
- zakazuje się nasadzeń pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi drzew i krzewów tych gatunków, których naturalna wysokość może przekraczać 3 m,
 - nakazuje się przycinania drzew i krzewów rosnących pod liniami elektroenergetycznymi,
 - sukcesywną wymianę linii napowietrznych na kablowe,
 - ograniczenia zabudowy w rejonie linii energetycznych zgodnie z przepisami szczególnymi,
 - dopuszcza się budowę elektroenergetycznej linii wielotorowej, wielonapięciowej po trasie istniejącej linii elektroenergetycznej; obecnie istniejąca linia elektroenergetyczna o napięciu 220 kV i/lub 400 kV zostanie w takim przypadku poddana rozbiórce przez realizacją nowej linii; dopuszcza się także odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejącej linii oraz linii, która w przyszłości zostanie ewentualnie wybudowana na jej miejscu; realizacja tych inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów oraz podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowe miejscach,
 - na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi dla projektowanych, rozbudowywanych, modernizowanych lub przebudowywanych napowietrznych linii energetycznych należy zaplanować działania minimalizujące ryzyko kolizji ptaków z tymi liniami polegające m.in. na rozwieszeniu na przewodach obiektów widocznych dla ptaków w postaci kul, spirali lub zawieszek.

Dopuszcza się budowę elektrowni fotowoltaicznych oraz innych odnawialnych źródeł energii, które będą wytwarzać energię o mocy nie przekraczającej 100 kW, bez wskazania ich lokalizacji w Studium.

Wytyczne dotyczące użytkowania terenu w pobliżu linii przesyłowych:

- Sposób zagospodarowania terenów pod linią najwyższych napięć tj. 220 kV lub 400 kV i w jej pobliżu wymaga uwzględnienia wymogów określonych w przepisach odrębnych.
- W pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nie przeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych.
- Szerokości pasów technologicznych linii elektroenergetycznych:
 - pas technologiczny o szerokości 70 m - po 35 metrów w obie strony od osi linii 400kV,
 - pas technologiczny o szerokości 50 m - po 25 m w obydwie strony od osi linii 220 kV,
 - pas technologiczny o szerokości 30 m - po 15 m w obydwie strony od osi linii 110 kV.
- Lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych.
- Zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6,0 m dla linii 220 kV oraz 7,0 m dla linii 400 kV, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).

- Dopuszcza się dokonywanie napraw oraz prac remontowych i konserwacyjnych na istniejących liniach przesyłowych.
- Teren w pasie technologicznym nie powinien być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) Właściciela linii.

6.2.4. Telekomunikacja.

W zakresie rozwoju telekomunikacyjnego na terenie gminy postuluje się następujące kierunki działań:

- utrzymanie istniejących centrali i sieci telekomunikacyjnych oraz stopniową ich modernizację i ewentualną rozbudowę w stosunku do potrzeb,
- modernizację sieci abonenckiej telefonii przewodowej w taki sposób, aby umożliwiała korzystanie z najnowszych źródeł komunikacji (dostępność internetu, poczty elektronicznej, transmisji danych i inne),
- sukcesywną zmianę istniejących linii napowietrznych na kablowe lub bezprzewodowe linie telefoniczne, szczególnie we wsiach o zabudowie zwartej,
- zgodnie z ustawą o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. Nr 106, poz.675) dopuszcza się lokalizowanie inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej (lokalizacja w/w inwestycji odbywać się będzie na warunkach określonych w przepisach odrębnych).

6.2.5. Ciepłownictwo.

Mając na względzie poprawę ochrony środowiska naturalnego oraz podniesienie standardów życia mieszkańców gminy w zakresie ciepłownictwa przyjmuje się następujące kierunki działań:

- rozwijania lokalnych systemów ciepłowniczych,
- sukcesywną modernizację i wymianę kotłowni opalanych węglem na kotły ogrzewane gazem, olejem bądź energią elektryczną,
- zaleca się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie zachęt do ocieplania istniejących budynków i programowanie budowy energooszczędnych budynków.

Za priorytetowe uznaje się zwiększenie ilości odbiorców indywidualnych korzystających z paliw ekologicznych, co ma wpływ na poprawę stanu środowiska przez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

6.2.6. Gazownictwo.

Przez teren gminy przebiega nitka gazociągu wysokiego ciśnienia DN200. Na gazociągu tym zlokalizowana została stacja redukcyjno - pomiarowa wysokiego ciśnienia w Rzekuniu. Na terenie gminy istnieje sieć gazociągów średniego ciśnienia zasilanych ze stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia.

W zakresie gazyfikacji przyjmuje się następujące kierunki rozwoju gminy:

- budowę gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 500 w korytarzu technicznym istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia,
- po obu stronach osi istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 200 wprowadza się strefę kontrolowaną 15 metrów, w której zakazuje się wznoszenia budynków,

urządzenia stałych składów i magazynów oraz podejmowania wszelkich działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania,

- dla istniejących gazociągów o ciśnieniu nominalnym do 0,5MPa, dla których nie przewidziano stref kontrolowanych, lokalizację w/w strefy należy ustalić w uzgodnieniu z operatorem sieci gazowej,
- grunty objęte strefą kontrolowaną nie podlegają przekształceniu na grunty budowlane,
- dla gazociągów w przecinkach leśnych powinien być wydzielony pas gruntu bez drzew i krzewów o szerokości min. po 2,0 m z obu stron gazociągu, licząc od pni drzew i krzewów,
- należy zapewnić dla każdej z działek budowlanych możliwość przyłączenia do sieci gazowej,
- dostawę gazu do kotłowni lokalnych celem zmiany paliwa z węgla na gaz,
- w liniach rozgraniczających dróg publicznych i niepublicznych stanowiących dostęp z terenów z zabudową mieszkaniową do dróg publicznych, należy rezerwować trasy dla sieci gazowej,
- linia ogrodzeń powinna przebiegać minimum 0,5 m od gazociągu,
- dla urządzeń liniowych uzbrojenia przebiegającego przez tereny działek ustala się konieczność zapewnienia dostępu w celu wykonywania bieżących konserwacji i napraw,
- dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej szafki gazowe powinny być lokalizowane w linii ogrodzeń oraz otwierane na zewnątrz ogrodzenia.

6.2.7. Gospodarka odpadami.

Cały obszar gminy objęty jest selektywną zbiórką odpadów i ich zorganizowanym wywozem na spełniające wymogi wysypisko odpadów. Odpady komunalne powinny być odbierane w sposób przyjęty w zatwierdzonym regulaminie zaopiniowanym przez PPIS w Ostrołęce, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Określa się następujące kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, poprzez zakup stacjonarnych pojemników do segregacji odpadów i ustawienie ich w miejscowościach o małej liczbie segregujących gospodarstw domowych,
- wdrażanie zasady segregacji odpadów u ich „wytwórcy”,
- gromadzenie odpadów powstających na terenie gminy w sposób odpowiadający wymogom ochrony środowiska, w tym szczególnie wód,
- wywóz odpadów niebezpiecznych do najbliższego zakładu utylizacji,
- likwidację oraz rekultywację „dzikich” wysypisk.

Należy dążyć do dalszego uświadamiania społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania tych odpadów.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym wynikają z potrzeb rozwoju układu drogowego, infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej, sportu i rekreacji gminy Rzekuń.

Na terenie gminy planowane są następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- przebudowę, rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń obsługi technicznej w zakresie sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej, w miarę zaistniałych potrzeb, na terenie całej gminy;
- przebudowę, rozbudowę i modernizację istniejących dróg gminnych oraz budowę nowych odcinków dróg gminnych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w miarę zaistniałych potrzeb, na terenie całej gminy;
- rozwój oświaty i kultury, poprzez inwestycję w zakresie budowy gminnego ośrodka kultury w Rzekuniu, remontu budynku OSP w Borawem, budowy świetlic wiejskich w Ławach i w Przytułach Starych;
- rozwój zaplecza sportowo – rekreacyjnego, poprzez inwestycje w zakresie budowy boisk wielofunkcyjnych przy szkole w Drwęży oraz w miejscowości Susk Nowy,
- remonty i rozbudowy obiektów będących we władaniu gminy;
- termomodernizację budynków będących we władaniu gminy;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Rzekuniu poprzez utworzenie skweru w centrum miejscowości;
- budowę mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy; w ramach inwestycji planowane jest wykonanie instalacji fotowoltaicznych na budynkach Urzędu Gminy w Rzekuniu, Stacji Uzdatniania Wody w Rzekuniu i Drwęży;
- inne inwestycje i obszary, wynikające z potrzeb rozwoju gminy.

Obszar rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym obejmuje gminę w jej granicach administracyjnych.

Zakres i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym zostaną uszczegółowione na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Na terenie gminy planowane są następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- przebudowa i rozbudowa drogi krajowej nr 61, w tym budowy trasy obwodowej miasta Ostrołęki wraz z nową przeprawą mostową na Narwi,
- budowa odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka - Wyszaków (sprecyzowanie przebiegu nowej trasy nastąpi w miejscowym planie),
- modernizacja linii kolejowej nr 29 relacji Ostrołęka – Tłuszcz,
- przebudowa istniejącej linii elektroenergetycznej 220 kV na 400 kV.

9. Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.

Nie wskazuje się obszarów, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także nie wyznacza obszarów przestrzeni publicznej.

10. Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Dla gminy Rzekuń będą opracowane nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przede wszystkim dla miejscowości, w których będą występować wzmożone procesy inwestycyjne oraz dla terenów leśnych wskazanych pod zabudowę.

11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Obszary ochrony gruntów rolnych

Zgodnie z przepisami zawartymi w obowiązującej ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochronie przed zagospodarowaniem innym niż rolnicze podlegają grunty o wysokich klasach bonitacyjnych - na terenie gminy Rzekuń są to grunty klasy III. Udział tych gruntów na terenie gminy Rzekuń jest niski – zaledwie 2 % w gruntach ornych i 2 % w trwałych użytkach zielonych.

Dopuszcza się zalesianie gruntów na glebach V i VI klasy nieprzydatnych rolniczo oraz zalesianie nieużytków pomiędzy płatami lasów i zadrzewień w ramach wytyczonych korytarzy ekologicznych, z wyłączeniem zalesiania terenów łąk i pastwisk oraz terenów piaszczystych na Obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi (zalesienie łąk i pastwisk oraz terenów piaszczystych w obszarze Natury 2000 jest potencjalnym zagrożeniem dla gatunku będącego przedmiotem ochrony tego obszaru - derkacz, sieweczka rzeczna).

Na obszarach rolnych należy ograniczyć likwidację szpalerów i płatów zadrzewień, zasypywanie oczek wodnych oraz zamienianie łąk na grunty orne.

Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się zasady zagospodarowania:

- zwiększenie arealów gospodarstw rolnych,
- ograniczenie dalszego rozdrabniania istniejących gospodarstw,
- ochronę gruntów rolnych,
- rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego,
- utrzymanie i rozwój produkcji roślinnej i zwierzęcej, z dążeniem do specjalizacji gospodarstw rolnych i wytwarzania żywności ekologicznej,
- wdrażanie pakietów rolnośrodowiskowych i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- w przypadku zainwestowania terenów zmeliorowanych należy chronić system melioracji wodnej zgodnie z przepisami odrębnymi,
- rozwój i promowanie agroturystyki.

Obszary ochrony gruntów leśnych

W lasach koniecznym jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zapisanej w przepisach odrębnych w zakresie terenów leśnych.

Podniesienie lesistości będzie miało wpływ na umocnienie i poprawę wartości środowiska przyrodniczego gminy, zwłaszcza retencji wód gruntowych. Do zalesienia będą przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej, grunty rolne nie użytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia. Wskazane byłoby, aby zalesiać grunty według zasady, aby działki tworzyły większą całość i wchodziły w skład większych kompleksów leśnych.

Zaleca się ograniczanie zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się zasady zagospodarowania:

- ochronę gatunków leśnych,
- zachowanie zwartych kompleksów leśnych, stanowiących istotny element lokalnego ekosystemu,
- dolesianie luk, halizn i enklaw leśnych,
- wzrost turystyczno – rekreacyjnej funkcji lasów,
- tworzenie warunków dla rozwoju przemysłu drzewnego, zapewniającego miejsca pracy ludności,
- dopuszcza się modernizację, budowę i remont dróg leśnych, a także zbiorników wodnych do celów przeciwpożarowych.

12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych.

Problem ochrony przed powodzią w gminie Rzekuń dotyczy terenów położonych w dolinie rzeki Narew, tj. obszarów w północnej i zachodniej części gminy. Lokalne zagrożenia powodziowe mogą dotyczyć gwałtownych wezbrań wody na ciekach wodnych. Ze względów przyrodniczych, ekonomicznych i gospodarki zasobami wodnymi trwałe zabezpieczenie terenów zagrożonych powodzią nie jest przewidywane.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Rzekuń przedstawiono na planszy „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego” oraz na planszy „Kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

Na terenie gminy Rzekuń występują obszary predysponowane do wystąpienia ruchów masowych, związane ze stromą skarpą rzeki Narew. Obszary te występują w obrębie miejscowości Laskowiec i Teodorowo.

13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Na terenie gminy Rzekuń nie wyznaczono granicy filaru ochronnego.

14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Na terenie gminy Rzekuń nie występują obszary pomników zagłady, ani ich strefy ochronne.

15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane.

Na terenie gminy Rzekuń nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz nie występują obszary zdegradowane.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Na terenie gminy Rzekuń występują tereny zamknięte - są to tereny kolejowe. Zlokalizowane są one na działkach o numerach ew.:

- 436/5 obręb 0001 – Borawe,
- 441/3 obręb 0002 - Czarnowiec,
- 336 obręb 0003 - Daniszewo,
- 228 obręb 0005 - Dzbenin,

- 642 obręb 0010 - Ławy,
- 360/3 obręb 0013 - Nowy Susk,
- 128/5 obręb 0020 – Tobolice.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Na terenie gminy Rzekuń nie występują obszary funkcjonalne.

IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTezĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego gminy. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, to jednak stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

Uchwałą Nr XXXIX/262/2013 z dnia 22 sierpnia 2013 r. Rada Gminy Rzekuń przystąpiła do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń. Dokument ten obejmuje obszar całej gminy w jej granicach administracyjnych.

Procedura planistyczna została sporządzona zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz zgodnie z rozporządzeniem ministra infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Studium składa się z dwóch części: uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania obejmują charakterystykę istniejącego stanu zagospodarowania, w tym sytuację przyrodniczą, kulturową, infrastrukturalną i demograficzną. Część dotycząca kierunków obejmuje ustalenia, zasady ochrony i kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, a także zawiera wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na studium składają się:

- 1) tekst Studium – stanowiący załącznik nr 1,
- 2) rysunki Studium - 2 plansze graficzne w skali 1: 25 000 – stanowiące załącznik nr 2:
 - rys. nr 1 – plansza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
 - rys. nr 2 – plansza kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag – stanowiące załącznik nr 3.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzekuń jest kontynuacją polityki przestrzennej przyjętej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w 2010 r. Studium pozostaje w zgodzie z przyjętymi kierunkami zmian, jednocześnie aktualizując je i dostosowując do obecnych potrzeb i wymogów prawa.

Cele polityki przestrzennej gminy Rzekuń:

- zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy oraz zapewnienie ochrony przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego,
- racjonalizacja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy poprzez właściwe wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych,
- sprawne funkcjonowanie systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej związanej z sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi oraz gazowymi, w sposób odpowiadający zmianom w zagospodarowaniu przestrzennym,
- zachowanie obecnego zagospodarowania gminy oraz wykorzystanie w miarę możliwości jego rezerw terenowych,
- wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy,
- zachowanie zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców.

Uwzględniając utrzymanie wykształconej struktury przestrzennej gminy, potrzeby rozwoju zgłoszone przez mieszkańców i instytucje, a także istniejące uwarunkowania, określono kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, wyznaczając tereny o następujących funkcjach:

- tereny zabudowy mieszkaniowej:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług – MN/MU,
 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW,
 - tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – RM,
- tereny zabudowy usługowej:
 - tereny zabudowy usługowo – handlowej – U,
 - tereny zabudowy administracji – UA,
 - tereny zabudowy sakralnej – UK,
 - tereny zabudowy oświaty – UO,
 - tereny sportu i rekreacji – US,
 - tereny rekreacji i wypoczynku – UT,
 - tereny obsługi turystyki wodnej – UTL,
- tereny użytkowane rolniczo:
 - tereny rolnicze – R,
 - tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych – RU,
- tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej:
 - tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i baz transportowych – PBS,
 - tereny przeznaczone do powierzchniowej eksploatacji złóż – PE,
 - udokumentowane złoża kruszyw naturalnych.
- tereny zieleni i wód:
 - lasy i kompleksy leśne - ZL,
 - tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody – ZN,
 - tereny przeznaczone pod zalesienie – ZLz,
 - tereny ogrodów działkowych – ZD,
 - cmentarze – ZC,
 - tereny zieleni urządzonej – ZP,
 - korytarz ekologiczny,
 - tereny wód powierzchniowych – WS,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią - ZZ.
- tereny komunikacji:
 - tereny dróg publicznych – krajowych – głównych ruchu przyśpieszonego - KGP,
 - tereny dróg publicznych – wojewódzkich – głównych - KG,
 - tereny dróg publicznych – powiatowych – zbiorczych - KZ,
 - tereny dróg publicznych – gminnych – lokalnych - KL,
 - tereny dróg publicznych – gminnych – dojazdowych - KD,
 - postulowany przebieg odcinka drogi wojewódzkiej relacji Ostrołęka - Wyszaków,
 - tereny kolejowe - KK,
 - tereny kolejowe – stanowiące tereny zamknięte – KK-Z,
 - stałe miejsce lądowania śmigłowca ratunkowego na lądowisku samolotów ultralekkich - H.
- tereny infrastruktury technicznej:

- tereny obsługi komunikacyjnej - KS,
- tereny telekomunikacji - T,
- tereny stacji redukcyjnej gazu - EG,
- ujęcia wody - WU,
- przepompownia ścieków - WO,
- wysypisko śmieci - O,
- istniejąca linia 220 kV do przebudowy na 400 kv wraz z pasem technologicznym,
- istniejąca linia 400 kV wraz z pasem technologicznym,
- istniejąca linia 110 kV wraz z pasem technologicznym,
- istniejąca linia 220 kV wraz z pasem technologicznym,
- istniejąca linia napowietrzna z przejściem na kablową z pasem technologicznym,
- gazociąg wysokiego ciśnienia wraz ze strefą ochronną,
- wieża telefonii komórkowej,
- wieża radiowo – telewizyjna.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- granica strefy ochrony konserwatorskiej,
- stanowiska archeologiczne,
- zabytki wpisane do rejestru zabytków,
- zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- cmentarz zabytkowy,
- pojedyncze pomniki przyrody,
- grupa pomników przyrody,
- park.

Ponadto, w Studium oznaczone zostały granice terenu obszaru NATURA 2000, granice stref ochronnych, tereny osuwiskowe, wał przeciwpowodziowy.

Z uwagi na charakter i skalę dokumentu jakim jest Studium, zasięgi ww. obszarów wymagają uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przyjęte w Studium kierunki rozwoju wynikają bezpośrednio z wyliczonego bilansu terenu i z istniejących uwarunkowań osadniczych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych oraz ze wskazań i rozwiązań przyjętych w dokumentach wyższego szczebla, w tym m.in. w planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. W kierunkach określono zmiany w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów oraz kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania. Dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej polega na dopełnieniu wolnych obszarów w zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych w granicach jednostek osadniczych. Rozwój zabudowy produkcyjnej i usługowej odbywa się zarówno w zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych, jak i poza tymi obszarami oraz poza obszarami na ten cel przeznaczonymi w mpzp.

Dla zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych wskazano istniejące obiekty i tereny objęte ochroną. Przy projektowaniu nowych elementów zagospodarowania uwzględniono występowanie cennych pod względem przyrodniczym obiektów i obszarów,

aby w możliwie jak najmniejszym stopniu naruszyć wartościowe elementy środowiska przyrodniczego.

Ekonomiczny i społeczny rozwój gminy Rzekuń następować będzie przy jednoczesnym poszanowaniu i racjonalnym wykorzystaniu walorów środowiska przyrodniczego oraz czynników lokalizacyjno – gospodarczych. Zapisy Studium i ich respektowanie zapewnią równowagę pomiędzy rozwojem zainwestowania i uzbrojenia terenów, a ochroną wartości przyrodniczych i kulturowych.

Przemyślany i zaakceptowany przez lokalną społeczność oraz władze samorządowe ład i rozwój przestrzenny gminy, w tym rozwój zabudowy, komunikacji, usług i nowych terenów inwestycyjnych, pozwoli na poprawę warunków i jakości życia mieszkańców.

Przewodniczący Rady

.....
Edward Gryczka